

KAZALO

1	UVOD	7
1.1	Ključni poslovni podatki	8
1.2	Predstavitve družbe	8
1.2.1	Splošni podatki o družbi	9
1.2.2	Organiziranost družbe	10
1.2.3	Upravljanje družbe	10
1.2.4	Zgodovina družbe	11
2	POSLOVNO POROČILO	13
2.1	Poslanstvo, vizija in strateški cilji družbe	14
2.1.1	Poslanstvo družbe	14
2.1.2	Vizija družbe	14
2.1.3	Strateški cilji družbe	14
2.1.4	Politika kakovosti družbe	14
2.2	Pomembni poslovni dogodki	15
2.3	Značilnosti gospodarskega okolja	16
2.4	Finančno poslovanje in upravljanje s finančnimi tveganji	17
2.5	Analiza poslovanja	18
2.6	Opis poslovnih aktivnosti družbe	27
2.6.1	Dejavnost organiziranja gradnje in obnavljanja avtocest	27
2.6.2	Dejavnost izvajanja vzdrževanja	28
2.6.3	Dejavnost pobiranja cestnine	30
2.6.4	Poslovne funkcije	30
2.6.4.1	Strateško načrtovanje razvoja avtocest	30
2.6.4.2	Splošne zadeve	31
2.6.4.3	Komuniciranje in strateški marketing	32
2.6.4.4	Informacijska tehnologija in inteligentni transportni sistemi (ITS)	33
2.6.4.5	Pravne zadeve	34
2.6.4.6	Finance, računovodstvo, plan in analize	34
2.6.4.7	Komerciala	35
2.7	Informacijska tehnologija	36
2.8	Ravnanje z okoljem	36
2.9	Ravnanje z zaposlenimi	38
2.9.1	Starostna in izobrazbena struktura zaposlenih	39
2.9.2	Izobraževanje	42
2.9.3	Varnost in zdravje pri delu	44
2.9.4	Aktivnosti na področju upravljanja s človeškimi viri v letu 2005	45
2.10	Pričakovani razvoj družbe	46

3	RAČUNOVODSKO POROČILO	49
3.1.	Splošna pojasnila k računovodskim izkazom	50
3.2.	Računovodske usmeritve	53
3.2.1.	Metode uporabljene za vrednotenje postavk bilance stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov družbe v lasti DARS d.d.	54
3.2.2.	Metode uporabljene za vrednotenje postavk bilance stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d.	62
3.3.	RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE DARS d.d.	70
3.3.1.	Skupna bilanca stanja na dan 31.12.2004	72
3.3.2.	Izkaz poslovnega izida družbe DARS d.d. za obdobje od 1.1. do 31.12.2004	74
3.3.3.	Skupni izkaz finančnega izida za obdobje od 1.1. do 31.12.2004	75
3.3.4.	Izkaz gibanja kapitala za obdobje od 1.1. do 31.12.2004	76
3.3.5.	Izkaz gibanja kapitala za obdobje od 1.1. do 31.12.2003	76
3.3.6.	Predlog uporabe bilančnega dobička	78
3.4.	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	79
3.4.1.	Pojasnila k bilanci stanja DARS d.d.	79
3.4.2.	Pojasnila k bilanci stanja lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d.	89
3.4.3.	Dodatna razkritja postavk v poslovnem izidu DARS d.d.	102
3.4.4.	Računovodski kazalniki	108
3.4.5.	Dogodki po datumu sestavitve računovodskih izkazov	109
4	REVIZORJEVO POROČILO	111

I PISMO UPRAVE I

DARS d.d. je leto 2004 začel kot »navadna« gospodarska družba, kateri se je na osnovi Zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS) pripojilo podjetje PVAC, d.o.o.. Število zaposlenih se je podeseterilo, družba DARS je organizacijsko postala razpršena po vsej Sloveniji.

Z državo, katero zastopa Vlada Republike Slovenije, sta bili podpisani dve pogodb:

- Pogodba o izvajanju nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom ter
- Koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji.

Leto 2004 je bilo pomembno po številu novozgrajenih avtocestnih odsekov, ki so bili predani v promet. V promet smo med drugim oddali tudi viadukt Črni Kal in zaključili izgradnjo primorskega kraka avtoceste. V dejavnosti pobiranja cestnine se je nadaljeval tehnološki razvoj z uvedbo odloženega plačevanja cestnine, avtomatskih podajalnikov cestninskih listkov na določenih odsekih idr.

Decembra se je sestava članov uprave spremenila, saj je bil predsednik uprave imenovan na funkcijo ministra za promet. Dne 9.12.2004 je bil imenovan nov Nadzorni svet. Izvršene so bile volitve v svet delavcev, imenovan je bil delavski direktor kot član uprave, ko le-ta odloča o kadrovskih in socialnih vprašanjih. S strani zaposlenih sta bila imenovana dva člana Nadzornega sveta.

Leto 2005, v katerega smo že krepko »zapeljali«, prinaša nove naloge in izzive, ki se jim bo DARS d.d. moral prilagoditi. Potrebni bodo premiki na področju cestninjenja, ki bodo posledica novih načinov pobiranja cestnine, poudarek bo treba dati razvoju novih dejavnosti, ki naj bi prinesla dodatna sredstva, vse to pa se bo nujno odrazilo tudi na ukrepih, povezanih z zaposlovanjem. Tu bo poudarek dan razvoju kadrov in izobraževanju za te strukturne premike.

Na področju gradnje avtocest bomo v letu 2005 odprli avtocesto prek Trojan in tako povezali največja središča gospodarske aktivnosti v Sloveniji: Maribor, Celje, Ljubljano in Koper.

Jožef Zimšek, namestnik predsednika uprave
mag. Stanislav Debeljak, član uprave

UVOD

1.1.

Ključni poslovni podatki

	2004	2003
Osnovni kapital	51.000 tisoč SIT	51.000 tisoč SIT ¹⁾
Kapital skupaj na dan 31. 12.	8.725.627 tisoč SIT	7.648.227 tisoč SIT ¹⁾
Vrednost aktive na dan 31. 12.	14.425.829 tisoč SIT	13.344.552 tisoč SIT ¹⁾
Lastniška struktura	100 % lastnik je Republika Slovenija	100 % lastnik je Republika Slovenija
Lastniška struktura delnic	100 % lastnik je Republika Slovenija	100 % lastnik je Republika Slovenija
Čisti poslovni izid leta	1.077.399 tisoč SIT	57.623 tisoč SIT
Fakturirana realizacija graditve avtocest	116.255.408 tisoč SIT	99.502.614 tisoč SIT
Prilivi iz cestnine	32.894.090 tisoč SIT	27.240.753 tisoč SIT
Število km avtocest in drugih cest, predanih prometu:		
avtoceste (štiripasovne)	53,2 km	22,1 km
avtoceste (dvopasovne)	4,6 km	
hitre ceste		2,0 km
ostale ceste	7,8 km	
priključki	4,6 km	1,5 km
Število km cest v vzdrževanju in upravljanju konec leta:		
avtoceste	373,3 km	329,1 km
hitre ceste	48,7 km	48,7 km
priključki	126,4 km	116,9 km
Število zaposlenih konec leta	1.095	82

¹⁾ Pri podatkih iz bilance stanja so za primerjalne podatke navedeni podatki na dan 1.1.2004 (otvoritvena bilanca stanja po pripojitvi PVAC, d.o.o. in dokapitalizaciji).

1.2.

Predstavitve družbe

V mesecu decembru 2003 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS št. 126 z dne 18.12.2003), ki ureja vprašanja v zvezi z načinom ustanovitve, statusnega preoblikovanja in delovanja DARS d.d.. Javnemu podjetju DARS d.d. se je po uveljavitvi tega zakona v letu 2004 pripojilo javno podjetje Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o.. Tako ima nova družba DARS d.d. položaj delniške družbe kot gospodarske družbe po Zakonu o gospodarskih družbah.

Družba DARS d.d.:

- v imenu in za račun Republike Slovenije opravlja naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor in naloge v zvezi s pridobivanjem zemljišč in drugih nepremičnin za potrebe izgradnje avtocest.

- v svojem imenu in za račun Republike Slovenije opravlja naloge v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest v skladu z Nacionalnim programom izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji ter opravlja finančni inženiring sredstev, namenjenih za izgradnjo avtocest in odplačilo posojil, najetih za njihovo izgradnjo.
- v svojem imenu in za račun Republike Slovenije upravlja in razpolaga s tistimi nepremičninami, ki so bile pridobljene v zvezi z gradnjo avtocest, pa niso bile v celoti uporabljene za njihovo izgradnjo ali niso v celoti potrebne za upravljanje in vzdrževanje avtocest.
- v svojem imenu in za svoj račun upravlja in vzdržuje avtoceste, ki jih zgradi v svojem imenu in za račun Republike Slovenije. Naloge upravljanja in vzdrževanja avtocest obsegajo:
 - izvajanje rednega vzdrževanja avtocest in objektov na njih,
 - oddajanje v zakup površin zunaj vozišča avtocest in ob avtocestah za upravljanje spremljajočih dejavnost,
 - dovoljevanje ustanavljanja služnosti za napeljevanje vodovoda in kanalizacije, električnih, telefonskih in telegrafskih napeljav, plinovodov ter podobnih objektov in naprav javnega pomena.

Medsebojna razmerja med Republiko Slovenijo in DARS d.d. na področju gradnje novih avtocest ureja »Pogodba o izvajanju nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom«, na področju vzdrževanja in upravljanja avtocest pa »Koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji«. Pogodbi sta bili podpisani v mesecu aprilu 2004.

1.2.1. Splošni podatki o družbi

Splošni podatki o družbi

Ime firme	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d.
Skrajšano ime firme	DARS d. d.
Sedež družbe	Ulica XIV. divizije 4, 3000 Celje
Telefon	03/426-40-40
Faks	03/544-20-01
Telefon	01/300-99-00
Faks	01/300-99-01
E-pošta	info@dars.si
Spletna stran	www.dars.si
Vpis v sodni register	Okrožno sodišče v Celju, vložna številka 10615800
Matična številka	5814251
Identifikacijska številka	SI92473717
Osnovni kapital družbe	51.000.000,00 SIT
Uprava družbe	mag. Janez Božič, predsednik uprave – do 3.12.2004 Jožef Zimšek, univ. dipl. inž. gradbe., namestnik predsednika uprave mag. Stanislav Debeljak, član uprave

1.2.2. Organiziranost družbe

Po pripojitvi PVAC, d.o.o. k DARS d.d. s 1.1.2004 je uprava DARS d.d. na predlog projektne sveta za statusno preoblikovanje in prestrukturiranje v mesecu januarju 2004 sprejela osnovno organizacijo nove družbe (makro shemo organiziranosti) in podrobnejši program za uresničitev statusnega preoblikovanja.

Poleg notranjih revizorjev in kabineta uprave je opredeljenih sedem delovnih področij (področje za komuniciranje in strateški marketing, področje za načrtovanje razvoja in mednarodno sodelovanje, področje za informacijsko tehnologijo, področje za finance, računovodstvo, plan in analize, področje za pravne zadeve, področje za splošne in kadrovske zadeve in področje za komercialo) in tri dejavnosti (dejavnost priprave in organizacije gradenj in obnov, dejavnost izvedbe vzdrževanja in dejavnost izvedbe pobiranja cestnine).

1.2.3. Upravljanje družbe

Organi upravljanja družbe DARS d.d. so: skupščina družbe, nadzorni svet in uprava.

Skupščina družbe

Skupščino družbe predstavlja Vlada Republike Slovenije.

Nadzorni svet

V skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 126 z dne 18.12.2003) nadzorni svet sestavlja 6 članov, ki jih imenuje skupščina družbe, od katerih predlaga dva člana Ministrstvo za finance, dva člana Ministrstvo za promet, dva pa sta iz vrst zaposlenih na osnovi Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Nadzorni svet so v obdobju od 13.1.2004 do 9.12.2004 sestavljali:

Peter Tevž, predsednik
dr. Tomaž Vidic, namestnik predsednika
Zvonko Ivanušič, član
mag. Helena Kamnar, član
Vito Meško, član
mag. Lojze Ratajc, član

Vlada Republike Slovenije je s svojim sklepom z dne 9.12.2004 razrešila Petra Tevža in dr. Tomaža Vidica, imenovala pa Franca Slaka in dr. Petra Verliča. Franc Slak je bil nato izvoljen za predsednika Nadzornega sveta.

Uprava družbe

Uprava družbe je tričlanska in jo sestavljajo:

mag. Janez Božič, predsednik uprave – do 3.12.2004

Jožef Zimšek, univ. dipl. inž. gradbeništva, namestnik predsednika uprave

mag. Stanislav Debeljak, član uprave

V decembru 2004 se je sestava članov uprave spremenila zaradi odhoda mag. Janeza Božiča na opravljanje nove delavne funkcije ministra za promet. Do dneva sestavitve Letnega poročila novi predsednik uprave še ni bil imenovan.

Kadar uprava odloča o kadrovskih in socialnih vprašanjih sodeluje kot četrti član uprave tudi delavski direktor.

1.2.4. Zgodovina družbe

V mesecu oktobru 1993 je bil sprejet Zakon o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji, na osnovi katerega je bila v mesecu novembru 1993 ustanovljena Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji.

DARS d.d. je bil vse do konca leta 2003 javno podjetje v obliki delniške družbe. Edini ustanovitelj je bila Republika Slovenija, ki jo je zastopala Vlada Republike Slovenije. DARS d.d. je opravljal finančni inženiring, pripravljal, organiziral in vodil gradnjo in vzdrževanje omrežja avtocest ter upravljal avtoceste v Republiki Sloveniji, skladno z odločitvami Državnega zbora Republike Slovenije.

V mesecu decembru 2003 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji, ki ureja vprašanja v zvezi z načinom ustanovitve, preoblikovanja in delovanja družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji. Tako ima nova družba DARS d.d. položaj delniške družbe kot gospodarske družbe po Zakonu o gospodarskih družbah, katere edini ustanovitelj in delničar je Republika Slovenija, ki jo zastopa Vlada Republike Slovenije.

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. se je torej s 1.1.2004 preoblikovala iz javnega podjetja v obliki delniške družbe v pravo gospodarsko družbo, ki bo po eni strani v imenu države organizirala in vodila izgradnjo avtocest in izvajala finančni inženiring, po drugi strani pa kot koncesionar uspešno opravljala in vzdrževala avtocestno omrežje ter razvijala in tržila nove storitve. DARS d.d. se je po uveljavitvi tega zakona v letu 2004 pripojilo javno podjetje Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o.

POSLOVNO POROČILO

2.1.1. Poslanstvo družbe

Družba DARS d.d. učinkovito in gospodarno organizira in vodi izgradnjo in vzdrževanje omrežja sodobnih cest ter upravlja z njim, z namenom varno, udobno in hitro povezati Slovenijo in jo odpreti v evropski prostor.

2.1.2. Vizija družbe

Vizija družbe DARS d.d. je ostati vodilna družba pri vodenju, organiziranju gradnje in obnavljanja ter upravljanju in vzdrževanju avtocest. Uporabnikom avtocest bomo zagotovili celostno ponudbo kakovostnih storitev na sodobnih infrastrukturnih omrežjih, lastniku pa dolgoročno stabilno donosnost vloženega kapitala.

2.1.3. Strateški cilji družbe

Strateški cilji družbe so naslednji:

- kakovostno uresničevanje pogodbe o izvajanju naročila in koncesijske pogodbe;
- zagotovitev kakovostnih racionalnih in gospodarnih rešitev za uresničitev nacionalnega programa izgradnje avtocest;
- zagotovitev kakovostnih in gospodarskih rešitev za vzdrževanje in upravljanje avtocest;
- zagotovitev čim večjega deleža sredstev za plačilo zapadlih obveznosti iz kreditov, najetih za gradnjo novih avtocest, za katere jamči država;
- zasnova, razvoj in trženje celovite ponudbe storitev uporabnikom avtocest;
- povečanje deleža storitev;
- celostni razvoj in motiviranje kadrov.

2.1.4. Politika kakovosti družbe

Vodstvo in vsi zaposleni v družbi s strokovnim in odgovornim opravljanjem svojega dela zagotavljamo izpolnjevanje zahtev in pričakovanj lastnika družbe in uporabnikov naših storitev.

Naš cilj je ponuditi vsem uporabnikom naših storitev kakovostno in celovito storitev. Ta cilj dosegamo:

- s sprejemanjem odgovornih odločitev;
- z vzpostavljanjem ustreznih pogojev in odnosov znotraj in izven družbe;
- s skrbnim izbiranjem usposobljenih partnerjev;
- z doslednim spoštovanjem zakonodaje in razvojnih usmeritev;
- s podpiranjem razvoja stroke in pridobivanjem novih znanj ter
- z zavezanostjo varovanju okolja in prijaznosti do soljudi.

- V letu 2004 je bila z Republiko Slovenijo, ki jo zastopa Vlada Republike Slovenije, sklenjena Koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji.
- V letu 2004 je bila z Republiko Slovenijo, ki jo zastopa Vlada Republike Slovenije, sklenjena Pogodba o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji.
- V letu 2004 je bilo prometu predanih 57,8 km avtocest.
- Odprti sta bili cestninski postaji Drnovo in Krško.
- V letu 2004 je DARS d.d. postal zavezanec za plačilo DDV od pobrane cestnine.
- V maju 2004 je Državni zbor izdal soglasje k Letnemu planu razvoja in obnavljanja avtocest za leto 2004 (Ur. l. RS št. 69/04).
- Izdelano je bilo Poročilo o delu DARS za leto 2003, ki ga je potrdila Vlada Republike Slovenije v juliju 2004.
- V decembru je bila pridobljena odločba Komisije Evropske skupnosti o odobritvi pomoči iz Kohezijskega sklada za projekt Izgradnja avtocestnega odseka Smednik – Krška vas.
- V juliju 2004 je družba DARS d.d. izdala obveznice DRS 1.
- V septembru 2004 je družba DARS podpisana kreditno pogodbo z Evropsko investicijsko banko (EIB VI.)
- V oktobru 2004 je družba DARS podpisala kreditno pogodbo s Konzorcijem slovenskih bank.
- V oktobru 2004 je družba DARS podpisala kreditno pogodbo s Hypo Alpe Adria Bank.
- V letu 2004 je bilo uvedeno odloženo plačevanje cestnine z blagovno znamko POP ABC.
- V letu 2004 se je povečalo število kreditnih kartic, ki jih DARS d.d. sprejema za plačilo.
- DARS d.d. je v letu 2004 izboljšal pogoje zadolževanja za kredite, najete pri Konzorciju slovenskih bank v obdobju med 1996 in 2001.
- Na področju za splošne zadeve se je v letu 2004 pričelo uvajanje elektronskega obvladovanja podatkov (elektronska obdelava vhodne in izhodne pošte, pogodb in računov), ki bo v letu 2005 dalo prve pozitivne rezultate.
- Velika kadrovska sprememba se je v letu 2004 zgodila s pripojitvijo PVAC d.o.o. k DARS d.d., potrebno je bilo preregistrirati vse zaposlene iz javnega podjetja PVAC d.o.o. k družbi DARS d.d..

Z gospodarskimi gibanji prikazujemo vplive v ožjem in širšem gospodarskem okolju, ki posredno in neposredno vplivajo na poslovanje družbe.

Gospodarska rast v letu 2004 (4,6 %) je bila najvišja v zadnjih petih letih. Krepitev rasti je v veliki meri izvirala iz močno pospešenega izvoza glede na leto prej (12,6-odstotna realna rast, v letu 2003 3,2 %), ob tem, da se je realna rast domače potrošnje ohranila na solidni ravni preteklega leta (4,7 %).

V letu 2004 se je tako znatno okrepila rast izvoza v EU, Hrvaško, Srbijo in Črno goro ter Rusijo. Domače povpraševanje pa sta v letu 2004 spodbujala nekoliko višja rast zasebne potrošnje in ohranjanje živahne investicijske aktivnosti, ponovno je bil visok tudi prispevek rasti zalog h gospodarski rasti. Na strani domačega povpraševanja je bila okrepljena realna rast zasebne potrošnje (3,5 %, v letu 2003 2,7 %), prav tako tudi realna rast investicij v osnovna sredstva, ki je bila na nekoliko višji ravni kot leto prej (6,8 %, v letu 2003 6,3 %), realna rast državne potrošnje pa je bila nižja kot leto prej (1,7 %, v letu 2003 2,6 %). Rast investicij v osnovna sredstva je po ocenah v veliki meri temeljila na rasti investicij v opremo in stroje, okrepila se je tudi rast investicij v stanovanjske stavbe na osnovi podatkov o izdanih gradbenih dovoljenjih, obseg investicij v inženirske objekte pa se je ohranjal na visoki ravni iz leta 2003.

Rast zaposlenosti po statistiki nacionalnih računov v letu 2004 je bila po prvi oceni SURS 0,1-odstotna. Stopnja registrirane brezposelnosti se je v letu 2004 znižala na 10,3 % (11,2 % leta 2003), stopnja anketne brezposelnosti pa na 6,3 % (6,7 % leta 2003).

Realna rast bruto plače na zaposlenega je bila v letu 2004 2-odstotna. V zasebnem sektorju se je realna bruto plača na zaposlenega povečala za 3,1 %.

Po znižanju inflacije v letu 2003 se je njeno postopno umirjanje nadaljevalo tudi v letu 2004. Znižanju rasti cen življenjskih potrebščin za 2,6 odstotne točke v letu 2003 je sledilo njeno znižanje za nadaljnje 1,4 odstotne točke v letu 2004. Rast cen življenjskih potrebščin je decembra lani na medletni ravni tako znašala 3,2 %; za približno tretjino pa se je v letu 2004 znižala tudi povprečna inflacija, ki je konec leta znašala 3,6 %.

Največji prispevek k znižanju inflacije v letu 2004 je imela stabilizacija tečaja tolarja ob vstopu v ERM II. Celoten učinek stabilizacije tolarja na inflacijo se bo v celoti odrazil v letu 2005.

Družba DARS je pri svojem poslovanju delovala skladno s ciljem zniževanja poslovnih in finančnih tveganj. Poslovna tveganja je na odhodkovni strani zavarovala prek instrumentov zavarovanja, ki jih je zahtevala od svojih dobaviteljev (predvsem prvovrstnih garancij in uporabo pogodbenih kazni v primeru kasnitev izvedbe del), na prihodkovni strani pa je družba sledila napovedim prometa in pobrane cestnine, saj je povpraševanje po storitvah uporabe avtocest nizko elastično in odzivnost uporabnikov predvidljiva, ob sprejemljivem tveganju napačne ocene.

V letu 2004 je od predvidenih 37 milijard SIT namenskih sredstev DARS realiziral le 23,5 milijard. 6,4 milijarde predstavlja izpad sredstev Kohezijskega sklada, saj je DARS šele konec leta 2004 prejel odločbo Evropske komisije, s katero je izrazila pripravljenost sofinancirati AC odsek Smednik – Krška vas. Kvota 6,4 milijarde SIT je bila tako prenesena v leto 2005. Razlika v višini 7,1 milijarde SIT se je realizirala v obliki refundacij davka na dodano vrednost, saj je DARS s spremembo statusa postal upravičen do povračila tega davka pri financiranju izgradnje NPIA.

Družba DARS je pri svojem finančnem poslovanju sodelovala z več mednarodnimi in tujimi komercialnimi bankami ter praktično z vsemi slovenskimi bankami. Tovrstna diverzifikacija poslovanja direktno deluje na zniževanje tveganj prevelike odvisnosti od posamezne ustanove ter večja konkurenčnosti poslovanja.

Finančna tveganja je družba DARS zniževala prek vrste instrumentov, tako naravne zaščite kot uporabe izvedenih finančnih instrumentov. Valutna tveganja so bila zavarovana predvsem z uporabo naravne zaščite izenačevanja denarnih tokov. Tovrstno zaščito omogoča majhno število valut s katerimi posluje DARS ter dejstvo, da je velika večina transakcij izvedena v dveh valutah, EUR in SIT. V času vstopa v ERM2 je upravljanje z valutnim tveganjem spremembe tečaja EUR/SIT toliko lažje, saj je politika zagotavljanja vzdržnosti tečaja s strani Banke Slovenije jasno oblikovana.

Obrestna tveganja je družba obvladovala prek kombinacije izbora različnih obrestnih mer, kar ji omogočajo sklenjene kreditne pogodbe, pri čemer se je v letu 2004 na mednarodnih in domačih finančnih trgih v smislu gibanj obrestnih mer nadaljeval ugoden trend iz leta 2003, ko so bile ključne obrestne mere na večini trgov na zgodovinsko nizkih ravneh. Navedeno dejstvo je pripeljalo do postopkov spremembe pogojev nekaterih v preteklosti najetih kreditov. DARS je v preteklem letu refinanciral šest (6) kreditov Konzorcija slovenskih bank najetih med leti 1996 in 2001. Glavni namen refinanciranja je bila odprava revalorizacije prek TOM klavzule, sprememba dinamike odplačil ter prilagoditev prihajajočemu prevzemu evra.

Likvidnostna tveganja je družba DARS zmanjševala prek kvalitetnega upravljanja z likvidnostjo in oblikovanjem hitro likvidnega naložbenega portfelja. Na področju opravljanja agentskih poslov po Pogodbi o naročilu je DARS v letu 2004 sklenil tri kreditne pogodbe, dve na domačem trgu in eno s Evropsko investicijsko banko ter izdal obveznice DARS 1. izdaje, s čimer je začel z izvajanjem strategije izdaj dolžniških vrednostnih papirjev iz Resolucije o nacionalnem programu izgradnje avtocest.

Naložbena politika DARS je bila v letu 2004, skladno z zakonom o DARS, usmerjena v dolžniške instrumente države in poslovnih bank. Boljša likvidnost ter kvalitetnejše upravljanje z likvidnostjo je glede na pretekla leta prineslo tudi konkretne rezultate v finančnih prihodkih.

2.5.

Analiza poslovanja

Družba DARS d.d. je v letu 2004 dosegla poslovni izid iz rednega delovanja v višini 1.427.755 tisoč SIT in poslovni izid zunaj rednega delovanja v višini 3.133 tisoč SIT. Po odbitku davka od dobička, ki je znašal 353.489 tisoč SIT, je bil doseženi čisti poslovni izid obračunskega obdobje 1.077.399 tisoč SIT. Podatki niso primerljivi s podatki za leto 2003 zaradi pripojitve PVAC, d.o.o. k DARS d.d. in drugačnih razmerij družbe DARS d.d. do države, ki so nastopila s 1.1.2004, ko sta začeli veljati obe pogodbi:

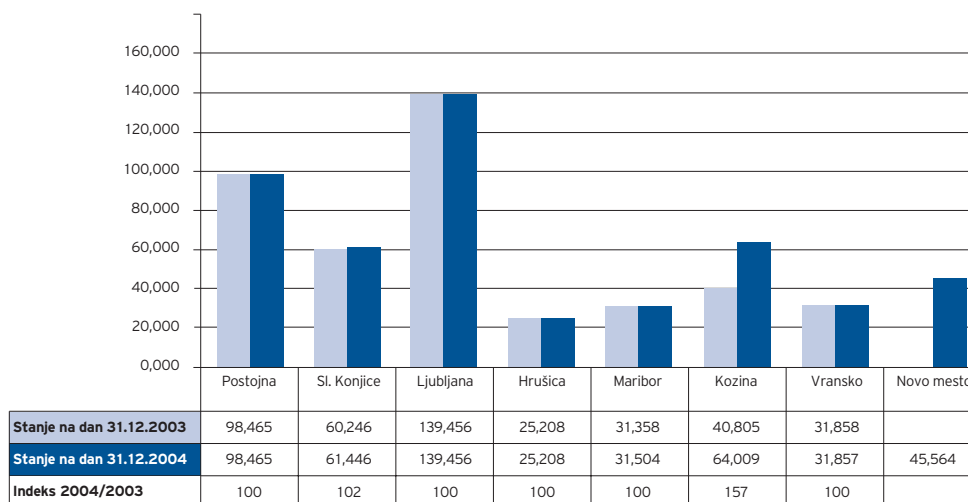
- Pogodba o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republik Sloveniji in
- Koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji.

Dejavnost izvajanja vzdrževanja avtocest

DARS d.d. je po stanju na dan 31.12.2004 vzdrževal skupaj 497,508 obračunskih km avtocest, od tega 421,991 obračunskih km avtocest in hitrih cest, 8,181 obračunskih kilometrov razcepov, 5,147 obračunskih kilometrov povezovalnih odsekov, 34,841 obračunskih km priključkov in 27,348 obračunskih km predorov.

Dolžina vzdrževanih obračunskih kilometrov avtocest

	Postojna	Slovenske Konjice	Ljubljana	Hrušica	Maribor	Kozina	Vransko	Novo mesto	SKUPAJ
Stanje na dan 31.12.2003	98,465	60,246	139,456	25,208	31,358	40,805	31,858		427,396
Stanje na dan 31.12.2004	98,465	61,446	139,456	25,208	31,504	64,008	31,857	45,564	497,508
Indeks 2004/2003	100	102	100	100	100	157	100	-	116

Dejavnosti pobiranja cestnine

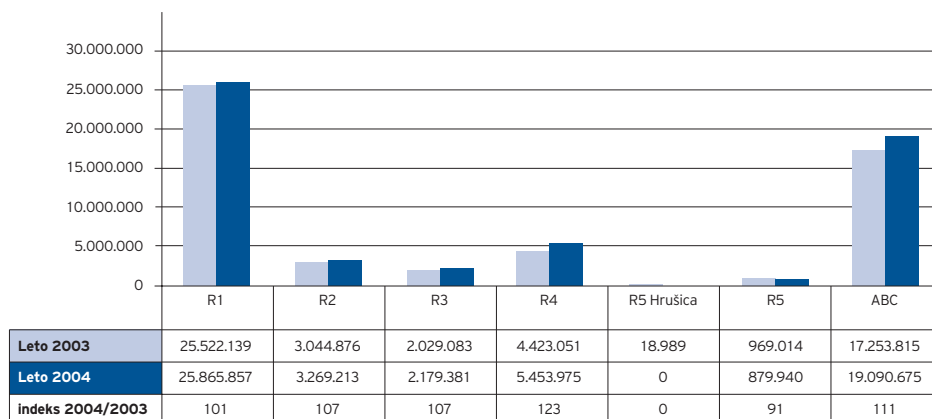
V letu 2004 sta bili odprti dve novi cestninski postaji – Drново in Krško.

Pobiranje cestnine je v letu 2004 potekalo na 23 cestninskih postajah v zaprtem in odprtem sistemu cestninjenja. V zaprtem sistemu cestninjenja upoštevamo vse prehode – vstope na avtoceste in izstope z avtocest.

Število prehodov vozil na cestninskih postajah po cestninskih razredih v letu 2004

	Število vozil v letu 2003	Število vozil v letu 2004	IND 2004/2003	Strukturni delež
Cestninski razredi				
R1	25.522.139	25.865.857	101	46
R2	3.044.876	3.269.213	107	6
R3	2.029.083	2.179.381	107	4
R4	4.423.051	5.453.975	123	10
R5 Hrušica	18.989	0	0	0
R5	969.014	879.940	91	2
ABC	17.253.815	19.090.675	111	34
SKUPAJ	53.260.967	56.739.041	107	100

Opomba: Z uredbo je bil s 15.4.2003 ukinjen 5. cestninski razred za CP Hrušica (Ur. list RS št. 35 z dne 11.4.2003)

V letu 2004 je bilo 56,7 milijonov prehodov vozil na cestninskih postajah, kar je 7 % več od leta 2003.

Avtomatsko brezgotovinsko cestninjenje (sistem ABC), ki je uporabno za vozila prvega cestninskega razreda, je še vedno v porastu. V letu 2004 je bilo število prehodov z uporabo avtomatskega brezgotovinskega cestninjenja 19 milijonov. Število teh prehodov se je v primerjavi z letom 2003 povečalo za 11 %.

Vpeljan je bil poplačniški način plačevanja cestnine. Ta način omogoča plačilo cestnine za opravljene prehode v preteklem mesecu na podlagi izstavljenega računa v tekočem mesecu.

Prilivi od pobrane cestnine, izkazani v bruto znesku z DDV, so znašali 32.894.090 tisoč SIT in so v primerjavi z letom 2003 višji za 20,8 %.

Fakturirana realizacija gradenj avtocestnih odsekov

V letu 2004 je znašala fakturirana realizacija gradenj avtocestnih odsekov 116.255.408 tisoč SIT, kar je 4 % nad planirano porabo. V znesku fakturirane realizacije so upoštevani tudi stroški financiranja v višini 2.945.327 tisoč SIT, ki predstavljajo del obresti iz kreditov za financiranje graditve avtocestnih odsekov dokler odsek ni predan v promet. Poleg tega je v skupnem znesku realizacije vsebovan davek na dodano vrednost v višini 16.723.210 tisoč SIT.

Pri graditvi **novih avtocestnih odsekov** je bilo v letu 2004 opravljenih del v skupni vrednosti 94.543.538 tisoč SIT, kar je 6 % nad planirano porabo.

Planirana in fakturirana realizacija v letu 2004

(stroški financiranja so prikazani v planiranih in fakturiranih vrednostih gradenj na posameznih odsekih)

Avtocestni odsek	Planirano (v SIT)	Fakturirano (v SIT)	Odstotek realizacije (v %)
SKUPAJ PROJEKT 1	5.574.138.000	7.154.417.380	128
SKUPAJ PROJEKT 4	28.538.910.000	36.138.335.745	127
SKUPAJ PROJEKT 5	13.362.275.000	13.120.818.155	98
SKUPAJ PROJEKT 6	41.473.369.084	38.129.966.633	92
SKUPAJ NOVE AVTOCESTE	88.948.692.084	94.543.537.913	106
DOKONČANJA DEL NA AC ZGRAJENIH PO LETU 1994	4.100.019.000	6.372.876.779	155
DOKONČANJE DEL NA AC ZGRAJENIH PRED LETOM 1994	2.976.100.000	1.068.558.240	36
PREDHODNI PROJEKTI	1.850.416.000	1.672.593.655	90
PREDHODNI ODKUPI	925.000.000	226.275.509	24
POTRJEVANJE KVALITETE	80.000.000	55.433.686	69
REVIZIJE (ZGO-1)	120.000.000	4.425.945	4
DODATNE CESTNINSKE POSTAJE	1.761.582.000	4.240.199	0
STROŠKI KOORDINIRANJA VPD	100.536.000	29.667.510	30
GRADITEV DRŽAVNIH CEST	2.335.065.000	2.392.226.452	102
OBNAVLJANJE IN OPREMA AVTOCEST	2.420.000.000	3.218.876.056	133
NADOMESTILO ZA IZVAJANJE NAROČILA	6.666.695.571	6.666.695.604	100
SKUPAJ	112.284.105.655	116.255.407.546	104

Prihodki DARS d.d.

Zaradi primerljivosti z izkazom poslovnega izida v Poslovnem načrtu DARS d.d. za leto 2004 (v nadaljevanju PN) smo obliko izkaza poslovnega izida družbe DARS d.d. za leto 2004 prilagodili.

Pregled prihodkov DARS d.d. v letu 2004

v 000 SIT

Vrsta prihodkov	Načrtovano	Realizirano	Odstotek realizacije	Strukturni delež
Prihodki od pobrane cestnine, najemnin, zapor in prekomernih obremenitev ter služnosti	24.317.000	27.714.367	114	79
Prihodki od pobrane cestnine	23.667.000	27.011.788 ¹⁾	114	77
Prihodki od najemnin	450.000	469.804	104	1
Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	190.000	230.871	122	1
Prihodki od služnosti	10.000	1.905	19	0
Ostali prihodki	0	671.217		2
Finančni prihodki	130.000	345.113	265	1
Zadržani prihodki preteklega leta	190.000	831.367	438	2
Prihodki iz pogodbe o izvajanju naročila po NPIA	5.559.703	5.555.580	100	16
SKUPAJ	30.196.703	35.117.643	116	100

Opomba:

1) Prihodki od pobrane cestnine v višini 27.011.788 tisoč SIT so manjši od prihodkov od pobrane cestnine, ki jih izkazujemo v izkazu poslovnega izida za znesek zadržanih prihodkov leta 2003 (831.367 tisoč SIT). Zadržane prihodke preteklega leta prikazujemo posebej. Nanašajo se na plačano dobroimetje iz naslova cestnine v letu 2003, ki ni bilo porabljeno v letu 2003.

V družbi DARS d.d. smo v poslovnem letu 2004 ustvarili za **35.117.643 tisoč SIT prihodkov**, kar je 16 odstotkov več od načrtovanih v Poslovnem načrtu DARS d.d. za leto 2004 (v nadaljevanju PN). Med prihodki smo upoštevali naslednje prihodke iz izkaza poslovnega izida za leto 2004:

- čiste prihodke od prodaje, kamor smo vključili tudi prihodke po agentski pogodbi,
- druge poslovne prihodke in
- finančne prihodke.

Na rast prihodkov je najbolj vplivalo povečanje **prihodkov od pobrane cestnine**, ki so v letu 2004 znašali **27.011.788 tisoč SIT**. Rast teh prihodkov je bila v primerjavi s PN za leto 2004 14-odstotna. V strukturi prihodkov so predstavljali prihodki od pobranih cestnin 77 odstotkov vseh prihodkov.

Prihodki od najemnin so znašali **469.804 tisoč SIT** in so se nanašali na najemnine za uporabo površin za spremljajočo dejavnost ob avtocestah. V strukturi prihodkov so predstavljali 1 odstotek, medtem ko so bili v primerjavi s PN višji za 4 odstotke.

V letu 2004 so **znašali prihodki od zapor in prekomernih obremenitev 230.871 tisoč SIT**, kar je 22 odstotkov nad načrtovanimi v PN za leto 2004. Prihodki iz naslova zapor so se nanašali na zapore na avtocestnih odsekih zaradi izvajanja obnovitvenih del oziroma odpravljanja napak v garancijskem roku. Prihodki zaradi prekomernih obremenitev so se nanašali na:

- izredne prevoze na avtocestah, zaradi česar je bilo potrebno preusmeriti prevoze skozi cestninske postaje in spremeniti širino prehoda in
- na odškodnine zaradi preobremenjenosti avtocest.

Prihodki od služnosti so v letu 2004 znašali **1.905 tisoč SIT** in so predstavljali 19 odstotkov predvidene vrednosti v PN. Prihodki od služnosti so izhajali iz dodelitve stvarne služnosti za dovoljene posege v območje avtocest.

Ostali prihodki so v letu 2004 znašali **671.216 tisoč SIT** in so bili sestavljeni iz drugih prihodkov od prodaje in drugih poslovnih prihodkov.

Druge prihodke od prodaje v višini **483.711 tisoč SIT** so sestavljali prihodki iz konsolidacije stanj ob pripojitvi PVAC, d.o.o. k DARS d.d. v višini 396.109 tisoč SIT in ostali prihodki od prodaje v višini 87.602 tisoč SIT.

Drugi poslovni prihodki v višini **187.505 tisoč SIT** so iz naslova prejetih odškodnin zavarovalnic. Teh prihodkov v PN družbe za leto 2004 nismo načrtovali posebej.

Finančni prihodki so znašali **345.113 tisoč SIT**. V strukturi prihodkov so predstavljali 1 odstotek, v primerjavi z načrtovanimi finančnimi prihodki v PN 2004 pa so bili večji za 165 odstotkov. Najpomembnejši med finančnimi prihodki so bili prihodki od obresti, ki so znašali 309.715 tisoč SIT in so predstavljali 90 odstotkov vseh finančnih prihodkov in pozitivne tečajne razlike od terjatev, ki so znašale 33.598 tisoč SIT.

Zadržani prihodki preteklega leta so se nanašali na plačano dobroimetje iz naslova cestnine v letu 2003 (ABC tablice), ki ni bilo porabljeno v letu 2003. V PN je bilo predvideno 190 milijonov SIT teh prihodkov, realizirano pa je bilo **831.367 tisoč SIT**.

Prihodki iz pogodbe o izvajanju naročila po NPIA so izhajali iz Pogodbe o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju NPIA) in so znašali **5.555.580 tisoč SIT** ter so malenkostno zaostajali za načrtovanimi v PN za leto 2004.

Iz pogodbe o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest izhaja, da ima DARS d.d. pravico do akontacije v višini 5,49 odstotkov od vrednosti vseh del, ki jih določa vsakokratni Letni plan razvoja in obnavljanja avtocest (v nadaljevanju LP ROAC). Za leto 2004 je znašala planirana akontacija za izvajanje naročila 5.559.703 tisoč SIT.

Odhodki DARS d.d.

Pregled odhodkov DARS d.d. v letu 2004

Vrsta prihodkov	Načrtovano	Realizirano	Odstotek realizacije	v 000 SIT
				Strukturni delež
Stroški dela	5.198.399	5.227.846	101	16
Stroški materiala	1.401.254	1.493.172	107	4
Stroški storitev	6.515.339	6.099.569	94	18
Odpisi vrednosti	2.018.000	3.283.848	163	10
Drugi poslovni odhodki	0	317.678	-	1
Finančni odhodki	5.000	13.517	270	0
Koncesijska dajatev	13.761.599	17.254.258	125	51
SKUPAJ	28.899.591	33.689.888	117	100

Vsi **odhodki** družbe DARS d.d. so v letu 2004 znašali **33.689.888 tisoč SIT** in so bili 17 odstotkov nad načrtovanimi v PN za leto 2004. Med te odhodke smo uvrstili naslednje odhodke iz izkaza poslovnega izida za leto 2004: stroške materiala in storitev, h katerim smo vključili tudi dajatve po koncesijski pogodbi, ki jih družba DARS d.d. plačuje državi na osnovi podeljene koncesije po Koncesijski pogodbi za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji, stroške dela, amortizacijo, druge poslovne odhodke in finančne odhodke.

Stroški dela so v letu 2004 znašali **5.227.846 tisoč SIT**. Delež stroškov dela v odhodkih družbe je bil 16 odstoten.

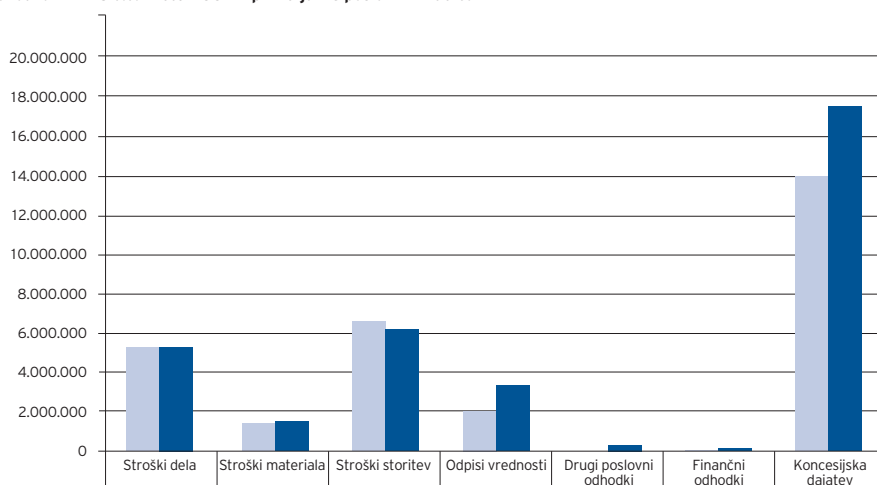
Stroški materiala so znašali **1.493.172 tisoč SIT**, kar je 4 odstotke vseh odhodkov. Od načrtovanih stroškov v PN za leto 2004 so bili višji za 7 odstotkov. Povečanje je bilo posledica novega načina evidentiranja nabave elektronskih tablic med stroški drobnega inventarja v višini 183 milijonov SIT.

Stroški storitev v višini **6.099.569 tisoč SIT** so bili v letu 2004 za 6 odstotkov nižji od načrtovanih in so v strukturi predstavljali 18 odstotek vseh odhodkov.

V PN za leto 2004 so bili znotraj stroškov storitev posebej prikazani naslednji stroški: najemnine, stroški nadzornega sveta, stroški inženirja in stroški razvojnih nalog.

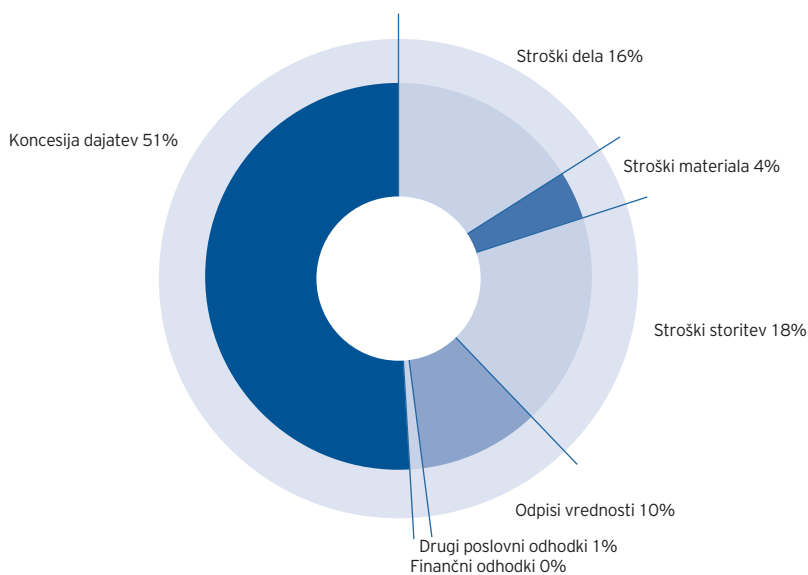
V PN za leto 2004 so bili stroški inženirja prikazani z DDV in so znašali 4.399.267 tisoč SIT. DARS je v letu 2004 postal zavezanec za plačilo DDV od pobrane cestnine in je s tem pridobil pravico do odbitka DDV. Zaradi tega so bili dejanski stroški inženirja v letu 2004 manjši za znesek vstopnega DDV. Zaradi primerljivosti smo načrtovane stroške inženirja iz Poslovnega načrta za leto 2004 zmanjšali za znesek vstopnega DDV, ki je znašal 733.211 tisoč SIT. Posledično so se zmanjšali tudi načrtovani stroški storitev. Ta znesek je posledično vplival na višino poslovnega izida obračunskega obdobja.

Prikaz odhodkov DARS d.d. v letu 2004 v primerjavi s poslovnim načrtom

Načrtovani dohodki	5.198.399	1.401.254	6.515.339	2.018.000	0	5.000	13.761.599
Realizirani odhodki	5.227.846	1.493.172	6.099.569	3.283.848	317.678	13.517	17.254.258
Odstotek realizacije	101	107	94	163		270	125

Strukturni deleži posameznih odhodkov DARS d.d. v letu 2004

Odpisi vrednosti so v letu 2004 znašali **3.283.847 tisoč SIT** in so obsegali:

- amortizacijo in prevrednotovalne poslovne odhodke pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih v višini 3.266.937 tisoč SIT in
- prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih v višini 16.910 tisoč SIT.

Povečanje odpisov vrednosti v letu 2004 glede na PN za leto 2004 je bilo 63 odstotno in ga pripisujemo spremembam sistema evidentiranja elektronskih tablic, ki so se v letu 2004 vodile kot material in odločitvi uprave družbe za novo določitev amortizacijskih stopenj za sredstva, ki so po sklepu Vlade RS prešla v last družbe.

Drugi poslovni odhodki so v letu 2004 znašali **317.678 tisoč SIT**. Od teh se je nanašalo:

- 203.000 tisoč SIT na sredstva, ki so rezervirana za izplačilo uspešnosti po zaključnem računu za leto 2004 in se izplačajo v skladu z akti enkrat letno,
- 75.359 tisoč SIT na plačilo DDV po odločbi DURS,
- 26.059 tisoč SIT na stroške, ki niso neposredno povezani s poslovanjem (obletnica podjetja, novoletna obdaritev otrok, stroški s počitniškimi kapacitetami),
- 8.214 tisoč SIT na članarine zbornicam in
- 3.842 tisoč SIT na nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Finančni odhodki so bili načrtovani v višini 5.000 tisoč SIT. V poslovnem letu 2004 smo dosegli za **13.517 tisoč SIT** finančnih odhodkov, kar je 170 odstotkov nad načrtovanimi. 10.692 tisoč SIT se je nanašalo na negativne tečajne razlike, kar je predstavljalo skoraj 80 % finančnih odhodkov. Razlika v višini 2.825 tisoč SIT se je nanašala na zamudne obresti.

V letu 2004 smo v skladu z določbami koncesijske pogodbe imeli za **17.254.258 tisoč SIT koncesijske dajatve**, kar predstavljalo 51 odstotkov vseh odhodkov in je za 25 odstotkov presežala načrtovano koncesijsko dajatev iz PN DARS d.d. za leto 2004.

Poslovni izid

Poslovni izid iz rednega delovanja za obračunsko leto 2004 je znašal **1.427.755 tisoč SIT** in je bil za 10 odstotkov večji od načrtovanega.

Poslovni izid iz rednega delovanja za leto 2004, povečan za izredne prihodke v višini 3.487 tisoč SIT in zmanjšan za izredne odhodke v višini 354 tisoč SIT ter davek iz dobička v višini 353.489 tisoč SIT, predstavlja **čisti dobiček za leto 2004** v višini **1.077.399 tisoč SIT**.

2.6.1. Dejavnost organiziranja gradnje in obnavljanja avtocest

Leto 2004 so zaznamovali naslednji pomembnejši dogodki:

- Prometu so bili predani naslednji odseki avtocest:
 - odsek štiripasovne avtoceste Kronovo-Smednik, dolžine 9,2 km;
 - odsek štiripasovne avtoceste Klanec-Socerb, dolžine 8,0 km;
 - odsek štiripasovne avtoceste Škofije-Srmin, dolžine 0,8 km;
 - odsek štiripasovne avtoceste Socerb-Srmin, dolžine 6,9 km;
 - odsek štiripasovne avtoceste Krška vas-Obrežje, dolžine 12,3 km;
 - odsek štiripasovne avtoceste Smednik-Krška vas, dolžine 13,0 km;
 - odsek dvopasovne avtoceste Smednik-Krška vas, dolžine 4,6 km;
 - odsek štiripasovne avtoceste Korenitka-Pluska, dolžine 3,0 km;
 - obvoznica Pragersko, dolžine 6,1 km;
 - 3. etapa Mariborske ceste v Celju, dolžine 0,7 km;
 - etapa Erjavčeva cesta-Proletarskih brigad v Mariboru, dolžine 1,0 km;
 - avtocestni priključek Lopata, dolžine 3,6 km;
 - povezovalna cesta na Brdo, dolžine 1,0 km.
- Na področju priprave investicijske dokumentacije je bilo v letu 2004 doseženo sledeče:
 - potrjeni so bili investicijski programi za naslednje investicije: AC Peračica-Podtabor, AC Cogetinci-Vučja vas, rekonstrukcija državne ceste Slavček-Tomos, spremljajoči objekt na AC Šmarje Sap-Višnja Gora, rekonstrukcija 4. etape Mariborske ceste v Celju, dodatna cestninska postaja Vogrsko;
 - potrjeni sta bili novelaciji investicijskega programa za AC Krška vas-Obrežje ter HC Škofije-Srmin.
- Na področju priprave projektne, prostorske in druge dokumentacije je bilo v letu 2004 doseženo:
 - izdelani so bili projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja za naslednje investicije: AC Hrastje-Lešnica, HC Razdrto-Vipava: Rebernice (posamezni sklopi in objekti), AC Zrkovska-Pesnica (posamezni sklopi in objekti), AC Cogetinci-Vučja vas, rekonstrukcija državne ceste Slavček-Tomos, HC Škofije-Srmin, rekonstrukcija 4. etape Mariborske ceste v Celju, spremljajoči objekt na AC Šmarje Sap-Višnja Gora, AC Šentvid-Koseze (predor, začetna dela na trasi), sistem nadzora in vodenja prometa na trojanskem in primorskem avtocestnem odseku.
- Vlada Republike Slovenije je na podlagi primerjalnih študij variant odločila o najustreznejših variantah potekov tras za tri odseke, in sicer za povezovalno cesto Stanežiče-Brod za območje od Vižmarij do Broda, za odsek glavne ceste Žeje-Vodice in za odsek hitre ceste Jagodje-Lucija.
- Izdelanih je bilo šest idejnih projektov in predlogov državnih lokacijskih načrtov ter izvedenih javnih razgrnitev za odseke avtocest Spodnja Senarska-Cogetinci, Beltinci-Lendava, Slivnica-Draženci, Lešnica-Kronovo, za obojestranski spremljajoči objekt bencinski servis Vipava ter za avtocestni priključek Podtabor na odseku Podtabor-Naklo.

- Vlada Republike Slovenije je na podlagi predlogov državnih lokacijskih načrtov sprejela osem uredb o državnih lokacijskih načrtih, in sicer za odsek glavne ceste Želodnik–Mengeš z obvoznico Mengeš, za območje Nove Zrkovske ceste, za odsek hitre ceste Hajdina–Ptuj, za odsek avtoceste Vrba–Peračica, za odsek avtoceste Lendava–Pince, za navezavo Luke Koper na avtocestni sistem, za odsek hitre ceste Koper–Izola in za odsek avtoceste Lenart–Spodnja Senarska.
- V letu 2004 se je nadaljevalo z intenzivno obnovo dotrajanih odsekov AC in premostitvenih objektov in izvajalo naložbe v obstoječe AC omrežje.
- V okviru zaključnih del na avtocestnih odsekih, zgrajenih pred letom 1994, so bila izvedena naslednja večja obnovitvena dela:
 - obnova vozišča na odsekih 0652, 0656, 0615, 0037, 0055, 0655,
 - sanacija počivališča Tepanje,
 - izvedba protihrupne zaščite Kozarje,
 - nadgradnja obstoječega sistema ABC.
- V okviru obnovitvenih del na vozišč in objektih so bila izvedena naslednja večja dela:
 - obnova vozišča na odseku 0068,
 - izvedba sanacije viadukta Derviše, mosta čez Ljubljano na Vrhniki, mosta čez Polskavo,
 - zamenjavo sanitarnih objektov na počivališču Lipce,
 - zapiranje intervencijskih prehodov.
- V okviru obnavljanja in nabava opreme je bilo izvedeno sledeče:
 - nabava video kamer na obstoječem avtocestnem omrežju,
 - preureditev prometne signalizacije na ljubljanski obvoznici,
 - nadgradnja varnostnih naprav v predoru Karavanke I. faza,
 - sanacija nasipa Tepanje.

2.6.2. Dejavnost izvajanja vzdrževanja

V letu 2004 je dejavnost rednega vzdrževanja opravila večja vzdrževalna dela že v spomladanskem času. Dela smo opravljali ob dneh, ko ni bila pričakovana prometna konica zaradi praznikov ali turistične sezone. Na obstoječih avtocestah smo izvedli tudi obnove in rekonstrukcije voziščnih konstrukcij ter objektov, prav tako pa so se izvedla razna dela iz naslova »odprave pomanjkljivosti v garancijski dobi«. V letu 2004 je kar nekaj pomembnih odsekov avtocest doseglo starost 10 let, kar je pomenilo, da so morala biti vsa dela iz tega naslova izvedena v tem letu.

Izvajanje vseh treh procesov, torej, rednega vzdrževanja, obnov in rekonstrukcij ter odprav pomanjkljivosti, smo terminsko in organizacijsko dobro načrtovali in jih v okviru predvidenih del tudi izvedli. V jesenskem obdobju smo izvedli še vsa druga dela rednega vzdrževanja, med njimi tudi zalivanje reč in razpok, barvanje talnih označb, ter sanacije platojev počivališč.

V letu 2004 smo dvignili kvaliteto informacij, ki služijo odločanju o nadaljnjih ukrepih zimske službe, ki jih sprejema vodja poslovne enote oziroma vodja vzdrževanja v času zime. Z Agencijo Republike Slovenije za okolje, s Sektorjem za meteorološke prognoze smo se dogovorili o sodelovanju in prejeli smo vremenske prognoze.

Konec leta 2004 so bili prometu predani novi odseki avtocest na primorskem in dolenskem kraku. Istočasno s predajo v promet dolenskega kraka avtocest Drnovo – Obrežje, je bila zgrajena tudi izpostava bodoče poslovne enote Novo mesto v Drnovem.

Izdelali smo Poslovnik o delu zimske službe, Operativni program izvajanja zimske službe in Standarde rednega vzdrževanja za dela, ki se opravljajo po Pravilniku o vzdrževanju avtocest in hitrih cest.

V letu 2004 so se izvajale sledeče naloge:

- aktivnosti na ISO standardih – usklajitev Poslovnika o sistemu vodenja,
- vpeljava GPS sistema in katastra cest – nadaljevanje naloge iz leta 2003,
- korekcija normativov izhajajoč iz analiz delovnih nalogov,
- organizacija specialnih skupin za izvedbo del za več poslovnih enot skupaj (čiščenje kanalov, skupna dela na javni razsvetljavi in podobno),
- izdelava notnih standardov za mehanizacije za potrebe poslovnih enot in primerjava s sosednjimi državami in
- spremljanje realizacije posebnih pogodb.

Služba za pripravo dela je opravljala vsa dela v zvezi z varstvom cest kot je opisano v Zakonu o cestah (poglavje V. – Varstvo državnih cest in prometa) in reševala zavarovalniške zadeve iz odgovornosti in po škodnih primerih, ki jih naredijo udeleženci v prometu na avtocestah. Poleg tega je opravljala še sledeče:

- izdelava določenih ponudb za podizvajalce ali izvajalce investitorja DARS,
- pridobivanje dovoljenj za priglasitve del na upravnih enotah za dela na avtocestah,
- vodenje in ažuriranje dokumentacije radijskih zvez v DARS,
- izdelava cenikov del za zunanje uporabnike,
- izdelava mnenj za zapore na avtocestah in
- delovne zapore za potrebe del rednega vzdrževanja, odprava reklamacij in podobno (za zapore avtoceste v dnevnem času).

V letu 2004 je DARS za redno vzdrževanje cest porabil 784.327 operativnih ur, kar je 7,4 % več kot leta 2003 in 4 % manj, kot smo predvideli v planu. Ugotavljamo, da so se povečale obveznosti naših delavcev zaradi intervencijskih ukrepov (prometne nezgode, okvare vozil). Redno vzdrževanje cestnih objektov in čiščenje cest je bilo izvedeno v celoti, dela v zimski službi so bila presežena za 7,9 %, niso pa bila v celoti izvedena dela na rednem vzdrževanju bankin, odvodnjavanju in brežinah.

Na področju rednega vzdrževanja se ni zaposlilo planirano število delavcev, zato so bila dela, ki ne vplivajo na varnost v prometu opravljena v manjšem obsegu.

2.6.3. Dejavnost pobiranja cestnine

Zaradi občutnega povečanja prometa na slovenskih avtocestah v letu 2004 je bila zagotovitev dobre pretočnosti prometa na cestninskih postajah zahtevna naloga. Pred poletno sezono, ko je zaradi povečanega prometa verjetnost za nastanek zastojev v prometu in pred cestninskimi postajami večja, smo pripravili in izvedli ukrepe za povečanje prepustnosti cestninskih postaj. Med ostalimi je bilo to vgradnja hitrejših tiskalnikov v vseh cestninskih kabinah, dopolnitev cestninske opreme na stezah, kjer je to povečalo prepustnost, dopolnitev prometne signalizacije, dogovori za spremenjen prometni režim na CP Kozina in drugi, predvsem organizacijski ukrepi.

Skrajševanje časa cestninjenja je potekalo v smeri povečevanja deleža uporabnikov, ki plačujejo na hitrejši način. Tako smo vzpodbujali prehod iz gotovinskega načina plačevanja cestnine na brezgotovinski z uporabo plačilnih kartic in na avtomatsko cestninjenje v sistemu ABC, kar je še hitrejše. V seznam kartic, s katerimi je mogoče plačati cestnino, smo dodali še kartico American express. S povečevanjem deleža uporabnikov, ki plačujejo na hitrejši način, je bila dosežena večja prepustnost in manjša potreba po kadrih za cestninjenje.

V letu 2004 je bil uveden tudi poplačniški način plačevanja cestnine, ki je možen v povezavi z Diners kartico ali pa s sklenitvijo pogodbe za poplačniški način plačevanja cestnine. V obeh primerih je porabljena cestnina plačana za nazaj na osnovi mesečnega računa za pretekli mesec.

Pobiranje cestnine je potekalo na 23 cestninskih postajah v zaprtem in odprtem sistemu cestninjenja. Avtomatsko brezgotovinsko cestninjenje (sistem ABC), ki je uporaben za vozila prvega cestninskega razreda, je še vedno v porastu. Skupno število prehodov z uporabo ABC sistema je bilo 19,1 milijon. Pri tem v zaprtem sistemu upoštevamo vse prehode - vstop in izstop iz avtoceste. Od skupnega števila prehodov jih je bilo 34 % z uporabo ABC sistema.

Za dejavnosti pobiranja cestnine je bilo v letu 2004 opravljenih 923.030 operativnih ur, kaj je 1,2 % več kot leta 2003. Najbolj je poraslo število ur dela študentov pri pobiranju cestnine, in sicer za 17 %, medtem ko se je število ur dela redno zaposlenih pri pobiranju cestnine nekoliko zmanjšalo.

2.6.4. Poslovne funkcije

2.6.4.1. Strateško načrtovanje razvoja avtocest

Področje za strateško načrtovanje razvoja avtocest je v letu 2004 izvajalo naloge v skladu z Letnim planom razvoja in vzdrževanja avtocest za leto 2004 in v skladu s Poslovnim načrtom. Potekala je priprava strokovnih podlag za srednjeročni plan razvoja in obnavljanja avtocest za obdobje 2003–2006 s projekcijo plana v naslednje srednjeročno obdobje ter za novelacijo finančnega toka in oceno skladnosti izvajanja NPJA z makroekonomskimi kriteriji. V začetku leta je področje organiziralo in vodilo izdelavo predloga poslovnega načrta družbe za leto 2004. V drugi polovici leta je bil izdelan Začasni finančni načrt za leto 2005, ki ga je potrdila Vlada v novembru 2004. Pripravljene so bile strokovne podlage za plan razvoja in obnavljanja avtocest za leto 2005.

Naloge področja v zvezi s pripravo periodičnih poročil družbe so v letu 2004 obsegale organizacijo in vodenje izdelave Poročila o delu DARS za leto 2003 in Letnega poročila DARS za leto 2003. Skozi vse leto je področje pripravljalo tudi druga potrebna poročila v zvezi z izvajanjem nalog družbe na zahtevo Vlade Republike Slovenije, pristojnih ministrstev in Nadzornega sveta družbe.

Za koriščenje sredstev kohezijskega sklada je področje v letu 2004 sodelovalo s pristojnimi ministrstvi Republike Slovenije in institucijami Evropske skupnosti pri vzpostavitvi sistema koriščenja odobrenih sredstev in pripravi potrebne dokumentacije ter organiziralo in vodilo izvajanje potrebnih nalog ostalih področij DARS, vključenih v aktivnosti kohezijskega sklada.

V letu 2004 je področje intenzivno sodelovalo tudi pri pripravi dokumentacije in izvajanju ostalih postopkov za pridobitev kreditov EIB.

Pri aktivnostih družbe za posodobitev elektronskega sistema pobiranja cestnine je področje izvajalo naloge za organizacijo in vodenje priprave predlogov za posodobitev ter na slovenski strani organizacijo in vodenje projekta o interoperabilnosti elektronskih sistemov pobiranja cestnine v alpskem prostoru (projekt MEDIA).

V okviru članstva družbe v združenju ASECAP je področje v letu 2004 sodelovalo v upravnem odboru, skupščini in delovnih telesih združenja ter pripravilo vsakoletna poročila ter ostale podatke in gradiva o gradnji avtocest v Sloveniji.

Poleg navedenega je v letu 2004 področje pripravljalo predstavitve družbe in gradnje avtocest v Sloveniji ter organiziralo obiske tujih delegacij.

2.6.4.2. Splošne zadeve

Področje za splošne in kadrovske zadeve je za leto 2004 načrtovalo naslednje prioritete naloge oz. aktivnosti:

- Vzpostavitev notranje organizacije družbe
- Sklenitev kolektivne pogodbe
- Priprava splošnih aktov
- Sistemizacija z opisi delovnih mest, vezanimi na odgovornost, uspešnost, doseganja ciljev in s tem povezano vrednotenje delovnih mest
- Izvedba aktivnosti, povezanih z načinom in pogoji soupravljanja delavcev

V zvezi z izvedbo aktivnosti gre ugotoviti, da je bila sprejeta nova notranja organizacijska struktura družbe, ki po pripojitvi družbe PVAC, d.o.o. k družbi DARS d.d. vzpostavlja enovito notranjo organizacijo družbe in s tem podlago za pripravo sistemizacije delovnih mest.

Aktivnosti v zvezi z usklajevanjem obeh sistemizacij, v smeri priprave nove sistemizacije delovnih mest družbe, ki jo pripravlja posebej v ta namen oblikovana skupina zaposlenih, se zaključujejo, končni dokument se pričakuje do konca meseca junija 2005.

S tem datumom sovpada tudi pričakovanje pogajalskih skupin za pripravo podjetniške kolektivne pogodbe, da bi bila pogajanja zaključena in podjetniška kolektivna pogodba pripravljena za podpise obeh strank in njene uveljavitve.

Glede na to, da družba, poleg Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji ter Podjetniške kolektivne pogodbe, potrebuje za svoje nemoteno delovanje še izvedbene akte oz. splošne akte in da je nekaj teh vezanih na sprejem prej navedenih aktov in pogodb, jih skupina za pripravo splošnih aktov še ni mogla dokončno oblikovati in pripraviti za sprejem. Skupina za pripravo splošnih aktov je predhodno pripravila in zbrala dokumentacijo za pripravo teh splošnih aktov, vezanih na zadeve: uporabe službenih vozil, telekomunikacijskih sredstev, varstva in zdravja pri delu, varovalne opreme zaposlenih, izobraževanja, počitniških kapacitet, delovnega časa, preizkusa alkoholiziranosti in drugih substanc, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti zaposlenih, varovanja poslovnih skrivnosti, osebnih podatkov itd.

Uspešno so zaključene tudi aktivnosti v zvezi z načinom in pogoji za soupravljanje delavcev, saj so bile podpisane pogodba o zagotavljanju pogojev za delo sindikata, pred podpisom je participacijski sporazum ter pogodba med Nadzornim svetom družbe in delavskim direktorjem, s čimer so vzpostavljeni vsi pogoji za nemoteno vključitev zaposlenih v upravljanje družbe.

Ne glede na zgoraj navedene prioritete naloge pa so bile izvedene še aktivnosti v zvezi s preveritvijo vseh kadrovskih podatkov, zaradi prehoda iz enega v drug kadrovske informacijski sistem. Po preveritvi podatkov se v nadaljevanju ročno vnašajo v nov kadrovske informacijski sistem vsi podatki o zaposlenih, katerih elektronski prenos ni bil mogoč oz. katerih zbiranje in obdelovanje prejšnji kadrovske informacijski sistem ni omogočal.

Zaradi pripojitve PVAC, d.o.o. k DARS d.d. je bilo potrebno na novo pridobiti potrdilo o priglasitvi prevozov za lastne potrebe tako za vsa vozila, kot tudi za vse voznike.

Izpolnili smo načrt selektivnega pristopa h kadrovanju, tako da se v primeru kakršnihkoli kadrovskih potreb izvede notranje preverjanje oz. iskanje potencialnega kadra. V ta namen smo pripravili najrazličnejše analize zaposlenih po njihovi starosti, izobrazbi in drugih funkcionalnih znanjih. Še posebej smo bili in smo pozorni na zaposlene na cestninskih postajah, zaradi pričakovane vzpostavitve avtomatskega cestninjenja. Spremljali pa smo in še, kadrovske potrebe na vzdrževanju in preverjali morebitne možnosti premestitve zaposlenih na cestninskih postajah na področje vzdrževanja.

2.6.4.3. Komuniciranje in strateški marketing

Področje za komuniciranje in strateški marketing je v letu 2004 izvajalo naloge v skladu s pogodbo o izvajanju naročila in v skladu s koncesijsko pogodbo.

V pogodbi o izvajanju naročila so bile določene naslednje naloge:

- izdelovanje in izvajanje letnega komunikacijskega programa ob sprejemu LP ROAC, vključno s koordinacijo in usklajevanjem z ministrstvom, pristojnim za promet;
- organiziranje in vodenje vseh potrebnih aktivnosti v zvezi z izsledki raziskav javnega mnenja in drugih komunikacijskih analiz, raziskav in študij;
- izvajanje obveščanja ministrstva, pristojnega za promet o izsledkih raziskav javnega mnenja in drugih komunikacijskih analiz, raziskav in študij.

Po koncesijski pogodbi je področje sodelovalo pri nalogah:

- organizacija sistema za obveščanje javnosti o stanju in prometu na avtocestah in izvajanje obveščanja v skladu z usmeritvami ministrstva, pristojnega za promet, in sicer:
 - zasnova informacijskega sistema
 - zasnova centra za obveščanje
 - izvajanje obveščanja javnosti
- priprava predlogov raziskovalnih in razvojnih nalog s področja upravljanja avtocest;
- organizacija izvedbe raziskovalnih in razvojnih nalog;
- priprava področnih poročil in analiz o uresničevanju planov, področna statistična in poslovna poročila ipd.;
- tekoča strokovna opravila v zvezi z upravljanjem (priprava gradiv na zahtevo pristojnih organov, uprave, nadzornega sveta družbe idr.);
- zbiranje in obdelava podatkov ter izdelava poročil v zvezi s pobiranjem cestnine za potrebe optimizacije načinov plačevanja cestnine in spodbujanjem hitrejših in cenejših plačilnih sredstev;
- sodelovanje pri načrtovanju razvoja cestninskega sistema;
- sodelovanje pri razvoju, načrtovanju in uvajanju novih tehnologij in načinov cestninjenja ter v aktivnostih za večjo prepustnost cestninskih postaj;
- sodelovanje pri pripravi tehničnih zahtev in projektnih nalog v zvezi z oddajo del za potrebe razvoja sistema cestninjenja;
- sodelovanje pri pripravi predlogov predpisov in drugih aktov o cestnini in izvajanju.

Posebno pozornost je področje posvetilo obveščanju o izvajanju NPIA (komuniciranje z različnimi javnostmi), organizaciji sistema za obveščanje o stanju in prometu na avtocestah v upravljanju ter spremljanju, analizi, razvoju in promociji sodobnejših in hitrejših načinov plačevanja cestnine ter promociji prometne varnosti.

2.6.4.4. Informacijska tehnologija in inteligentni transportni sistemi (ITS)

V informacijskem sistemu DARS je trenutno v uporabi 480 računalnikov, 40 strežnikov in 350 tiskalnikov. V letu 2004 je bilo preko javnega razpisa z novo računalniško opremo prenovljeno približno petino celotne opreme. Na kompletni računalniški infrastrukturi smo prenovili in poenotili sistemsko in programsko opremo ter dokupili nekatere specifične programe za posamezne uporabnike.

Na cestninskem sistemu je bila dokončana posodobitev ter nadgradnja nekaterih vitalnih delov opreme na cestninskih stezah. Zaradi uvedbe DDV-ja in vpeljave novih načinov plačevanja cestnine je bila nadgrajena tudi programska oprema. Začeli smo postopek uvajanja podajalnikov na cestninskih postajah ter razširitve uporabe sistema ABC na vse cestninske razrede. Izdelane so bile tudi strokovne podlage za uvedbo avtomatskega sistema cestninjenja.

Z namenom povečati učinkovitost poslovanja in lažjo povezljivost s podsistemi ostalih področij smo izvedli prehod na nov poslovno-finančni informacijski sistem Microsoft Business Solutions Navision, ki nam zagotavlja večjo fleksibilnost in varnost. Prenovljena je bila tudi aplikacija za materialno in skladiščno poslovanje, za katero je bil izdelan vmesnik za izmenjavo podatkov s sistemom Navision.

Na področju komunikacij in videonadzora smo nadaljevali z izdelavo telekomunikacijskega omrežja. Na različnih kritičnih mestih ob avtocestnem omrežju so bile postavljene video nadzorne kamere in pripadajoča oprema.

Z namenom kvalitetnega in učinkovitega inteligentnega transportnega sistema (ITS) se je izvajala integracija posameznih podsistemov v enoten ITS sistem. V sklopu izgradnje AC odseka Klanec – Sermin je bil implementiran sistem za nadzor in vodenje prometa ter vzpostavljen regionalni center v AC bazi Kozina. Začete so bile aktivnosti za vzpostavitev sistema regionalnega centra za nadzor in vodenje prometa v AC bazi Vransko ter postopki priprave projektov za izgradnjo glavnega nadzornega centra kakor tudi vzpostavitev državnega centra za upravljanje s prometom (CUP).

V okviru načrta razvoja aplikativnih rešitev smo v obstoječo infrastrukturo GIS_DARS implementirali modul za dinamično segmentacijo ter modul za določanje optimalnih poti in vključili celoten nabor potrebnih funkcionalnosti v povezavi s podatki Banke Cestnih Podatkov.

Na podlagi izdelanega strateškega načrta prenove Projektnega Informacijskega Sistema je bila do januarja 2004 vzpostavljena centralna baza podatkov, izdelana spletna aplikacija iPIS in zasnovano programsko okolje za samostojne module, ki so bili tekom leta izdelani in implementirani.

2.6.4.5. Pravne zadeve

Področje za pravne zadeve je v letu 2004 izvajalo naloge v skladu s pogodbo o izvajanju naročila in v skladu s koncesijsko pogodbo.

Naloge v zvezi s pridobivanjem zemljišč in drugih nepremičnin za gradnjo avtoceste, obsegajo:

- vse potrebne aktivnosti pridobivanja lastninske pravice ali druge stvarne pravice na zemljiščih, potrebnih za gradnjo avtocest, skladno z zakonom o ureditvi določenih vprašanj v zvezi z graditvijo avtocestnega omrežja v Republiki Sloveniji ter drugimi predpisi;
- urejanje dokončne premoženjsko pravne ureditve zemljišč v trasi avtocest.

Naloge v zvezi z upravljanjem in razpolaganjem z nepremičninami, ki so bile pridobljene v zvezi z gradnjo avtocest, pa niso bile v celoti uporabljene za izgradnjo AC ali pa niso potrebne za njihovo upravljanje in vzdrževanje, obsegajo:

- opravljanje vseh pravnih dejanj v zvezi z upravljanjem in gospodarjenjem z zemljišči in drugimi nepremičninami.

Naloge v zvezi z razpolaganjem z nepremičninami obsegajo:

- oddajanje površin ob avtocestah za spremljajoče dejavnosti;
- naloge v zvezi z razpolaganjem s presežnimi zemljišči in drugimi nepremičninami.

2.6.4.6. Finance, računovodstvo, plan in analize

Področje za finance, računovodstvo, plan in analize je v letu 2004 izvajalo naloge v skladu s pogodbo o izvajanju naročila in v skladu s koncesijsko pogodbo.

V okviru izvajanja nalog je področje posebno pozornost posvetilo:

- prehodu na nov informacijski sistem Microsoft Business Solutions Navision;
- pripravi predlogov za financiranje NPIA RS in finančnega načrta DARS d.d. za posamezno leto, za zagotavljanje nemotene preskrbe s finančnimi viri;
- pripravi predlogov finančnih konstrukcij posameznih avtocestnih odsekov iz NPIA RS;
- pridobitvi namenskih sredstev za financiranje NPIA RS, sredstev Kohezijskega sklada, finančnih virov na finančnih in kapitalskih trgih in drugih finančnih virov za financiranje NPIA RS;
- optimiranju virov sredstev za izvajanje izgradnje avtocest iz NPIA RS;
- zagotavljanju tekoče preskrbe s finančnimi viri (likvidnosti);
- obvladovanju kreditnega portfelja in portfelja vrednostnih papirjev;
- upravljanju z dolgom, najetim za izvajanje nalog izgradnje avtocest iz NPIA RS, s ciljem zniževanja valutnih, obrestnih in drugih tveganj;
- donosnemu plasiranju presežka likvidnostnih sredstev;
- opravljanju plačilnega prometa;
- spremljanju financiranja NPIA RS v celoti ter po posameznih odsekih iz NPIA ter spremljanju realizacije virov in porabe sredstev;
- poročanju Ministrstvu za promet in Ministrstvu za finance;
- sodelovanju z mednarodnimi in domačimi finančnimi institucijami;
- organiziranju in vodenju preglednega sistema računovodenja;
- postavitvi registra osnovnih sredstev DARS d.d. in registra osnovnih sredstev, dobljenih v upravljanje od države;
- izvajanju periodičnih analiz finančnega položaja;
- pripravi vseh predpisanih oblik računovodskih izkazov;
- pripravi vseh potrebnih podatkov za davčno, statistično in drugo informiranje ter napovedovanje.

V letu 2004 smo pričeli z intenzivno prenovno informacijskega sistema za računovodstvo in ekonomiko poslovanja. Ob dokončni uvedbi tega sistema, predvidoma v septembru 2005, bo možno promptno spremljanje poslovnih dogodkov in načrtovanje poslovanja. Pričakujemo, da se bo povečala učinkovitost poslovanja.

2.6.4.7. Komerčiala

S sprejemom osnovne organizacije - makro sheme organiziranosti družbe DARS d.d. v januarju 2004, se je v organizacijsko strukturo družbe uvedlo tudi področje za komerciala, v okviru katerega bo decentralizirano izvajanje komercialnih del in nalog nadomeščeno z optimalnejšim, centraliziranim načinom izvajanja nalog poslovne funkcije komerciale. V letu 2004 so se izvedli nekateri osnovni koraki za oblikovanje komerciale, ki pa do konca poslovnega leta še ni bila povsem enotna. V prodajnem delu komerciale so se izvajale predvsem naslednje naloge:

- priprava cenikov cestnine in drugih prodajnih izdelkov in storitev;
- organizacija prodaje in prodajnih poti;
- obvladovanje počivališč in drugega obcestnega prostora.

2.7.

Informacijska tehnologija

Na področju informacijske tehnologije je bil v letu 2004, z namenom povečanja učinkovitosti poslovanja in lažje povezljivosti s podsistemi ostalih področij, izveden prehod na nov poslovno-finančni informacijski sistem Microsoft Business Solutions Navision. Vsebinsko ter tehnološko je bil prenovljen Projektni informacijski sistem, v okviru načrta razvoja aplikativnih rešitev pa je bil v obstoječo infrastrukturo GISŠDARS implementiran modul za dinamično segmentacijo in vključitev celotnega nabora potrebnih funkcionalnosti v povezavi s podatki Banke Cestnih Podatkov.

Na cestninskem sistemu je bila dokončana posodobitev krmilnikov, komunikacijske opreme in blagajn ter nadgradnja nekaterih drugih vitalnih delov opreme na cestninskih stezah. Začeli smo postopek uvajanja podajalnikov na cestninskih postajah zaprtega cestninskega sistema na primorski avtocesti.

Na področju komunikacij in videonadzora je bilo izvedeno nadaljevanje popolnjevanja telekomunikacijskega omrežja za nove in obstoječe cestninske postaje ter avtocestne baze.

2.8.

Ravnanje z okoljem

Varstvo okolja pri umeščanju tras v prostor

Posebno skrb varstvu okolja namenjamo že v najzgodnejših fazah načrtovanja poteka avtocest in njihovega umeščanja v prostor, med gradnjo in po predaji avtoceste v promet. V okviru danih možnosti pa se izvajajo tudi projekti sanacije prekomernih vplivov, ki so posledica gradnje avtocest v preteklosti.

V fazi primerjalne študije variant, ki je podlaga za odločitve o izbiri najustreznejše variante se, poleg gradbeno – tehničnih, ekonomskih, prometnih in varnostnih kriterijev, na podlagi obstoječih podatkov za posamezne variantne poteke trase avtoceste, vrednotijo tudi vplivi na okolje, pri čemer se upošteva možne vplive na hrupno obremenjenost naselij, onesnaženost zraka, tal in rastlin, površinske in podzemne vode, biotsko raznovrstnost naravne in kulturne dediščine ter kvaliteto naravnega in bivalnega okolja.

Za izbrano varianto trase poteka avtoceste se nato izdelajo poročila o vplivih na okolje, ki na podlagi obstoječih in z meritvami pridobljenih podatkov opredeli obstoječe stanje v okolju na območju nameravanega posega, opredeli možne vplive, preveri predvidene ukrepe za varstvo okolja v izdelani projektni dokumentaciji in po potrebi predlaga dodatne, opredeli prostorski, časovni in vsebinski obseg spremljanja stanja okolja med gradnjo in obratovanjem.

Različni okoljevarstveni ukrepi predstavljajo od 5 % do 10 % investicijske vrednosti posameznega avtocestnega odseka.

Hrup

Ob začetku gradnje avtocest, ki sega v leto 1970, je bilo področje hrupa bistveno manj raziskano, kot je to danes. Ker so se predpisi spreminjali skozi deset in več let, vmes pa so se gradile avtoceste, je situacija na področju vseh avtocest, ki jih vzdržujemo naslednja:

- del avtocest je takšnih, da so bile zgrajene še v obdobju, ko še ni veljala Uredba o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (iz leta 1995) in imajo status obstoječega vira hrupa.
- del avtocest je takšnih, da so se že gradbena dovoljenja za gradnjo teh cest izdajala na osnovi določil Uredbe o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (iz leta 1995), zato za njih veljajo kritične meje hrupa po Uredbi o hrupu zaradi cestnega in železniškega prometa (iz leta 1995).

Danes se gradijo protihrupne ograje (PHO) istočasno s cesto, nekoč pa je veljalo pravilo, da bodo PHO zgrajene takrat, ko bodo ravni hrupa višje od predpisanih. Nekateri odseki avtocest so ostali brez zgrajenih PHO, to so predvsem starejši odseki v bližini Ljubljane in Maribora.

V decembru 2004 je DARS pridobil naslednje gradivo:

- Strategijo izvedbe sanacije hrupne obremenjenosti vzdolž AC – strokovne podlage,
- Predlog strategije varstva pred hrupom zaradi prometa na AC in HC in
- Predlog operativnega programa varstva pred hrupom prometa vzdolž AC za obdobje 2005–2010 .

Gradivo je bilo predstavljeno Ministrstvu za promet in Ministrstvu za okolje, prostor in energijo v mnenje.

Varovanje voda

Na področju varovanja voda v letu 2004 ni bilo onesnaženj, ki bi bila posledica nerednega vzdrževanja in čiščenja objektov (lovilci olj, zadrževalni bazeni) in eventuelne havarije vozil.

Emisije plinov

Emisije plinov se evidentirajo s sistemi za detekcijo, ki so vgrajeni v avtocestne predore. Emisije plinov niso kritične, spremljanje pa omogoča avtomatsko krmiljenje sistemov za prezračevanje predorov.

Vplivi na okolje pri posipanju vozišč

Vozišča se v zimskem času posipajo z različnimi posipnimi materiali. Posipni materiali teoretično vplivajo na tla, kvaliteto površinske in podtalne vode, rastlinje, ljudi in živali, na objekte (cestišča, mostove, viadukte in zgradbe), ter tudi na vozila. Študije, ki so bile izdelane, so pokazale, da je vpliv soljenja vozišč na podtalnico majhen, saj pride do redčenja soli s faktorjem 100 do 500 krat. Dokazano je, da soljenje negativno vpliva na cestno infrastrukturo, ki je že sicer poškodovana.

Družba DARS d.d. je v 100 % lasti Republike Slovenije. Sedež ima v Celju, izpostavo v Ljubljani ter 8 poslovnih enot po vsej Sloveniji.

V družbi DARS d.d. je bilo v letu 2004 opredeljenih poleg uprave in kabineta uprave, še devet delovnih področij, ki jih vodijo direktorji in sicer:

- področje dejavnosti priprave in organizacije gradenj in obnov,
- področje za načrtovanje razvoja in mednarodno sodelovanje,
- področje dejavnosti izvedbe vzdrževanje in dejavnosti izvedbe pobiranja cestnine,
- področje za pravne zadeve,
- področje za splošne in kadrovske zadeve,
- področje za finance, računovodstvo, plan in analize,
- področje za komuniciranje in strateški marketing,
- področje za komercialo in
- področje za informacijsko tehnologijo, organizacijo, kakovost.

Na dan 31.12.2004 je bilo v družbi DARS d.d. zaposlenih 1.095 delavcev, ki so zaposleni po področjih in po avtocestnih vzdrževalnih bazah (Kozina, Postojna, Ljubljana, Novo mesto, Hrušica, Vransko, Slovenske Konjice in Maribor), od tega 42 za določen čas in 1.053 za nedoločen čas.

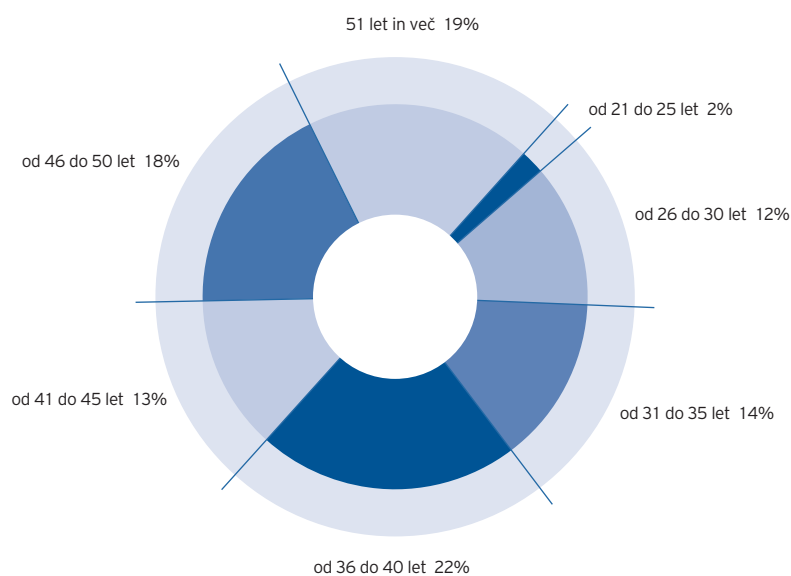
2.9.1. Starostna in izobrazbena struktura zaposlenih

V DARS d.d je bilo na dan 31.12.2004 zaposlenih 1.095 delavcev, od tega 273 žensk in 822 moških oziroma 25 % žensk in 75 % moških.

Starostna struktura zaposlenih

Starost	Število zaposlenih	Delež v %	Kumulativno število zaposlenih
od 21 do 25 let	25	2	25
od 26 do 30 let	134	12	159
od 31 do 35 let	156	14	315
od 36 do 40 let	232	22	547
od 41 do 45 let	142	13	689
od 46 do 50 let	197	18	886
51 in več let	209	19	1.095
SKUPAJ	1.095	100	

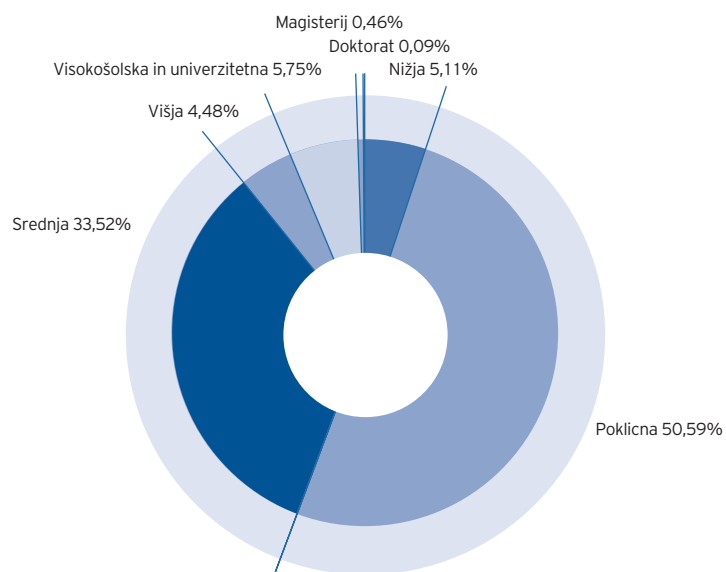
Starostna struktura zaposlenih

Izobrazbena struktura zaposlenih

Izobrazba	Število zaposlenih	Delež v %
nižja	56	5,11
poklicna	554	50,59
srednja	367	33,52
višja	49	4,48
visokošolska in univerzitetna	63	5,75
magisterij	5	0,46
doktorat	1	0,09
SKUPAJ	1.095	100

Izobrazbena struktura zaposlenih

Prihodi in odhodi delavcev med letom

V letu 2004 se je v družbi DARS d.d. zaposlilo 87 ljudi, od tega 31 z nižjo in poklicno izobrazbo, 42 s srednjo izobrazbo, 6 z višjo izobrazbo in 8 z visokošolsko in univerzitetno izobrazbo. Med letom je DARS d.d. zapustilo 27 delavcev in sicer se jih je 11 upokojilo, 15 jih je družbo zapustilo na lastno željo, eden pa je umrl.

Izobrazba	Prihodi	Odhodi
nižja	1	3
poklicna	30	9
srednja	42	10
višja	6	2
visokošolska in univerzitetna	8	2
magisterij	0	1
SKUPAJ	87	27

2.9.2. Izobraževanje

Prilagodljivost spremembam postaja osrednja prednost sodobnih podjetij. Ključni dejavnik odzivnosti in prilagodljivosti izzivom iz okolja pa smo mi, ljudje. Podjetniške razvojne strategije se tako ne gradijo več le na novih tehnologijah, kot osnovnemu generatorju razvoja, ampak predvsem na kadrih.

V ospredje se vse bolj in bolj postavlja skrb za razvoj človeških potencialov, za uveljavljanje različnih sistemov in metodologij razvoja kadrov ter modelov planiranja karier sodelavcev. Pri tem je seveda poudarek na vseživljenjskem učenju in izobraževanju, brez katerega dandanes ne gre več.

Izobraževalno - ciljna usmerjenost izobraževanja v letu 2004 je bila usmerjena k jasno določenim operativnim ciljem. Ti cilji so bili konkretizirani v planu do izvedbene ravni.

Pri tem smo upoštevali, da se izobraževanje ne konča z zaključnim izpitom ali diplomom na katerikoli stopnja izobraževanja, temveč je to le del v vseživljenjskem procesu.

Naša usmeritev temelji na spoznanju, da izobraževanje v podjetju lahko prispeva k dobremu poslovnemu izidu, to pa je končni cilj vsakega poslovnega sistema.

Izbor učne snovi, ki jo je treba posredovati udeležencem izobraževanja, je bil kot substančni vidik upoštevan v procesu planiranja in to pri:

- načrtovanju učnih vsebin, ki so se podajale udeležencem, torej v procesu definiranja operativnih ciljev izobraževanja in
- pri časovni razporeditvi podajanja posameznih vsebin učne snovi.

Pred vsako izvedbo posameznega izobraževanja je bil upoštevan tudi funkcijsko procesni vidik in sicer:

- stopnja strokovne zrelosti,
- za katere dejavnosti participacije se udeleženci sploh lahko planirajo,
- v katerih fazah izobraževanja prinaša participacija udeležencem pozitivne rezultate, kje pa lahko pomeni celo izgubo časa in delovne energije,
- kako organizirati participacijo udeležencev izobraževanja,
- kolikšen je predviden strošek, itd.

Pri strukturni komponenti izobraževanja smo določili cilje izobraževanja, učne vsebine izobraževanja ter morebitna potrebna didaktična sredstva. Z organizacijskega vidika smo definirali udeležence in izvajalce izobraževanja.

Poudarek oz. osrednja pozornost je bila namenjena vsebinam, ki smo si jih začrtali v poslovnem načrtu za leto 2004 in sicer:

- vodenju in komuniciranju (krizno, konfliktno, medosebno, prepričevalno komuniciranje ter čustvena inteligenca, stili vodenja in upravljanje s stresom),
- vzdrževanju (letno vzdrževanje, zimska služba, začasne prometne obremenitve, odvodnjavanju in varovanju, ipd.),
- pobiranju cestnine in odpravi napak pri delu,
- računalniškemu usposabljanju,
- pridobivanju in izpopolnjevanju jezikovnih znanj.

Udeležba na seminarjih, tečajih, učnih delavnicah in drugih krajših oblikah, namenjenih posameznih področjem, so ostali kontinuiteta. Prav tako se je v letu 2004 nadaljevalo z udeležbo na konferencah, kongresih ter obiski sejmov. Objavljen je bil tudi razpis za izobraževanje ob delu na V., dodiplomski in podiplomski stopnji. Izvajalo se je mentorstvo za pripravnike na V. stopnji strokovne usposobljenosti.

2.9.3. Varnost in zdravje pri delu

Služba za varnost in zdravje pri delu (VZD) je realizirala planirane dejavnosti za leto 2004. Večina dela je temeljila na izboljševanju delovnih pogojev. Te delovne pogoje se ne izboljšuje samo zaradi zadostitve zakonodaji, ampak predvsem zaradi preprečevanja poškodb in zdravstvenih okvar zaposlenih. S tem pa povečujemo tudi dosežke zaposlenih in zadovoljstvo pri delu. Čim večji del teh nevarnosti, katere »prežijo« na zaposlene, poskuša Služba odkriti preko revizij ocene tveganja in ustrezno ukrepati. Vseskozi spremlja zakonodajo in predpise, ki se navezujejo na varnost in zdravje pri delu ter varstvo okolja. Organizirali in izvajali smo tako splošna izobraževanja s področja varnosti in zdravja pri delu in požarne varnosti, kot tudi specialna izobraževanja, zdravstvene preglede, cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu in gripu, preglede delovnega okolja in delovne opreme, skrbeli za ureditev pomanjkljivosti, zahtevanih z odločbami inšpektorjev za delo, opravljali redne preglede delovišč itd. Zaradi obsežnosti samega dela se je del dela preselil v Področje za splošne in kadrovske zadeve, Službo za izobraževanje, katera pokriva tudi specialna izobraževanja s področja varnega in zdravega dela ter pripravlja tehnično dokumentacijo za javne razpise, pripravlja izobraževalne kataloge itd.

Služba za VZD je opravljala še preglede delovišč. Ugotovljene pomanjkljivosti so bile v pisni obliki posredovane vodjem PE in tistim, ki so odgovorni za njihovo odpravo. Opredeljeni so bili tudi roki za odpravo. Uredila je odpravo s strani delovnih inšpektorjev ugotovljenih pomanjkljivosti, opredeljenih v ureditvenih odločbah. V vseh PE so bili opravljeni letni obdobjni pregledi gasilnikov in hidrantov.

2.9.4. Aktivnosti na področju upravljanja s človeškimi viri v letu 2005

Zaposleni v družbi DARS so ključni dejavnik, ki bo zagotovil doseganje strateških ciljev. Pri tem so pomembni tako razvoj ključnih skupin zaposlenih kot večji izkoristek vse kadrovske moči družbe, kar bo eden od pomembnih elementov za izboljšanje ekonomičnosti poslovanja v letu 2005. Ključen bo razvoj kadrov ob ustrezni motivaciji in nagrajevanju zaposlenih v tesnejši povezavi z doseženimi poslovnimi in finančnimi rezultati. Razvoju zaposlenih bo družba posvetila dodatno pozornost, saj se bomo osredotočili na:

- razvoj znanj vseh zaposlenih, ki so potrebna za doseganje razvojnih poslovnih ciljev družbe;
- razvoj potrebnih znanj delavcev, ki so trenutno zaposleni na področju pobiranja cestnine, s katerimi bomo zagotovili mobilnost, prezaposlovanje in izvajali postopno kadrovske prestrukturiranje;
- razvoj različnih ključnih skupin zaposlenih, ki jih pripravljamo za prevzemanje odgovornejših strokovnih in vodstvenih nalog, kar zagotavlja kontinuiteto v kadrovskih potencialih in s tem zmanjševanje poslovnega tveganja.

Z dodatnim izobraževanjem in usposabljanjem bomo dosegli fleksibilno kadrovske strukturo in profesionalna znanja, ki bodo potrebna za uskladitev izobrazbene in kvalifikacijske strukture zaposlenih z zahtevano in s strani družbe zaželeno izobrazbo, za širjenje dejavnosti družbe, za nove storitve, za doseg optimalne zasedbe delovnih mest z vidika standardov produktivnosti, organizacije dela in za zadovoljevanje potreb uporabnikov avtocest.

Vodilni in vodstveni kadri se bodo usposabljali za učinkovito poslovodenje in za delo z ljudmi, kar zajema spoznavanje sodobnih managerskih orodij, novih stilov vodenja, vzpostavljanje motivacijskih mehanizmov za spodbujanje inovativnosti in ustvarjalnosti zaposlenih.

Usposabljanje bo tudi ključni del strateškega razvoja managementa, s katerim se bodo razvijale ekipe sposobnih managerjev (vodij strokovnih služb, razvojnih jeder).

Izkušnje drugje in možnosti za naprej

Izkušnje pri financiranju in izvedbi gradnje avtocest so raznolike. Od gradnje avtocest v okviru državnih organov in državnih proračunov, do gradnje na podlagi čistih koncesijskih pogodb, kjer se gradnja in financiranje izvajata v okviru zasebnih gospodarskih družb. Obstaja pa seveda tudi vrsta vmesnih rešitev, ki so odvisne od politike posamezne države, pričakovanih prometnih obremenitev avtocest in od gospodarskih razmer.

Slovenija je izbrala mešani sistem gradnje in financiranja. Gradnja poteka v imenu države in v okviru gospodarske družbe DARS d.d.

Glede na pričakovane prometne obremenitve in iz njih izhajajoč pričakovani denarni tok, je delež neproračunskega financiranja (kreditni in izdane obveznice) v zdajšnjem nacionalnem programu izgradnje avtocest največji možni. Preostala potrebna sredstva za gradnjo pa bo zagotovila država skladno z zakonom o izvrševanju proračuna.

Glede na to, da je bilo do leta 1994, ko je država gradnjo avtocest izvajala v okviru državnih organov in financirala neposredno iz proračuna, zgrajenih v povprečju 8 kilometrov avtocest letno, je jasno, da bi bil ponovni prehod na tovrstno organizacijo in izvedbo gradnje neučinkovit, nesprejemljiv pa z vidika makrofiskalnega scenarija. Na drugi strani pa so analize Ekonomskega inštituta pravne fakultete pokazale, da bi bila klasična koncesijska gradnja, zaradi premajhnih pričakovanih prometnih obremenitev, nemogoča, oz. izvedljiva le ob znatni subvenciji države.

Bodoča strategija in poslanstvo DARS d.d.**1. Izvajanje programa gradnje avtocest**

Poslanstvo in strategija DARS d.d. se na področju gradnje novih avtocest, ki jih DARS d.d. gradi v imenu države, nista bistveno spremenila in ostajata: ob čim manjših stroških v okviru razpoložljivih sredstev čim prej zgraditi v Nacionalnem programu gradnje avtocest določeno avtocestno omrežje.

DARS d.d. bo še naprej zagotavljal kakovostni finančni inženiring na področju najemanja kreditov in izdajanja obveznic, opravljal pa bo tudi vse potrebne posle za vračilo zapadlih obveznosti. Ob tem bo DARS d.d. lastniku in naročniku zagotavljal kvalitetno sprotno spremljanje finančnega stanja avtocestnega projekta.

V začetku leta 2004 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Resolucijo o Nacionalnem programu izgradnje avtocest v RS, v katerem je na novo opredelil roke za dokončanje posameznih odsekov avtocest, hkrati pa dodal še nekatere nove odseke avtocest in hitrih cest, ki jih bo potrebno zgraditi. Do sedaj je bilo realiziranega že okoli 50 % programa, zato je organiziranje gradnje avtocest še naprej ena od najpomembnejših nalog DARS d.d.

2. Upravljanje in vzdrževanje avtocest

Pomen upravljanja in vzdrževanja avtocest se bo v prihodnosti, hkrati s širitvijo omrežja, še povečeval. Z dokončanjem in povezavo posameznih delov avtocestnega omrežja, ter z navezavo na evropski avtocestni sistem bo DARS d.d. lahko uporabnikom ponudil celovite storitve. To bo okrepilo njegov položaj na trgu in dvignilo njegov ugled.

- Zaradi podaljševanja avtocestnega omrežja se bo povečeval obseg tekočega vzdrževanja avtocestnega omrežja. Zviševanje produktivnosti bo mogoče zagotoviti le s tehnološkim razvojem in optimizacijo poslovnih procesov. Pri zagotavljanju optimalne prevoznosti omrežja bo potrebno poiskati ravnotežje med nivojem zagotavljanja prevoznosti predvsem v zimskem času, stroški in nenazadnje varovanjem okolja.
- Poseben izziv bo tudi v prihodnje razvoj cestninskega sistema. Vlada Republike Slovenije je sprejela usmeritev, da bi leta 2008 prešli na elektronsko pobiranje cestnine v prostem prometnem toku. Izvedba tega prehoda je za družbo velik izziv. Do takrat bo potrebno nadgraditi obstoječi sistem elektronskega brezgotovinskega cestninjenja ABC.
- Razvoj informacijskih tehnologij in sistemov za obveščanje voznikov je ena od prednostnih nalog DARS d.d., saj bomo s tem zagotovili večjo pretočnost avtocest, varnejše odvijanje prometa in celovitejšo storitev za naše uporabnike. Za doseganje teh ciljev bomo v prihodnje razvijali sisteme za spremljanje prometa, ki so informacijska podlaga za kvalitetno in hitro obveščanje voznikov o stanju na avtocestnem omrežju.
- Kljub temu, da je osnovno poslanstvo DARS d.d. na področju upravljanja in vzdrževanja predvsem zagotavljanje optimalne prevoznosti avtocestnega omrežja, pa bomo v prihodnje razvijali tudi dodatne storitve, ki so povezane z našo osnovno storitvijo. Sem sodi predvsem obogatitev ponudbe v občestnem prostoru, zagotavljanje pomoči voznikom v težavah in razvoj še enostavnejših načinov plačevanja cestnine.
- V DARS d.d. nameravamo posebno pozornost nameniti oglaševanju. Na eni strani gre za oglaševanje na počivališčih, ki je zaradi strukture obiskovalcev počivališč zanimivo predvsem za turistične subjekte, na drugi strani pa tudi za oglaševanje s strani naše družbe, s katerim želimo pozicionirati naše storitve in doseči spremembe na trgu, ki so za našo družbo finančno ugodne.

3. Razvoj znanja in inovativnosti ter prilagajanje družbenim in tržnim spremembam

S pripojitvijo Podjetja za vzdrževanje avtocest, d.o.o. je DARS d.d. postal družba z več kot tisoč zaposlenimi. Razvoj kadrov, motivacija zaposlenih, inovativna dejavnost v podjetju, izobraževanje in osebni razvoj zaposlenih so poslej še pomembnejši. To od nas zahtevata tudi nenehno spreminjajoča se družbeno okolje in tržne razmere. V prihodnosti bomo tako razvili notranje sisteme spodbujanja, izvajanja in evaluacije izobraževanja zaposlenih, saj je vlaganje v človeški kapital eden od glavnih motorjev razvoja.

4. Prestrukturiranje in optimizacija poslovnih procesov

Po prevzemu obveznosti, določenih v koncesijski pogodbi o upravljanju avtocest in pogodbi o izvajanju nalog v zvezi z izgradnjo in obnovo avtocest bo potrebno opraviti reinžiniring in optimizacijo poslovnih procesov. Cilj je predvsem povečanje učinkovitosti poslovanja družbe.

RAČUNOVODSKO POROČILO

Namen računovodskih izkazov je dajati informacije o finančnem položaju, uspešnosti in spremembah finančnega položaja podjetja, ki so koristne za širok krog uporabnikov pri njihovem odločanju. Računovodski izkazi morajo zadovoljiti splošne potrebe večine uporabnikov, zato tudi ne dajejo vseh informacij, ki bi jih uporabniki morebiti potrebovali pri gospodarskem odločanju. Zaradi teh razlogov in popolnejšega informiranja je treba računovodskim izkazom dodati pojasnila in dodatne razpredelnice ter druge informacije, ki bralcem za potrebe njihovega odločanja zagotavljajo dodatne podatke in informacije.

V mesecu decembru 2003 je bil sprejet zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: ZDARS, Uradni list RS št. 126 z dne 18.12.2003), ki ureja vprašanja v zvezi z načinom ustanovitve, preoblikovanja in delovanja družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji. Javnemu podjetju DARS d.d. se je po uveljavitvi tega zakona pripojilo javno podjetje Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o. (v nadaljevanju: PVAC). S tem se je organizacija gradnje, upravljanje in vzdrževanje avtocest združilo v eno gospodarsko družbo, kot je običajno v drugih državah Evropske unije.

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji DARS d.d. se je torej s 1.1.2004 preoblikovala iz javnega podjetja v obliki delniške družbe v pravo gospodarsko družbo, ki bo še naprej v imenu države organizirala in vodila izgradnjo avtocest ter izvajala finančni inženiring, po drugi strani pa kot koncesionar uspešno upravljala in vzdrževala avtocestno omrežje ter razvijala in tržila nove storitve.

Tako ima nova družba položaj delniške družbe kot gospodarske družbe po zakonu o gospodarskih družbah in opravlja javno gospodarsko službo na gospodaren način. Edini ustanovitelj in delničar družbe je Republika Slovenija, ki jo zastopa Vlada Republike Slovenije.

S sprejetjem zakona o spremembah in dopolnitvah ZDARS se je spremenila tudi urejenost medsebojna razmerja med Republiko Slovenijo in DARS d.d., in sicer iz razmerja na podlagi zakonskega mandata na pogodbeno razmerje.

V skladu s tem sta bili v mesecu aprilu 2004 med Republiko Slovenijo in DARS d.d. podpisani dve pogodbi, in sicer na področju gradnje novih avtocest »Pogodba o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji« ter na področju vzdrževanja in upravljanja avtocest »Koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji«.

Pogodba o izvajanju nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: NPIAC), ki je sklenjena na podlagi 3. b člena ZDARS, ureja medsebojna razmerja med Republiko Slovenijo in DARS d.d. v zvezi z opravljanjem vseh nalog, ki se nanašajo na izgradnjo avtocest in drugih cest po NPIAC v Republiki Sloveniji, vključno z izvajanjem finančnega inženiringa v zvezi z najemanjem posojil in njihovim odplačevanjem.

Družba opravlja v imenu in za račun Republike Slovenije naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor in naloge v zvezi s pridobivanjem zemljišč in drugih nepremičnin za potrebe izgradnje avtocest.

Družba v svojem imenu in za račun Republike Slovenije opravlja naloge v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest v skladu z NPIAC v Republiki Sloveniji ter opravlja finančni inženiring sredstev, namenjenih za izgradnjo avtocest in odplačilo posojil, najetih za njihovo izgradnjo (vključno z najemom kreditov in izdajo dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest).

Za opravljanje poslov po tej pogodbi pripada DARS d.d. nadomestilo, ki je opredeljeno kot odstotek od vrednosti vseh del, ki jih določa vsakokratni Letni plan razvoja in obnavljanja avtocest (v nadaljevanju: LP ROAC) in se poravna iz računa izgradnje, po predhodni odobritvi ministra za promet. Mesečne akontacije nadomestila se plačujejo na osnovi vrednosti del iz LP ROAC, dokončen obračun nadomestila pa se opravi na podlagi dejansko realiziranih vrednosti del iz vsakoletnega poročila Državnemu zboru o realizaciji LP ROAC. Na podlagi analize dejanskih stroškov DARS d.d. za leto 2003 in ocenjenih stroškov inženirjev za leto 2004 je določeno za leto 2004 nadomestilo v višini 5,49 % od vrednosti del gradnje in obnove avtocest, ki jih določa vsakokratni LP ROAC. Na osnovi revidiranih podatkov o odhodkih DARS d.d. ločeno po posameznih poslih bosta pogodbeni stranki po potrebi spremenili odstotek in osnovo nadomestila za leti 2005 in 2006 tako, da bo vrednost nadomestila pokrivala odhodke družbe DARS d.d. v utemeljeni višini glede na naloge, ki jih bo opravljal DARS d.d. na podlagi te pogodbe.

Koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji, katere sklenitev je določena s 3.d členom ZDARS, ureja medsebojne obveznosti na področju upravljanja in vzdrževanja obstoječih avtocest in plačilo koncesijske dajatve. Koncesija se DARS d.d. podeljuje za:

- opravljanje dejavnosti rednega vzdrževanja, ki predstavlja gospodarsko javno službo,
- upravljanje avtocest, ki obsega strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, opredeljene z zakonom, izvajanje javnih pooblastil v zvezi z varstvom cest in prometa na njih ter ustanavljanje služnosti in druge naloge, ki jih določa ZDARS
- zagotavljanje prihodkov, ki jih ZDARS določa kot vir financiranja koncesionarja za dejavnosti, ki jih po tem zakonu in tej pogodbi opravlja v svojem imenu in za svoj račun.

Koncesija za redno vzdrževanje in upravljanje se podeljuje za avtoceste, s katerimi DARS d.d. upravlja in jih vzdržuje ob podpisu pogodbe ter tudi za vse avtoceste oziroma njihove odseke, ki bodo zgrajeni v okviru Nacionalnega programa izgradnje avtocest.

Koncesionar (DARS d.d.) izvršuje koncesijo v svojem imenu in za svoj račun in plačuje koncendentu (državi) koncesijsko dajatev, ki je opredeljena kot razlika med cestnino in vsemi drugimi prihodki (razen prihodkov od agentskega nadomestila) na eni strani in priznanimi odhodki za izvajanje dejavnosti koncesije ob upoštevanju normalnega donosa na kapital na drugi strani. Priznani odhodki so določeni glede na:

- število vstopov in izstopov vozil na avtocesto oz. prehodov cestninskih postaj,
- v odstotku od letnega zneska prihodkov od cestnine,
- število kilometrov avtocest v upravljanju družbe in
- obrestne mere v odnosu do kapitala družbe.

V pogodbi je določeno, da se priznani stroški pobiranja cestnine in vzdrževanja avtocest vseskozi realno zmanjšujejo, kar pomeni, da bo moral DARS d.d. nenehno racionalizirati poslovanje, koncesijska dajatev pa se bo relativno povečevala glede na pobrano cestnino. Koncesijsko dajatev DARS d.d. mesečno nakazuje na poseben račun, ki je namenjen financiranju gradnje novih avtocest, odplačevanju kreditov in plačilu obresti ter obveznostim iz dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za gradnjo avtocest. Dokončen poračun letnega zneska koncesijske dajatve se opravi na podlagi prihodkov in priznanih odhodkov najkasneje 8 dni po prejemu mnenja revizorja o letnem poročilu DARS d.d.

DARS d.d. ima pri izvajanju koncesije pravico uporabljati vse objekte, potrebne za vzdrževanje avtocest in pobiranje cestnine, ki so v lasti države kot koncedenta. Opremo in naprave za izvajanje koncesije pa bo DARS d.d. kot gospodarska družba poslej zagotavljal sam iz prihodkov od poslovanja. Po izteku koncesijskega razmerja bo država to opremo in naprave odkupila po tržni ceni, ki jo bo določil ustrezni cenilec. Za potrebe izvajanja koncesije upravljanja in vzdrževanja avtocest ter izvajanja drugih dejavnosti DARS d.d. je vlada sprejela sklep, s katerim se stvarno premoženje v lasti Republike Slovenije prenese v kapitalske rezerve DARS d.d. (»dokapitalizacija«). V navedeno stvarno premoženje sodijo premična oprema in naprave, potrebne za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in pobiranja cestnine, sistema ABC, informacijskega sistema in sistema za obveščanje ter obvestilna signalizacija.

Računovodski izkazi podjetja DARS d.d. s pojasnili in razkritji najpomembnejših kategorij so pripravljene v skladu z zakonom o gospodarskih družbah in z računovodskimi ter poročevalskimi zahtevami slovenskih računovodskih standardov (v kolikor niso v nasprotju z ostalimi zakoni), ZDARS in zakonom o računovodstvu. Računovodski izkazi s pojasnili kažejo resnično in pošteno sliko poslovanja podjetja DARS d.d.

Upoštewane so bile temeljne računovodske predpostavke in sicer: upoštevanje nastanka poslovnega dogodka, upoštevanje časovne neomejenosti delovanja, upoštevanje resnične in poštene predstavitev v razmerah spreminjanja vrednosti evra in posamičnih cen ter upoštevanje razumljivega, ustreznega, zanesljivega in primerljivega prikaza podatkov v računovodskih izkazih.

Pri pripravi računovodskih izkazov so upoštewane zahteve previdnosti, prednosti vsebine pred obliko in pomembnosti poslovnih dogodkov ter izkazovanje resničnega in poštenega premoženja ter obveznosti družbe.

Namenska sredstva in namenske obveznosti do virov sredstev za gradnjo avtocestnega omrežja vodi družba, na podlagi ZDARS, ločeno od sredstev in virov sredstev družbe DARS d.d., saj z namenskimi sredstvi za gradnjo avtocestnega omrežja le upravlja. Podjetje DARS d.d. za zunanje uporabnike računovodskih izkazov sestavlja skupne računovodske izkaze, za interne potrebe poročanja pa v skladu z ZDARS sestavi računovodske izkaze posebej za sredstva lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. in posebej za družbo DARS d.d.

Računovodski izkazi družbe DARS d.d. so sestavljeni na podlagi zakona o gospodarskih družbah in slovenskih računovodskih standardov (v kolikor le – ti niso v nasprotju z ZDARS in ostalimi zakoni).

Pri sestavi računovodskih izkazov za sredstva lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. pa sta poleg zakona o gospodarskih družbah in slovenskih računovodskih standardov upoštevana še ZDARS in zakon o računovodstvu.

Najeta posojila in izdani dolžniški vrednostni papirji (najeti oziroma izdani z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest), ki jih DARS d.d. najame v svojem imenu in za račun države se, v skladu z ZDARS in pogodbo o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom, izkazujejo v bilanci stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d., ker po vsebini predstavljajo obveznost države. Obveznosti iz najetih posojil in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije.

Uporabljene računovodske usmeritve so najprej obrazložene za premoženje družbe, nato pa ločeno še za državno premoženje. Metodološko so usmeritve enake kot v preteklem obdobju.

Pri postavkah bilance stanja so za primerjalne podatke navedeni podatki na dan 1.1.2004 (otvoritvena bilanca stanja po pripojitvi PVAC in dokapitalizaciji).

Razlika v stanju sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31.12.2003 in 1.1.2004 je nastala s prenosom dodatnega stvarnega premoženja Republike Slovenije tako, da se je preneslo v last družbe premoženje, ki sta ga imeli PVAC in DARS d.d. v upravljanju. Prenos je bil opravljen na podlagi sklepa vlade v skladu z zakonom o spremembah in dopolnitvah ZDARS. Družba je prenesla vrednost vložka v kapitalne rezerve.

Podatki iz izkaza poslovnega izida za leto 2004 niso primerljivi s podatki za leto 2003 zaradi pripojitve PVAC k DARS d.d. in ker sta s 1.1.2004 začeli veljati pogodba o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po NPJA RS in koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji, ki prihodke od pobiranja cestnine obravnavata na drugačen način kot jih je prejšnje razmerje z državo na podlagi zakonskega mandata.

Vse računovodske postavke, izražene v tuji valuti, se preračunajo na dan bilanciranja po srednjem tečaju Banke Slovenije.

3.2.1. Metode uporabljene za vrednotenje postavk bilance stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov družbe v lasti DARS d.d.

3.2.1.1. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Neopredmetena dolgoročna sredstva zajemajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine (licence za računalniške programe).

Nabavna vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev je sestavljena iz vseh izdatkov, ki so potrebni za njihov nakup, oziroma stroškov, ki so potrebni za njihovo usposobitev za delo.

Amortizacijo neopredmetenih osnovnih sredstev družbe, družba obračunava posamično. Obračunavati se začne, ko je neopredmeteno osnovno sredstvo na voljo za uporabo. Letna amortizacija neopredmetenih osnovnih sredstev družbe predstavlja strošek poslovanja družbe. Osnova za obračun amortizacije neopredmetenih osnovnih sredstev družbe je nabavna vrednost.

Amortizacijska stopnja za računalniške programe je določena s sklepom uprave družbe na podlagi ocenjene življenjske dobe in je 50 %. Družba obračunava amortizacijo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Neopredmetena osnovna sredstva so izkazana v bilanci stanja zbirno z neodpisano vrednostjo, kot razliko med njihovo nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti.

3.2.1.2. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana v bilanci stanja zbirno, po posameznih vrstah teh sredstev, z neodpisano vrednostjo, kot razliko med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti. Osnovna sredstva, ki jih podjetje ne more uporabljati, ker so poškodovana ali zastarana ali podobno so izločena trajno iz uporabe.

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznavanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za uporabo.

Kasneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, le če povečujejo bodoče koristi v primerjavi s prej ocenjenimi. Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Kadar se pojavijo, se pripoznajo kot odhodki.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev družbe se obračunava posamično. Obračunavati se začne prvi dan naslednjega meseca potem, ko se je osnovno sredstvo začelo uporabljati. Letna amortizacija osnovnih sredstev družbe predstavlja strošek poslovanja družbe. Osnova za obračun amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev družbe je nabavna vrednost ob aktiviranju. Družba obračunava amortizacijo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Amortizacijske stopnje za opredmetena osnovna sredstva so določene s sklepom uprave družbe na podlagi ocenjene življenjske dobe. Od začetka leta 2004 se uporabljajo naslednje letne amortizacijske stopnje:

Opredmeteno osnovno sredstvo	Stopnja amortizacije 2004	Stopnje amortizacija 2003 ¹
Zgradbe	5 %	1,3 % / 1,5 % / 1,8 % / 3 % / 10 %
Oprema (pisarniško pohištvo, oprema delavnic, oprema za vzdrževanje, biro oprema idr...)	25 %	2,5 % / 7 % / 8 % / 10 % / 11 % 12,5 % / 14 % / 14,3 % / 15,5 % 16,5 % / 16,67 % / 20 % / 33,3 %
Oprema in naprave ABC sistema	25 %	7 %
Računalniki in računalniška oprema	50 %	11 % / 14,3 % / 20 % / 50 %
Osebnih avtomobilov	12,50 %	12,5 % / 15,5 %
Mehanizacija	25 %	7 % / 13 % / 14,3 % / 16,7 % / 50 %
Drobni inventar	25 %	50 % / 100 %
Elektronske tablice za ABC sistem	Odpis v celoti	14,3 %

¹ Navedene stopnje amortizacije za leto 2003 so se uporabljale v podjetju DARS d.d. in PVAC, d.o.o. V letu 2004 so bile stopnje amortizacije za osnovna sredstva poenotene.

DARS d.d. je v skladu z 14. čl. ZDARS pripojilo PVAC s 1.1.2004. Republika Slovenija je ob statusni spremembi DARS d.d. z dokapitalizacijo sredstev zagotovila dodatno stvarno premoženje. Za stvarno premoženje družbe je bilo potrebno uskladiti letne amortizacijske stopnje glede na istovrstna osnovna sredstva. V preteklosti so sredstva, ki so bila pridobljena z dokapitalizacijo na dan 1.1.2004, imela zelo različne in nizke amortizacijske stopnje (ker so bila nepravilno grupirana npr: sistem ABC v zgornjem ustroju avtocest), kar je imelo za posledico dotrajana in zastarela osnovna sredstva z izredno visoko neodpisano vrednostjo. Zato smo pri uskladitvi amortizacijskih stopenj upoštevali tudi navedeno dejstvo. S povečanimi stopnjami amortizacije si je DARS d.d. zagotovil sredstva za nabavo novih in obnovo obstoječih osnovnih sredstev.

Če bi se v letu 2004 uporabljale stopnje amortizacije iz leta 2003 bi bili stroški amortizacije DARS d.d. nižji za 2.012.607 tisoč SIT.

V letu 2004 se je s sklepom uprave spremenil način vrednotenja elektronskih tablic. Elektronske tablice se s 1.1.2004 ne vodijo več kot osnovno sredstvo ampak se obravnavajo kot material. V skladu s sklepom so se elektronske tablice v letu 2004 odpisale v celoti v skupni neodpisani vrednosti 938.926 tisoč SIT. Če bi se v letu 2004 za elektronske tablice uporabljale stopnje amortizacije iz leta 2003 bi bili stroški amortizacije DARS d.d. nižji za 701.765 tisoč SIT.

V letu 2004 ni bilo izvedeno prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev v lasti DARS d.d.

Pri odtujitvi osnovnega sredstva v lasti DARS d.d. se razlika med čisto prodajno vrednostjo in preostalo knjigovodsko vrednostjo odtujenega opredmetenega sredstva prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke, če je prva večja od druge, oziroma med prevrednotovalne odhodke, če je druga večja od prve.

Opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena dolgoročna sredstva izločena trajno iz uporabe so evidentirana po knjigovodski vrednosti na dan, ko so izločena iz uporabe, ter se ne amortizirajo.

3.2.1.3. Zaloge

Količinska enota zaloge materiala se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo: nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Kupna cena je zmanjšana za dobljene popuste.

Vrednosti sestavin v ceni enote in celotna cena enote izhajajo v začetku iz izvirnih velikosti. Če se v obračunskem obdobju cene na novo nabavljenih enot razlikujejo od cen oziroma stroškov enot iste vrste v zalogi se uporablja metoda drsečih povprečnih cen.

3.2.1.4. Kratkoročne poslovne terjatve

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami družbe se izkazujejo kratkoročne terjatve do kupcev v državi in v tujini, kratkoročne terjatve za obračunane obresti od vpoglednih sredstev in kratkoročnih finančnih naložb, dani avansi, terjatve za vstopni DDV in druge terjatve. Kratkoročne poslovne terjatve se ob začetnem pripoznanju izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin. Terjatve, izražene v tujih valutah, se na dan nastanka preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije. Na koncu poslovnega leta se kratkoročne terjatve do kupcev v tujini preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije. Obresti od vpoglednih sredstev se obračunavajo v skladu s tarifami posameznih bank.

Ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve ugotavljamo ob koncu obračunskega obdobja na osnovi argumentiranih dokazov o dvomu v poplačljivost le-teh. Za dvomljive in sporne terjatve oblikujemo popravek vrednosti terjatev ali odpis v 100 % višini. Popravki so izkazani v breme prevrednotevalnih poslovnih odhodkov v celotnem znesku teh terjatev.

3.2.1.5. Kratkoročne finančne naložbe do drugih

Med kratkoročnimi finančnimi naložbami do drugih se izkazujejo kratkoročne naložbe v vrednostne papirje ter kratkoročni viški likvidnih sredstev DARS d.d., dani bankam v obliki tolarskih depozitov in deviznih certifikatov.

Naložbe v certifikate oziroma depozite v tuji valuti se na koncu poslovnega leta preračunajo po srednjem tečaju Banke Slovenije.

3.2.1.6. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina

Denarna sredstva vključujejo stanje tolarskih in deviznih sredstev na računih pri bankah ter gotovino v blagajni. Denarna sredstva so posebej izkazana v domači in tuji valuti.

3.2.1.7. Kapital

Kapital je obveznost do lastnikov, ki pred prenehanjem podjetja ne zapade v plačilo. Kapital družbe sestavljajo: vpoklicani kapital, kapitalne rezerve, rezerve iz dobička, čisti poslovni izid poslovnega leta, prevrednotovalni popravki kapitala.

3.2.1.8. Rezervacije

Dolgoročne rezervacije so lahko dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno odloženih prihodkov ali dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov. Dolgoročne rezervacije, oblikovane v preteklih letih, se zmanjšujejo za koriščenje v skladu s predvidenim načrtom, za kar so oblikovane.

Med postavko druge dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno odloženih stroškov vodi družba prejete namenske donacije (prejete napitnine) za pridobitev osnovnih sredstev, za pokrivanje stroškov amortizacije tako nabavljenih osnovnih sredstev.

Dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno odloženih prihodkov pa so oblikovane v višini sofinancerskih deležev uporabnikov ABC sistema cestnine. Gre za dolgoročne rezervacije, ki se nanašajo na dana jamstva od prodaje elektronskih tablic v letu 2004. Na koncu obračunskega obdobja se oblikovane dolgoročne rezervacije preračunajo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze.

Do 31.12.2003 so se dolgoročne rezervacije oblikovale v bilanci stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev v upravljanju.

3.2.1.9. Kratkoročne poslovne obveznosti

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi se izkazujejo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev, iz naslova upravljanja in vzdrževanja avtocest, zaposlenih ter državnih institucij za davke in prispevke.

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi na podlagi predujmov se izkazujejo zadržana sredstva (varščine) pri izstavljenih situacijah za stroške nadzornega inženirja kot garancija za dobro izvedbo del.

Kratkoročne poslovne obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin. Obveznosti, izražene v tujih valutah, se na dan nastanka preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije. Na koncu poslovnega leta se kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije.

3.2.1.10. Pasivne kratkoročne časovne razmejitve

Pasivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo vnaprej vračunane stroške in kratkoročno odložene prihodke.

Vnaprej vračunani stroški so stroški, ki obremenjujejo poslovni izid tekočega poslovnega leta. Obveznost za izplačilo je pričakovana v naslednjem obračunskem obdobju. Predvidena obremenitev obračunskega obdobja je narejena po že vnaprej sprejetih obveznostih.

S pasivnimi časovnimi razmejitvami so zajeti kratkoročno odloženi prihodki družbe. Pobrana cestnina v obliki priliva v letu 2004 v obliki dobroimetja sledi nastanku – cestninskim prehodom, zato je družba zmanjšala pripadajoči del prihodkov. Pri popisu se je ugotovilo, da so ostala neporabljena sredstva na cestninskih medijih (DARS kartice, ABC), katera so bila vplačana v letu 2004 in porabljena v naslednjem letu. Storitve bo tako dejansko opravljena v letu 2005.

3.2.1.11. Medsebojna razmerja med družbo in državo

V bilanci premoženja družbe se pojavljajo obveznosti do države iz naslova uporabe sredstev lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. za financiranje sredstev družbe DARS d.d. V isti višini je v bilanci državnega premoženja izkazana terjatev države do družbe. V skupni bilanci stanja se medsebojna razmerja ne prikazujejo, ker se medsebojno pobotajo.

3.2.1.12. Prihodki

Čisti prihodki od prodaje se nanašajo na:

- prihodke od cestnin – prihodki od cestnine so namenjeni pokrivanju odhodkov DARS d.d. in priznanemu normalnemu donosu kapitala DARS d.d. v skladu s koncesijsko pogodbo za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji,
- prihodke od zakupnin za oddajo površin za spremljajoče dejavnosti v zakup,
- prihodke od zapor in povračil za izredne prevoze,
- prihodke od služnosti za napeljevanje objektov in naprav javnega pomena ob avtocesti,
- prihodke po pogodbi o izvajanju nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po NPIAC v Republiki Sloveniji. Za opravljanje poslov po tej pogodbi pripada DARS d.d. nadomestilo, ki je opredeljeno kot odstotek od vrednosti vseh del, ki jih določa vsakokratni Letni plan razvoja in obnavljanja avtocest (v nadaljevanju: LP ROAC) in se plača iz računa izgradnje, po predhodni odobritvi ministra za promet. Mesečne akontacije nadomestila se plačujejo na osnovi vrednosti del iz LP ROAC, dokončen obračun nadomestila pa se opravi na podlagi dejansko realiziranih vrednosti del iz vsakoletnega poročila Državnemu zboru o realizaciji LP ROAC.

- Na podlagi analize dejanskih stroškov DARS d.d. za leto 2003 in ocenjenih stroškov inženirjev za leto 2004 je določeno za leto 2004 nadomestilo v višini 5,49 % vrednosti del gradnje in obnove avtocest. Na osnovi revidiranih podatkov o odhodkih DARS d.d. ločeno po posameznih poslih bosta pogodbeni stranki po potrebi prilagodili odstotek in osnovo nadomestila za leti 2005 in 2006 tako, da bo vrednost nadomestila pokrivala odhodke DARS d.d. v utemeljeni višini glede na naloge, ki jih bo opravljal DARS d.d. na podlagi te pogodbe. Stranki bosta višini nadomestila preverili vsaki dve leti; če pa pride do odstopanja za več kot 5 % od utemeljenih odhodkov, lahko vsaka pogodbeni stranka zahteva spremembo višine nadomestila, vendar le za naslednje leto. Pri obračunu nadomestil je določena tudi stroškovna nagrada oziroma kazen v višini 10 % od prihranka oz. prekoračitve glede na potrjeno vrednost investicijskega programa. Ta variabilni del nadomestila lahko znaša največ 1 % od vrednosti s strani ministra za promet potrjenega investicijskega programa in velja za vse projekte, katerih investicijski program bo potrjen po podpisu te pogodbe. Začetna višina provizije je utemeljena na analizi dejanskih podatkov iz preteklosti, medtem ko pogodba predvideva jasen mehanizem in arbitražo za prilagajanje provizije v primeru utemeljenih sprememb odhodkov. Pri tem dogovorjene spremembe nadomestila veljajo le za vnaprej in tako vsaka pogodbeni stran prevzame del tveganja vsakega tekočega poslovnega leta.
- drugi poslovni prihodki.

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Sestavljajo jih obračunane obresti in tečajne razlike v zvezi z kratkoročnimi finančnimi naložbami.

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu povečujejo poslovni izid.

3.2.1.13. Odhodki

Poslovni odhodki DARS d.d. se nanašajo na odhodke povezane z upravljanjem in vzdrževanjem avtocest v skladu s koncesijsko pogodbo za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji. Odhodki so razdeljeni na:

- stroške materiala,
- stroške storitev – Največji del stroškov DARS d.d. predstavlja plačilo koncesijske dajatve po koncesijski pogodbi za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji, ki ureja medsebojne obveznosti med DARS d. d. in Republiko Slovenijo na področju upravljanja in vzdrževanja obstoječih avtocest. Koncesionar (DARS d.d.) izvršuje koncesijo v svojem imenu in za svoj račun in plačuje koncedentu (Republiki Sloveniji) koncesijsko dajatev, ki je opredeljena kot razlika med cestnino in vsemi drugimi prihodki na eni strani in priznanimi odhodki za izvajanje dejavnosti koncesije ob upoštevanju normalnega donosa na kapital na drugi strani. Priznani odhodki so določeni glede na število vstopov in izstopov vozil na avtocesto oz. prehodov cestninskih postaj, v odstotku od letnega zneska prihodkov od cestnine ter glede na število kilometrov avtocest v upravljanju družbe.

V pogodbi je določeno, da se priznani stroški pobiranja cestnine in vzdrževanja avtocest vseskozi realno zmanjšujejo, kar pomeni, da bo moral DARS d.d. nenehno racionalizirati poslovanje, koncesijska dajatev pa se bo relativno povečevala glede na pobrano cestnino. Koncesijsko dajatev DARS d.d. mesečno nakazuje na poseben račun, ki je namenjen financiranju gradnje novih avtocest in odplačevanju kreditov ter dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za gradnjo avtocest. Dokončen poračun letnega zneska koncesijske dajatve se opravi na podlagi prihodkov in priznanih odhodkov najkasneje 8 dni po prejemu mnenja revizorja o letnem poročilu DARS d.d.

Drugi največji strošek za družbo predstavlja strošek nadzornega inženirja, ki v skladu s pogodbo o izvajanju nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po NPIAC v Republiki Sloveniji in v skladu s koncesijsko pogodbo za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji predstavlja strošek DARS d.d. za kar družba prejme nadomestilo po agentski pogodbi.

- stroške dela,
- odpise vrednosti – razkritja povezana z obračunom amortizacije se prikazana v sklopu razkritij neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.
- druge poslovne odhodke.

Finančni odhodki se nanašajo na negativne tečajne razlike nastale pri naložbenju in na zamudne obresti.

Izredne odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu zmanjšujejo izid poslovanja.

3.2.1.14. Davek od dobička

Davek od dobička je obračunan po Zakonu o davku od dobička pravnih oseb. Osnova za obračun davka od dobička je celotni dobiček, povečan za davčno nepriznane stroške in zmanjšan za zakonsko dovoljene olajšave. Od tako dobljene osnove je obračunana obveznost za davek od dobička v višini 25 %.

3.2.2. Metode uporabljene za vrednotenje postavk bilance stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d.

3.2.2.1. Opredmetena osnovna sredstva v upravljanju

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana v bilanci stanja zbirno, po posameznih vrstah teh sredstev, z neodpisano vrednostjo, kot razliko med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti. Osnovna sredstva, ki jih podjetje ne more uporabljati, ker so poškodovana ali zastarana se izločijo trajno iz uporabe.

Postavka opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju vključuje:

1. Zemljišča:

- delno izločena zemljišča avtocestnih baz.

2. Zgradbe predstavljajo aktivirane avtoceste oz. avtoceste prenesene v uporabo:

a) Spodnji ustroj, ki je sestavljen iz:

- odkupljenih zemljišč,
- gradbenih del na spodnjem ustroju,
- stroškov arheoloških izkopavanj,
- stroškov projektov,
- stroškov financiranja gradnje avtocest,
- stroškov nadzora gradnje avtocest, ipd.;

b) Zgornji ustroj, ki je sestavljen iz:

- zgornjega ustroja avtoceste kot cestišče (gradbenih del na zgornjem ustroju),
- varnostne in protihrupne zaščitne ograje
- vertikalna in horizontalna signalizacija,
- oprema in naprave za vodenje prometa, sistem klic v sili ter telekomunikacijski vodi (začasno dokler ni s sklepom vlade preneseno v dokapitalizacijo DARS d.d.)

c) Objekti:

- viadukti, mostovi,
- podvozi, nadvozi,
- predori z vso opremo;

d) Zgradbe na avtocestah:

- vzdrževalne avtocestne baze,
- cestninske postaje s kabinami in nadstreški,
- drugi zidani objekti ob avtocestah (transformatorske postaje);

e) Drugi uporabniki:

- vključujejo posebej aktivirana opredmetena osnovna sredstva za infrastrukture objekte in naprave, ki se bodo prenašala pooblaščenim in pristojnim upravljavcem, in katerih DARS d.d. po zakonodaji ne more biti upravljavec, kot na primer:
 - regulacija vodotokov,
 - prestavitev vodovodov, plinovodov, elektrovodov, raznih komunalnih vodov ipd.,
 - deviacije in ureditve cest in objektov na cestah (nadvozi, podvozi, prepusti...), ki niso avtoceste (državne, občinske, krajevne ceste...), in smo jih za potrebe izgradnje avtocest izgradili oz. rekonstruirali.

3. Druge naprave in oprema na avtocestah:

- premična oprema RS v upravljanju DARS d.d., ki je bila nabavljena z izgradnjo novih avtocestnih odsekov in še ni v skladu z zakonom o DARS prenesena kot dodatno stvarno premoženje v last družbe,
- nedokončane naložbe v opremo AC baz in
- oprema trajno iz uporabe RS, ki je uničena ali zastarela in predlagana v postopek trajne izločitve.

4. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji predstavljajo avtoceste, objekte in avtocestne baze v gradnji.

Nabavna vrednost zgrajenih avtocest in avtoceste v gradnji je sestavljena iz:

- prevrednotenih nabavnih vrednosti in popravkov vrednosti prenesenih avtocest s strani Republike Slovenije v upravljanje ob ustanovitvi družbe leta 1994 in
- fakturne oziroma pogodbene vrednosti ter vseh stroškov potrebnih za usposobitev za uporabo novih avtocest, objektov in avtocestnih baz ter avtocest v gradnji. V nabavno vrednost so vključeni stroški izdelave projektov, odkupi zemljišč, stroški cenitev odškodnin, stroški spremembe namembnosti zemljišč, stroški inženirja do konca leta 2004, stroški po agentski pogodbi (za opravljanje agentskega posla) in stroški financiranja (obresti od črpanih posojil do zaključka gradnje, stroški banke agenta) do kolavdacijskega zapisnika.

V nabavno vrednost je vključena tudi revalorizacija nabavne vrednosti za rast cen življenjskih potrebščin do konca leta 2001.

Odpise opredmetenih osnovnih sredstev, ki jih ima družba v upravljanju, družba opravlja posamično. Obračunavati se začne prvi dan naslednjega meseca potem, ko se osnovno sredstvo začne uporabljati do konca poslovnega leta. Opredmetena osnovna sredstva v upravljanju se začnejo uporabljati z dnem odprtja avtoceste za promet, pri čemer pa ni nujno, da so odpravljene vse pomanjkljivosti.

Družba opravlja odpis po enakomerni metodi časovnega amortiziranja.

Osnovo za obračun odpisov predstavlja polna nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju. V osnovo za obračun odpisov se po aktiviranju vključujejo tudi vsa naknadna investicijska vlaganja, ki povečujejo bodoče koristi opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju. Kasneje nastali stroški, ki so povezani z zgrajenimi avtocestami in omogočajo podaljšanje dobe uporabnosti avtocest (investicijsko vzdrževanje – obnova vozišč, objektov in opreme), zmanjšajo do takrat obračunani popravek vrednosti teh osnovnih sredstev.

Pravna podlaga za obračunavanje odpisa je zakon o računovodstvu in podzakonski predpis ministra za finance, Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (UR.I. 54/2002). V skladu z navedenim predpisom, so za leto 2004 uporabljene naslednje stopnje odpisa:

Opredmeteno osnovno sredstvo	Stopnja odpisa 2004
Deli avtoceste:	
zgornji ustroj avtoceste	7 %
spodnji ustroj avtoceste	–
objekti (viadukti, mostovi)	2 %
Ostali uporabniki	–
Zgradbe	10 % // 3 %
Osebna vozila	15 %
Oprema RS (povprečna stopnja)	20,4 %

Za osnovna sredstva drugih upravljavcev se ne obračunava odpis. Ta sredstva bodo pri prenosu na zakonite upravljavce prenesena po nabavni vrednosti. Novi upravljavci pa bodo sami odločili, kako in na kakšen način opraviti prevrednotenje premoženja in ustrezen odpis.

Stroški odpisa opredmetenih sredstev v upravljanju se nadomestijo v breme dolgoročnih obveznosti do države, ker višina tega stroška ni vračunana v ceno uporabe avtoceste, država pa za ta namen ne zagotavlja posebnih sredstev.

V letu 2004 se ni izvedlo prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju.

V letu 2001 je družba ponovno vrednotila zgrajene avtocestne odseke, ki jih je v letu 1994 prevzela v upravljanje od države. Novo vrednotenje avtocestnih odsekov so opravili inženirji podjetja Družba za državne ceste d.d. Podlaga za vrednotenje so bile povprečne cene gradnje določenih avtocest, v odvisnosti od vrste zahtevnosti trase. Povprečne cene so se z upoštevanjem stopnje rasti drobno prodajnih cen oziroma rasti cen življenjskih potrebščin določile na dan 1.1.1994. Novo ovrednoteni avtocestni odseki so bili ponovno revalorizirani od 1.1.1994 do 31.12.2001. Ponovno je bil obračunan odpis. Učinki prevrednotenja avtocestnih odsekov, revalorizacije in odpisa so povečali vrednost dolgoročnih obveznosti do države, kot dolgoročnega vira sredstev.

3.2.2.2. Kratkoročne poslovne terjatve

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami ob predpostavki, da bodo plačane, se izkazujejo kratkoročne terjatve do kupcev, kratkoročne terjatve za vstopni DDV in kratkoročne terjatve za obračunane obresti na vpogledna sredstva in obresti od danih depozitov.

Kratkoročne poslovne terjatve se ob začetnem pripoznanju izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin. Obresti se obračunavajo v skladu s pogodbo na dan zapadlosti kratkoročne terjatve in na dan bilanciranja. Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. ni izkazanih nobenih terjatev v tuji valuti.

3.2.2.3. Kratkoročne finančne naložbe do drugih

Med kratkoročnimi finančnimi naložbami do drugih, za sredstva v upravljanju, se izkazujejo kratkoročni viški likvidnih investicijskih sredstev namenjenih za graditev avtocest, dani bankam v obliki tolarskih in deviznih depozitov ali deviznih certifikatov oziroma morebitne druge finančne naložbe v katere lahko DARS d.d. investira v skladno z določili ZDARS.

Naložbe v certifikate oziroma depozite v tuji valuti se na koncu poslovnega leta preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju banke Slovenije na zadnji dan poslovnega leta. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, poveča ali zmanjša dolgoročno obveznost do države.

3.2.2.4. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina

Denarna sredstva predstavljajo denarna sredstva (v domači in tuji valuti) na posebnih računih. Stanje denarnih sredstev v tujih valutah je spremenjeno v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije na zadnji dan poslovnega leta. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, poveča ali zmanjša dolgoročno obveznost do države.

3.2.2.5. Medsebojna razmerja med državo in družbo

V bilanci državnega premoženja se pojavljajo terjatve države (sredstev v upravljanju) do družbe iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev v lasti družbe. V isti višini je v bilanci premoženja družbe izkazana obveznost družbe do države iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev družbe.

Medsebojne obveznosti in terjatve med obema subjektoma se pobotajo.

3.2.2.6. Rezervacije

Dolgoročne rezervacije so bile v preteklih letih vključene v postavko Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od drugih.

Dolgoročne rezervacije, oblikovane v preteklih letih, se zmanjšujejo za koriščenje v skladu s predvidenim načrtom, za kar so oblikovane.

Dolgoročne rezervacije za sredstva v upravljanju so bile oblikovane do 1.1.2004 za vrednosti sofinancerskih deležev uporabnikov ABC sistema cestnine. Gre za dolgoročne rezervacije, ki se nanašajo na dana jamstva od prodaje elektronskih tablic oziroma na obveznosti za vračilo neamortiziranega dela kupnine ob morebitnem vračilu elektronskih tablic (DARS d.d. daje možnost uporabniku elektronske tablice, da jo v roku 7 let vrne). Dolgoročne rezervacije iz naslova prodanih elektronskih tablic so ob začetnem pripoznanju oblikovane v višini sofinanciranja elektronskih tablic s strani uporabnikov do polne nabavne cene. Na koncu obračunskega obdobja se oblikovane dolgoročne rezervacije popravijo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze. Odpravljanje dolgoročnih rezervacij je v preteklih letih predstavljalo vir za nakup novih elektronskih tablic in povečevalo obveznost iz dela cestnin za naložbe v osnovna sredstva. S 1.1.2004 se elektronske tablice ne nabavljajo iz sredstev v upravljanju ampak iz sredstev družbe DARS d.d. ter se je oblikovala rezervacija v letu 2004 v bilanci sredstev DARS d.d. Odprava dolgoročnih rezervacij oblikovanih v preteklih letih tako predstavlja dodatni vir za gradnjo avtocest.

3.2.2.7. Dolgoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Med dolgoročnimi finančnimi obveznostmi za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju se izkazujejo dolgoročno prejeta domača in tuja posojila za financiranje gradnje avtocest.

Dolgoročne finančne obveznosti, ki bodo zapadle v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, se izkazujejo kot kratkoročne finančne obveznosti.

Dolgoročne finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v višini prejetih denarnih sredstev. Dolgovi, izraženi v tujih valutah, se ob nastanku preračunajo v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije.

Na koncu poslovnega leta so dolgoročne finančne obveznosti na osnovi tujih prejetih posojil prevrednotene na srednji tečaj Banke Slovenije, na zadnji dan poslovnega leta. Prevrednotenje dolgoročnih finančnih obveznosti zmanjšuje dolgoročno obveznost do države.

Podjetje DARS d.d. v svojem imenu in za račun države, v skladu z ZDARS in pogodbo o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom, najame posojila z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest. Obveznosti iz najetih posojil so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije ter po svoji vsebini predstavljajo obveznost države.

Plačila obresti od najetih dolgoročnih posojil za financiranje gradnje avtocest povečujejo dokler so avtocestni odseki, za katere so bili najeti krediti, v gradnji nabavno vrednost avtocest oziroma zmanjšujejo oblikovani vir za plačilo obresti, ko so le – ti avtocestni odseki predani v promet.

3.2.2.8. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

V letu 2004 so bile za pridobitve virov sredstev za izgradnjo avtocest izdane obveznice. Datum dospelja zadnjega izplačila iz obveznic je 28.6.2004.

Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v višini prejetih denarnih sredstev.

Podjetje DARS d.d. v svojem imenu in za račun države, v skladu z ZDARS in pogodbo o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom, izda obveznice z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest. Obveznosti iz izdanih obveznic so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije ter po svoji vsebini predstavljajo obveznost države.

3.2.2.9. Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države

Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države so oblikovane v višini:

- vrednosti od države v upravljanje prenesenih zgrajenih avtocest in avtocest v gradnji ob ustanovitvi DARS d.d.,
- v letih od 1994 do 2001 oblikovanih učinkov prevrednotenja aktiviranih avtocest in avtocest v gradnji z uporabo koeficienta rasti cen življenjskih potrebščin,
- vseh zbranih namenskih sredstev za gradnjo avtocest (in obrestovanih do 31.3.2002), v skladu z zakonom o zagotovitvi namenskih sredstev za graditev državnih cest, določenih v Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, (Uradni list RS, št. 57/98 in 18/2002),
- sredstev cestnin, ki so se do 31.12.2003 v skladu z vsakoletnim planom razvoja in finančnim načrtom namenila za financiranje gradnje avtocest, obnov vozišč, objektov in opreme na avtocestah (investicijsko vzdrževanje), odplačilo glavnice in plačilo obresti od investicijskih kreditov ter naložbe v osnovna sredstva na avtocestah (nabava opreme za vzdrževanje avtocest),

- prejetih sredstev do 31.12.2002 iz naslova povračil zavarovalnic za povzročeno škodo na avtocestah,
- prejetih obresti od finančnih naložb ter prejetih a vista obresti za denarna sredstva na računu izgradnje,
- dodatnih povečanj vrednosti od države v upravljanje prenesenih zgrajenih avtocest in avtocest v gradnji ob ustanovitvi DARS d.d. (ponovno prevrednotenje opravljeno leta 2001),
- sredstev koncesijske dajatve, ki jo določa koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v RS, kot dolgoročnega vira v skladu za zakonom o DARS za odplačilo glavnice in plačilo obresti od najetih posojil ter za obnovo in gradnjo avtocest in
- vplačanega presežka pri izdaji obveznic.

Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dana v upravljanje so zmanjšane v višini:

- prevrednotenja prejetih dolgoročnih tujih in domačih posojil,
- prevrednotenja deviznih sredstev na transakcijskih računih in certifikatov v tuji valuti,
- stroškov odpisov sredstev v upravljanju, ker država ne zagotavlja sredstev za financiranje teh stroškov in ker višina tega stroška ni vračunana v ceno uporabe avtoceste,
- vrednosti brezplačnih prenosov opredmetenih osnovnih sredstev na druge upravljavce,
- za plačila obresti od investicijskih kreditov ter
- za dodatno oblikovanje popravka vrednosti od države v upravljanje prenesenih zgrajenih avtocest in avtocest v gradnji ob ustanovitvi DARS d.d. (ponovno vrednotenje opravljeno leta 2001).

3.2.2.10. Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občin

Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občin, so oblikovane v višini sofinanciranja gradnje avtocest s strani lokalnih skupnosti in javnih podjetij za izgradnjo komunalnih vodov.

3.2.2.11. Kratkoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Kratkoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju zajemajo kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti za bančna posojila, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu.

3.2.2.12. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi zadržanih sredstev

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi se izkazujejo zadržana sredstva (varščine) kot garancija za dobro izvedbo del in odpravo napak v garancijski dobi, v kolikor izvajalci ne predložijo ustreznih bančnih garancij.

3.2.2.13. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev se izkazujejo kratkoročne obveznosti do domačih in tujih izvajalcev gradbenih del ter obveznosti iz naslova odškodnin pri pridobivanju zemljišč .

Kratkoročni dolgovi se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin.

3.2.2.14. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih

Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih predstavljajo natečene obresti na dan 31.12.2004 za bančna posojila in obveznice, najete oziroma izdane za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev.

Za davčne in statistične potrebe družba sestavi:

- skupno bilanco stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev,
- izkaz poslovnega izida DARS d.d.,
- skupen izkaz finančnega izida,
- izkaz gibanja kapitala s postavkami,
- dodatek k izkazu gibanja kapitala – izkaz bilančnega dobička ter
- dodatne podatke k podatkom iz bilance stanja – podatki o terjatvah in obveznostih do tujine.

Za računovodsko poročanje za poslovne in analitske potrebe za notranje uporabnike informacij, pa družba razdeli bilanco stanja v skladu z zakonom o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji in zakonom o računovodstvu na:

- bilanco stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev družbe DARS d.d. in
- bilanco stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d.

Izkaz poslovnega izida se za sredstva lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. ne sestavlja, ker morebitni »prihodki« v skladu z agentsko pogodbo predstavljajo dodatni vir za gradnjo avtocest, »odhodki« pa povečujejo nabavno vrednost avtocest.

Sredstva družbe so sredstva, terjatve in naložbe ter denarna sredstva, ki so družbi potrebne za upravljanja in vzdrževanja avtocest.

Sredstva v upravljanju so opredmetena osnovna sredstva v upravljanju – zgrajene avtoceste in avtoceste v gradnji, terjatve in naložbe ter denarna sredstva, potrebna za gradnjo, katerih lastnica je država in jih je dala v upravljanje podjetju DARS d.d., ni pa ob prenosu nanj prenesla tudi lastninske pravice na njih.

3.3.1. Skupna bilanca stanja na dan 31.12.2004

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
SREDSTVA	951.184.372	872.072.637
A. STALNA SREDSTVA	935.908.323	863.802.719
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	130.542	101.317
3. Dolgoročne premoženjske pravice	130.542	101.317
II. Opredmetena osnovna sredstva	935.777.002	862.808.205
1. Zemljišča in zgradbe	823.995.603	710.406.623
a) Zemljišča	177.973	177.973
b) Zgradbe	823.817.630	710.228.650
3. Druge naprave in oprema	4.513.497	6.281.405
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	107.267.902	146.120.177
b) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	107.267.902	146.120.177
III. Dolgoročne finančne naložbe	779	893.197
5. Druge dolgoročne deleži	745	231
6. Drugi dolgoročni finančne terjatve	34	892.966
B. GIBLJIVA SREDSTVA	15.272.392	8.265.968
I. Zaloge	297.011	331.447
1. Material	297.011	331.447
II. Poslovne terjatve	5.390.723	2.900.746
b) Kratkoročne poslovne terjatve	5.390.723	2.900.746
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	1.449.600	2.821.327
4. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	3.941.123	79.419
III. Kratkoročne finančne naložbe	9.336.406	4.356.097
4. Kratkoročne finančne naložbe do drugih	9.336.406	4.356.097
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	248.252	677.678
C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.657	3.950
IZVENBILANČNA EVIDENCA	80.832.242	97.118.421

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	951.184.372	872.072.637
A. KAPITAL	8.725.626	7.648.227
I. Vpoklicani kapital	51.000	51.000
1. Osnovni kapital	51.000	51.000
II. Kapitalske rezerve	6.279.105	6.279.105
III. Rezerve iz dobička	1.802.707	1.234.238
1. Zakonske rezerve	5.100	5.100
4. Druge rezerve iz dobička	1.797.607	1.229.138
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta	538.700	29.770
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala	54.114	54.114
1. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	54.114	54.114
B. REZERVACIJE	388.496	410.962
3. Druge rezervacije	388.496	410.962
C. FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI	940.863.693	862.415.501
a) Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	916.251.952	842.582.408
1. Dolgoročna bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju	282.865.782	229.168.562
2. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic	13.430.000	0
3. Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države	615.146.449	608.628.205
4. Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občine	4.519.688	4.496.524
5. Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od drugih	290.033	289.117
b) Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	24.611.741	19.833.093
2. Kratkoročna bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju	10.367.319	5.749.818
3. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	1.201.132	1.025.443
4. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	9.862.937	11.157.150
8. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	3.180.353	1.900.682
Č. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.206.557	1.597.946
IZVENBILANČNA EVIDENCA	80.832.242	97.118.421

3.3.2. Izkaz poslovnega izida družbe DARS d.d. za obdobje od 1.1. do 31.12.2004

v tisoč tolarjih	leto 2004	leto 2003
Čisti prihodki od prodaje	34.585.025	9.688.556
Prihodki od cestnin	27.843.154	9.090.518
Prihodki od zakupnin	469.804	419.936
Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	230.871	178.102
Prihodki od služnosti	1.905	-
Prihodki po agentski pogodbi	5.555.580	-
Drugi prihodki od prodaje	483.711	-
Drugi poslovni prihodki	187.505	2.606
Stroški blaga, materiala in storitev	-24.847.000	-8.801.391
a) Stroški materiala	-1.493.172	-47.268
b) Stroški storitev	-6.099.570	-8.754.122
c) Dajatev po koncesijski pogodbi	-17.254.258	-
Stroški dela	-5.227.846	-765.600
a) Stroški plač	-3.773.176	-550.428
b) Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	-616.170	-90.848
c) Drugi stroški dela	-838.500	-124.324
Odpisi vrednosti	-3.283.847	-64.848
a) Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredme. dolg. sr. in opredmetenih OS	-3.266.937	-64.848
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	-16.910	0
Drugi poslovni odhodki	-317.678	-45.299
Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev	345.113	76.097
c) Drugi finančni prihodki iz obresti in kratk. terjatev	345.113	76.097
Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	-13.517	-4.440
c) Drugi finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	-13.517	-4.440
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	1.427.755	85.682
Izredni prihodki	3.487	1.717
a) Izredni prihodki DARS d.d.	3.487	1.717
Izredni odhodki	-354	-29.776
a) Izredni odhodki brez prevrednotovalnega popr. kapitala	-354	-29.776
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	3.133	-28.059
Davek iz dobička	353.489	-
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.077.399	57.623

3.3.3. Skupni izkaz finančnega izida za obdobje od 1.1. do 31.12.2004

v tisoč tolarjih	leto 2004	leto 2003
A. Finančni tokovi pri poslovanju		
a) Pritoki pri poslovanju	32.286.333	15.445.395
Poslovni prihodki	34.772.530	15.902.383
Izredni prihodki, ki se nanašajo na poslovanje	3.487	4.322
Začetne manj končne poslovne terjatve	-2.489.977	-471.177
Začetne manj končne aktivne kratkoročne časovne razmejitve	292	9.867
b) Odtoki pri poslovanju	-24.427.720	10.285.349
Poslovni odhodki, brez amortizacije in dolgoročnih rezervacij	-30.420.395	-15.831.862
Izredni odhodki, ki se nanašajo na poslovanje	-354	-31.505
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-353.489	0
Končne manj začetne zaloge	34.436	8.071
Začetni manj končni poslovni dolgovi	6.703.471	26.033.479
Začetne manj končne pasivne kratkoročne časovne razmejitve	-391.389	107.166
c) Prebitek pritokov pri poslovanju ali prebitek odtokov pri poslovanju	7.858.613	25.730.743
B. Finančni tokovi pri naložbenju		
a) Pritoki pri naložbenju	1.237.530	1.060.415
Finančni prihodki, ki se nanašajo na naložbenje (razen za prevrednotenje)	345.113	88.720
Izredni prihodki, ki se nanašajo na naložbenje	0	935.903
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)	892.417	279
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)	0	35.513
b) Odtoki pri naložbenju	-85.588.609	-88.136.630
Finančni odhodki, ki se nanašajo na naložbenje (razen za prevrednotenje)	-13.517	-4.440
Pobotano povečanje neopredmetenih dolg. sredstev (razen za prevrednotenje)	-116.928	-83.763
Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev (razen za prevrednotenje)	-76.137.069	-88.048.428
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)	-9.321.095	0
c) Prebitek pritokov pri naložbenju ali prebitek odtokov pri naložbenju	-84.351.079	-87.076.216
C. Finančni tokovi pri financiranju		
a) Pritoki pri financiranju	71.744.721	63.576.471
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)	67.127.220	60.150.476
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)	4.617.500	3.425.995
b) Odtoki pri financiranju	-22.466	-1.023
Finančni odhodki, ki se nanašajo na financiranje (razen za prevrednotenje)	0	-821
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih rezervacij (razen za prevrednotenje)	-22.466	-201
c) Prebitek pritokov pri financiranju ali prebitek odtokov pri financiranju	71.722.255	63.575.449
Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		
x) Finančni izid v obdobju	-4.770.211	2.229.976
y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	5.018.463	2.788.487

3.3.4. Izkaz gibanja kapitala za obdobje od 1.1. do 31.12.2004

v tisoč tolarjih	I.	II.
	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve
	1.	
	Osnovni kapital	
A. Stanje na dan 31.12.2003	51.000	
B. Premiki v kapital		
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta		
d) Druga povečanja sestavin kapitala – dokapitalizacija sredstev DARS d.d. in pripojitev PVAC 1.1.2004		6.279.105
C. Premiki v kapitalu		
a) Razporeditev čistega dobička (bilančnega dobička leto 2003) za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine		
b) Razporeditev čistega dobička poslovnega leta 2004 po sklepu uprave in s soglasjem nadzornega sveta		
D. Stanje na dan 31.12.2004	51.000	6.279.105
BILANČNI DOBIČEK 2004		
Stanje na dan 1.1.2004	51.000	6.279.105

3.3.5. Izkaz gibanja kapitala za obdobje od 1.1. do 31.12.2003

v tisoč tolarjih	I.	
	Vpoklicani kapital	
	1.	
	Osnovni kapital	
A. Stanje na dan 31.12.2002	51.000	
B. Premiki v kapital		
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta		
C. Premiki v kapitalu		
a) Razporeditev čistega dobička (bilančnega dobička leto 2002) za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine		
b) Razporeditev čistega dobička poslovnega leta 2003 po sklepu uprave in s soglasjem nadzornega sveta		
D. Stanje na dan 31.12.2003	51.000	
BILANČNI DOBIČEK 2003		

III.		V.	VI.	
Rezerve iz dobička		Čisti poslovni izid posl. leta	Prevrednotolavni popravki kapitala	Skupaj kapital
1.	4.	1.	1.	
Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička	Čisti dobiček posl. leta	Splošni prevred. popravek kapitala	
5.100	766.167	28.128	54.114	904.510
		1.077.399		1.077.399
	462.971	1.642		6.743.718
	29.770	-29.770		0
	538.699	-538.699		0
5.100	1.797.607	538.699	54.115	8.725.626
	-538.699	1.077.399		538.700
5.100	1.229.138	29.770	54.115	7.648.227

III.	V.	VI.	Skupaj kapital
Rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid posl. leta	Prevrednotolavni popravki kapitala	
1.	1.	1.	
Zakonske rezerve	Čisti dobiček posl. leta	Splošni prevred. popravek kapitala	
3.733	18.870	54.115	846.887
		57.623	
	18.870	-18.870	0
1.367	-29.495		0
5.100	28.128	54.115	904.510
-1.367	57.623		28.128

3.3.6. Predlog uporabe bilančnega dobička

Ugotovljeni bilančni dobiček leta 2004 sestoji iz naslednjih elementov (v tolarjih):

v tisoč tolarjih

Čisti poslovni izid poslovnega leta	1.077.399
– oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu uprave in nadzornega sveta	538.699
Bilančni dobiček na dan 31.12.2004	538.700
– razlika med bilančnim dobičkom in priznanim donosa kapitala po Koncesijski pogodbi	42.566
Preostanek bilančnega dobička	496.134

Družba je skladno z določbami Zakona o gospodarskih družbah polovico čistega poslovnega izida tekočega leta razporedila v druge rezerve iz dobička, o razporeditvi druge polovice pa bo odločala skupščina – Vlada Republike Slovenije kot edini delničar DARS d.d.

Uprava in Nadzorni svet DARS d.d. predlagata skupščini DARS d.d. naslednjo uporabo bilančnega dobička:

- razliko med bilančnim dobičkom in priznanim donosom kapitala po koncesijski pogodbi (za leto 2004 znaša priznani donos kapitala 581.265 tisoč SIT) v višini 42.566 tisoč SIT in preostanek bilančnega dobička v višini 496.134 tisoč SIT se razporedi po odločitvi skupščine DARS d.d. v druge rezerve iz dobička.

3.4.

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

3.4.1. Pojasnila k bilanci stanja DARS d.d.

3.4.1.1. Bilanca stanja DARS d.d. na dan 31.12.2004²

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
SREDSTVA	14.425.829	13.344.552
A. STALNA SREDSTVA	3.599.139	6.628.352
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	130.542	101.308
3. Dolgoročne premoženjske pravice	130.542	101.308
II. Opredmetena osnovna sredstva	3.467.818	6.526.720
1. Zemljišča in zgradbe	317.521	336.264
b) Zgradbe	317.521	336.264
3. Druge naprave in oprema	3.150.297	6.190.455
III. Dolgoročne finančne naložbe	779	324
5. Druge dolgoročne deleži	746	231
6. Drugi dolgoročni finančne terjatve	34	93
B. GIBLJIVA SREDSTVA	10.823.033	6.712.250
I. Zaloge	297.011	331.447
1. Material	297.011	331.447
II. Poslovne terjatve	988.552	1.677.006
9 b) Kratkoročne poslovne terjatve	988.552	1.677.006
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	819.004	1.597.623
4. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	169.548	79.383
III. Kratkoročne finančne naložbe	9.320.764	4.054.745
4. Kratkoročne finančne naložbe do drugih	9.320.764	4.054.745
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	216.706	649.053
C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.657	3.950
IZVENBILANČNA EVIDENCA	547.888	497.493
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	14.425.829	13.344.552

² Skupaj sredstva in skupaj obveznosti do virov sredstev so na dan 31.12.2004 enake in znašajo po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan 31.12.2004 (239,743 SIT za EUR) 60.172 tisoč EUR.

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
A. KAPITAL	8.725.627	7.648.227
I. Vpoklicani kapital	51.000	51.000
1. Osnovni kapital	51.000	51.000
II. Kapitalske rezerve	6.279.105	6.279.105
III. Rezerve iz dobička	1.802.707	1.234.238
1. Zakonske rezerve	5.100	5.100
4. Druge rezerve iz dobička	1.797.607	1.229.138
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta	538.700	29.770
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala	54.115	54.115
1. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	54.115	54.115
B. REZERVACIJE	94.282	9.578
3. Druge rezervacije	94.282	9.578
C. FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI	2.277.275	2.016.029
b) Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	2.277.275	2.016.029
3. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	26.589	1.052
4. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	865.046	1.218.290
8. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	1.385.640	796.687
Č. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.206.463	1.597.863
D. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA UPORABE SREDSTEV V UPRAVLJANJU	2.122.182	2.072.853
ZA FINANCIRANJE SREDSTEV JAVNEGA PODJETJA		
IZVENBILANČNA EVIDENCA	547.888	497.493

3.4.1.2. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Kot neopredmetena dolgoročna sredstva vodi družba računalniške programe. Preglednica stanja in sprememb neopredmetenih dolgoročnih sredstev

v tisočih tolarjih	Neopredmetena OS – računalniški programi	Oprema trajno iz uporabe	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 31.12.2003	137.355	0	137.355
Povečanja dokapitalizacija DARS d.d 1.1.2004	90.685	0	90.685
Povečanja ob pripojitvi PVAC 1.1.2004	0	0	0
Premiki med postavkami	-616	616	0
Izločitve v letu 2004	-7.039	0	-7.039
Nabave v letu 2004	116.936	0	116.936
Stanje 31.12.2004	337.321	616	337.937
Popravek vrednosti			
Stanje 31.12.2003	93.436	0	93.436
Povečanja dokapitalizacija DARS d.d. 1.1.2004	33.296	0	33.296
Povečanja ob pripojitvi PVAC 1.1.2004	0	0	0
Premiki med postavkami	-616	616	0
Izločitve v letu 2004	-7.039		-7.039
Investicijsko vzdrževanje	0	0	0
Amortizacija v 2004	87.702	0	87.702
Stanje 31.12.2004	206.779	616	207.395
Sedanja vrednost			
Stanje na dan 31.12.2003	43.919	0	43.919
Stanje na dan 1.1.2004	101.308	0	101.308
Stanje na dan 31.12.2004	130.542	0	130.542
Stanje na dan 31.12.2004 v 000 EUR	545	0	545

Večje nabave neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2004:

- implementacija MBS Navision v višini 9.847 tisoč SIT,
- predvsem je družba v letu 2004 vložila sredstva v izboljšanje in posodobitev informacijskega sistema: Microsoft Open Subscription 6.3 licenčna programska oprema v višini 17.135 tisoč SIT,
- implementacije modulov GIS DARS: klic v sili, optimalna pot, banka cestnih podatkov v višini 22.575 tisoč SIT,
- nabava računalniškega sistema za gospodarjenje z vozički DTIMS kontrole porabe goriva v višini 12.671 tisoč SIT.

Neopredmetena dolgoročna sredstva DARS d.d. na dan 31.12.2004 niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

3.4.1.3. Opredmetena osnovna sredstva

Preglednica stanja in sprememb opredmetenih osnovnih sredstev.

v tisočih tolarjih	Zgradbe	Oprema in drobni inventar družbe	Oprema trajno iz uporabe	Skupaj
Nabavna vrednost				
Stanje 31.12.2003	242.121	387.840	0	629.961
Povečanja dokapitalizacija DARS d.d. 1.1.2004	111.685	12.523.032	13.007	12.647.724
Povečanja ob pripojitvi PVAC 1.1.2004	52.299	103.916	0	156.215
Premiki med postavkami	0	-178.267	178.267	0
Izločitve v letu 2004	0	-122.460	0	-122.460
Nabave v letu 2004	225	115.393	0	115.618
Stanje 31.12.2004	406.330	12.829.454	191.274	13.427.058
Popravek vrednosti				
Stanje 31.12.2003	25.134	335.265	0	360.399
Povečanja dokapitalizacija DARS d.d. 1.1.2004	24.028	6.391.724	10.257	6.426.009
Povečanja ob pripojitvi PVAC 1.1.2004	20.679	100.093	0	120.772
Premiki med postavkami	0	-164.210	164.210	0
Izločitve v letu 2004	0	-113.280	0	-113.280
Investicijsko vzdrževanje	-980	-1.954	0	-2.934
Amortizacija v 2004	19.948	3.148.326	0	3.168.274
Stanje 31.12.2004	88.809	9.695.964	174.467	9.959.240
Sedanja vrednost				
Stanje na dan 31.12.2003	216.987	52.575	0	269.562
Stanje na dan 1.1.2004	336.264	6.187.706	2.750	6.526.720
Stanje na dan 31.12.2004	317.521	3.133.490	16.807	3.467.818
Stanje na dan 31.12.2004 v 000 EUR	1.324	13.070	70	14.464

Večje nabave opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2004:

- v poslovnih enotah smo zamenjali zastarelo računalniško opremo in nabavili za izboljšanje povezav med različnimi lokacijami nov strežnik za elektronsko pošto z drugo potrebno računalniško opremo v višini 65.814 tisoč SIT,
- zamenjali smo fotokopirne stroje z novimi v višini 9.356 tisoč SIT,
- nabava ali obnovev sredstev za potrebe upravljanja in vzdrževanja AC: repetitor na Limbarski gori, mehanizacija in oprema delavnic: snežna rolba, GPS sprejemniki, stroj za talno označevanje, kose, obrezovalniki, rezalec betona, delovni oder, tahometer, rezervoar, pretočne črpalke za gorivo, preša univerzalna v višini 12.195 tisoč SIT.

Opredmetena osnovna sredstva DARS d.d. na dan 31.12.2004 niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

V skladu s 14. členom zakona o spremembah in dopolnitvah ZDARS se je družbi s 1.1.2004 pripojilo javno podjetje PVAC. S pripojitvijo je osnovni kapital družbe ostal nespremenjen, bistveno pa se je povečalo premoženje družbe, saj je na podlagi ZDARS Republika Slovenija zagotovila družbi dodatno stvarno premoženje tako, da je prenesla družbi v last premoženje, ki sta ga imeli javni podjetji DARS in PVAC v posesti na podlagi upravljanja (dokapitalizacija). Preneseno stvarno premoženje predstavljajo:

- oprema in naprave, potrebni za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest;
- oprema in naprave, potrebne za opravljanje dejavnosti pobiranja cestnine;
- turistična in druga obvestilna signalizacija, oprema in naprave, potrebne za delovanje sistema ABC in cestninskega sistema ter informacijskega sistema in sistema za obveščanje.

Inventurne razlike nastale pri letnem popisu 2004:

Zaradi statusnih sprememb ter pripojitve PVAC smo morali s stvarnim popisom sredstev s stanjem na dan 31.12.2004 uskladiti stanje sredstev na terenu. Vsa sredstva smo označili z novimi črtnimi kodami in ugotovili manjke v skupni knjižni vrednosti 8.874 tisoč SIT, ki so nastali zaradi v preteklosti neusklajenih evidenc.

3.4.1.4. Zaloge

Med zalogami so evidentirane zaloge materiala, nadomestnih delov, drobnega inventarja in embalaže. Zaloge so se v primerjavi s stanjem na dan 1.1.2004 zmanjšale za 10 %. V strukturi zalog predstavlja največji delež zaloga materiala.

v tisoč tolarjih	31.12.2004	Delež v %	1.1.2004	Indeks
Material	199.468	67	249.187	80
Nadomestni deli	26.099	9	23.102	113
Drobni inventar in embalaža	71.444	24	59.158	121
Skupaj:	297.011	100	331.447	90

Pregled zalog po vrstah na dan 31.12.2004

v tisoč tolarjih	31.12.2004	Delež v %
Ostali mat. za vzdr.	62.156	21
Mreže, stebri, ograje	47.628	16
Zaščitna sredstva	37.623	13
Cestninski listki, boni	34.805	12
Signalizacija	28.130	9
Posipni materiali	26.157	9
Rezervni deli	26.099	9
Gorivo, olja	25.288	9
Žarnice	6.848	2
Avtomobilske gume	2.277	1
Skupaj:	297.011	100

Pri letnem popisu zalog je družba po popisu ugotovila primanjkljaje v skupni vrednosti 352 tisoč SIT in viške po popisu v skupni vrednosti 76 tisoč SIT.

Zaloge DARS d.d. na dan 31.12.2004 niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti. Knjigovodska vrednost zalog ne presega nabavnih cen na dan 31.12.2004. Zaloge DARS d.d. predstavljajo tekoče zaloge.

3.4.1.5. Kratkoročne poslovne terjatve

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
Kratkoročne poslovne terjatve kupcev:	819.004	1.597.623
– terjatve za cestnino	665.825	518.673
– terjatve za povračila za spremljajoče dejavnosti ob AC	28.828	22.773
– kupci za zapore	114.597	92.120
– kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	3.847	704
– dvomljive terjatve do kupcev	–	2.149
– popravek vrednosti kratkoročnih terjatev	–283	–19.551
– druge kratkoročne terjatve	6.190	980.755
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih:	169.548	79.383
– za dane predujme za obratna sredstva	663	773
– kratkoročne terjatve povezane s finančnimi prihodki	35.030	1.535
– terjatve za vstopni DDV	103.040	15.452
– druge kratkoročne terjatve do državnih institucij	25.046	10.375
– ostale kratkoročne terjatve	5.769	51.248
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	988.552	1.677.006

Največji del (67 %) kratkoročnih poslovnih terjatev predstavljajo terjatve za cestnino, 10 % terjatve za zapore na avtocestah, 12 % od vseh pa terjatve za vstopni DDV (DDV v prejetih računih za vzdrževanje in upravljanje avtocest za mesec december).

Kratkoročne terjatve do državnih institucij predstavljajo terjatve za refundacije do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Na predlog komisije za popis terjatev in obveznosti smo na dan 31.12.2004 odpisali neizterljive terjatve do kupcev v višini 36.125 tisoč SIT.

Terjatve DARS d.d. na dan 31.12.2004 niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti. Kratkoročne poslovne terjatve DARS d.d. niso zavarovane in predstavljajo tekoče terjatve družbe.

3.4.1.6. Kratkoročne finančne naložbe do drugih

Kratkoročne finančne naložbe do drugih se nanašajo na:

- tolarski depoziti pri bankah v višini 2.275.000 tisoč SIT s povprečno ročnostjo 26 dni in povprečno ponderirano obrestno mero 3,65 %,
- zakladne menice Republike Slovenije v višini 1.545.734 tisoč SIT s povprečno ročnostjo 28 dni in povprečno ponderirano obrestno mero 3,55 %,
- potrdila o vlogi v višini 5.500.000 tisoč SIT z obrestno mero 3,75 % od tega 2.500.000 tisoč SIT z ročnostjo 182 dni in 3.000.000 tisoč SIT z ročnostjo 364 dni.

3.4.1.7. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina

Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina znašajo na dan 31.12.2004 216.706 tisoč SIT, od tega je na tolarskem transakcijskem računu 26.700 tisoč SIT, na deviznem transakcijskem računu 162.494 tisoč SIT, v blagajnah na cestninskih postajah 26.922 tisoč SIT in v blagajnah DARS d.d. 590 tisoč SIT.

3.4.1.8. Zunajbilančna evidenca

V zunajbilančni evidenci ima družba v višini 499.627 tisoč SIT evidentirana potencialna plačila nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč z zamudnimi obrestmi, plačana občinam. DARS d.d. ima za neupravičeno odvzeta denarna sredstva s transakcijskega računa sprožene tožbe do posameznih občin. Medtem so že dospele nekatere odločbe Ustavnega sodišča v prid družbe. 48.261 tisoč SIT pa predstavljajo potencialna denarna sredstva oziroma terjatve iz naslova vnovčenja prejetih garancij za dobro izvedbo del na področju upravljanja in vzdrževanja avtocest.

3.4.1.9. Kapital

Gibanje kapitala je razvidno iz Izkaza gibanja kapitala za obdobje od 1.1.2004 do 31.12.2004, prikazanega v okviru pojasnil na strani 24, iz katerega so razvidni tudi razlogi za vsako spremembo posameznih postavk kapitala. Kapital v celoti pripada premoženju družbe.

Kapital odraža lastniško financiranje družbe in je z vidika podjetja njegova obveznost do lastnikov. Opredeljen je ne samo z zneski, ki so jih lastniki vložili v podjetje, temveč tudi z zneski, ki so nastali pri poslovanju podjetja.

Osnovni kapital družbe DARS d.d. je opredeljen v statutu podjetja ter pomeni vložek Republike Slovenije kot edinega družbenika. Osnovni kapital družbe je 51.000 tisoč SIT in je razdeljen na 5.100 navadnih delnic. Nominalna vrednost posamezne delnice je 10.000,00 SIT. Knjigovodska vrednost delnice na dan 31.12.2004 znaša 1.711 tisoč SIT. Izračunana je kot količnik med celotno vrednostjo kapitala in številom delnic.

V skladu s 14. členom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: ZDARS–A, Ur. l. RS, št. 126/2003) se je družbi s 1.1.2004 pripojilo javno podjetje Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o. (v nadaljevanju: PVAC). V sodnem registru Okrožnega sodišča v Celju je bila pripojitev vpisana dne 13.1.2004. S pripojitvijo je osnovni kapital družbe ostal nespremenjen, bistveno pa se je povečalo premoženje družbe, saj je na podlagi ZDARS Republika Slovenija zagotovila družbi dodatno stvarno premoženje tako, da je prenesla družbi v last premoženje, ki sta ga imeli javni podjetji DARS in PVAC v posesti na podlagi upravljanja. Na tej podlagi se je povečal lastni kapital družbe in knjigovodska vrednost delnic. Preneseno stvarno premoženje predstavljajo:

- oprema in naprave, potrebni za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest;
- oprema in naprave, potrebne za opravljanje dejavnosti pobiranja cestnine;
- turistična in druga obvestilna signalizacija, oprema in naprave, potrebne za delovanje sistema ABC in cestninskega sistema ter informacijskega sistema in sistema za obveščanje.

Prenos stvarnega premoženja iz prejšnjega odstavka se je opravil na podlagi sklepa vlade Republike Slovenije. Družba je izkazala zneske kot kapitalske rezerve.

Stanje postavk kapitala na dan 31.12.2003 in 1.1.2004 se torej razlikuje za znesek prenosa dodatnega stvarnega premoženja v last družbe DARS d.d. v višini 6.743.718 tisoč SIT.

Čisti poslovni izid v poslovnem letu znaša 1.077.399 tisoč SIT. Če bi upoštevali splošno prevrednotenje kapitala za ohranjanje kupne moči kapitala v evrih (kumulativna rast tečaja evra v letu 2004 je znašala 1,28 %), bi čisti dobiček poslovnega leta znašal 979.501 tisoč SIT (brez upoštevanja vpliva na obračun davka od dobička); če pa bi upoštevali splošno prevrednotenje kapitala s 3,2 % rastjo cen življenjskih potrebščin v letu 2004, bi imela družba čisti dobiček v višini 832.655 tisoč SIT (brez upoštevanja vpliva na obračun davka od dobička).

Polovico čistega poslovnega izida ustvarjenega v letu 2004 v višini 538.699 tisoč SIT, je družba na podlagi sklepa uprave ob soglasju nadzornega sveta razporedila v druge rezerve iz dobička. Uprava družbe in nadzorni svet bosta skupščini predlagala, da se bilančni dobiček v višini

538.700 tisoč SIT razporedi na naslednji način: razliko med bilančnim dobičkom in priznanim donosom kapitala po koncesijski pogodbi (za leto 2004 znaša priznani donos kapitala 581.265 tisoč SIT) v višini 42.566 tisoč SIT in preostanek bilančnega dobička v višini 496.134 tisoč SIT se razporedi po odločitvi skupščine DARS d.d. v druge rezerve iz dobička.

Ustanovne delnice dajejo polno pravico do udeležbe pri upravljanju družbe, pravico do dela dobička (dividende) ter pravico do ustreznega dela preostalega premoženja ob likvidaciji ali stečaju družbe. Naslednje emisije delnic so lahko na podlagi sklepa skupščine o njihovi izdaji izdane na prinosnika ali na ime, lahko so redne ali prednostne. Pri spremembi kapitala se delež glasov, ki jih ima ustanovitelj v skupščini družbe, ne sme znižati pod 51 %.

3.4.1.10. Dolgoročne rezervacije

Dolgoročne rezervacije so oblikovane za:

- a) pokrivanje amortizacije počitniških objektov v višini 12.245 tisoč SIT. V letu 2004 je podjetje dodatno oblikovalo dolgoročne rezervacije iz sredstev napitnin v višini nabavne vrednosti osnovnih sredstev za počitniške objekte v višini 3.407 tisoč SIT in bodo služile za pokrivanje amortizacije počitniških objektov z opremo v celotni življenjski dobi. V letu 2004 smo zmanjšali zgoraj navedene rezervacije za stroške amortizacije v višini 741 tisoč SIT.
- b) Poravnavo potencialne obveznosti iz naslova prodanih elektronskih tablic za vračilo kupnine kupcem ob morebitnem vračilu elektronskih tablic v višini 82.038 tisoč SIT (kupci elektronskih tablic imajo sedem let možnost vrnitve elektronske tablice).

3.4.1.11. Kratkoročne poslovne obveznosti

v tisoč tolarjih	31.12.2004
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	865.046
– Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi	858.763
– Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	4.004
– Kratkoročne obveznosti za nezaračunano blago in storitve	2.279
Kratkoročne obveznosti do delavcev	350.615
Kratkoročne obveznosti do države	1.001.560
– obveznosti za davek od dobička	353.489
– obveznosti za obračunani DDV	500.345
– obveznosti za davke in prispevke izplačevalca	72.367
– obveznosti po odločbi DURS	75.359
Kratkoročne obveznosti do drugih	33.465
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi zadržanih sredstev	26.589
Skupaj:	2.277.275

Obveznosti družbe do dobaviteljev se nanašajo na tekoče obveznosti iz poslovanja za dejavnost upravljanja in vzdrževanja avtocest.

Obveznosti družbe do delavcev predstavlja obračunane decembrske plače ter nadomestila plač in povračila stroškov v zvezi z delom zaposlenim v družbi, izplačane v januarju.

Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi zadržanih sredstev se nanašajo na zadržana sredstva pri izstavljenih situacijah za vzdrževanje cest.

3.4.1.12. Pasivne časovne razmejitve

v tisoč tolarjih	31.12.2004
Vnaprej vračunani stroški	768.378
Kratkoročne odloženi prihodki	438.085
Skupaj:	1.206.463

Med obveznostmi družbe se nahajajo vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki, ki se nanašajo na:

- vkalkulirano delovno uspešnost na podlagi pogodb o zaposlitvi in pripojitvenega dogovora po zaključnem računu 2004 v znesku 203.000 tisoč SIT,
- vnaprej vračunane stroške soli v višini 100.000 tisoč SIT – v letu 2004 ni bilo sklenjene pogodbe za nabavo soli zaradi zahtevanih revizij javnega razpisa. Ker pa je soljenje nujno zaradi varnosti v prometu si je DARS d.d. izposodil sol pri dobaviteljih. Poraba izposojene soli ni bila knjižena med stroške, ker je bila nabava soli opravljena v letu 2005. Zato je DARS d.d. vnaprej vračunal stroške soli za leto 2004 v višini porabljene izposojene soli.
- Vnaprej vračunane stroške za potencialne obveznosti iz delovnih sporov, katerim uprava nasprotuje v višini 17.618,
- vnaprej vračunane stroške za nadure zaposlenih, ki so bile opravljene v letu 2004 pri prehodu na nov informacijski sistem in letnem popisu sredstev in obveznosti v višini 19.019 tisoč SIT,
- vnaprej vračunane stroške reorganizacije družbe DARS d.d. v višini 19.736 tisoč SIT,
- vnaprej vračunane stroške nadzornega inženirja za dela, ki so bila opravljena v letu 2004 in bodo zaračunana DARS d.d. v letu 2005 v višini 222.910 tisoč SIT,
- vnaprej vračunane stroške za informatizacijo poslovanja za dela, ki so bila opravljena v letu 2004 in bodo zaračunana DARS d.d. v letu 2005 v višini 96.197 tisoč SIT ,
- vnaprej vračunane stroške za potencialne obveznosti, ki izhajajo iz sklenitve nove podjetniške kolektivne pogodbe v višini 88.655 tisoč SIT.

Obseg kratkoročno odloženih prihodkov v višini 438.085 tisoč SIT predstavlja razmejitev priliva cestnine oz. naloženega dobroimetja od potencialnih prihodkov, ki bodo nastali šele pri fizičnih prehodih oz. vnovčitvi dobroimetja. – neporabljeno dobroimetje.

3.4.1.13. Obveznosti iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev družbe

V bilanci premoženja družbe se pojavljajo obveznosti do države iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev družbe. V isti višini je v bilanci državnega premoženja izkazana terjatev države do družbe. Obveznost družbe do države je na dan 31.12.2004 znašala 2.122.182 tisoč SIT.

3.4.2. Pojasnila k bilanci stanja lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d.

3.4.2.1. Bilanca stanja lastnina Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. na dan 31.12.2004³

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
SREDSTVA	938.880.725	860.800.939
A. STALNA SREDSTVA	932.309.184	857.174.368
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	0	8
3. Dolgoročne premoženjske pravice	0	8
II. Opredmetena osnovna sredstva	932.309.184	856.281.487
1. Zemljišča in zgradbe	823.678.082	710.070.360
a) Zemljišča	177.973	177.973
b) Zgradbe	823.500.109	709.892.386
3. Druge naprave in oprema	1.363.200	90.950
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	107.267.902	146.120.177
b) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	107.267.902	146.120.177
III. Dolgoročne finančne naložbe	0	892.873
6. Druge dolgoročne finančne terjatve	0	892.873
B. GIBLJIVA SREDSTVA	4.449.359	1.553.718
II. Poslovne terjatve	4.402.171	1.223.740
b) Kratkoročne poslovne terjatve	4.402.171	1.223.740
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	630.596	1.223.704
4. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	3.771.575	36
III. Kratkoročne finančne naložbe	15.642	301.353
4. Kratkoročne finančne naložbe do drugih	15.642	301.353
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	31.546	28.625
Č. TERJATVE IZ NASLOVA UPORABE SREDSTEV V UPRAVLJANJU		
ZA FINANCIRANJE SREDSTEV V LASTI JAVNEGA PODJETJA	2.122.182	2.072.853
IZVENBILANČNA EVIDENCA	80.284.354	96.620.928
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	938.880.725	860.800.939
B. REZERVACIJE	294.214	401.384
3. Druge rezervacije	294.214	401.384
C. FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI	938.586.418	860.399.473
a) Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	916.251.952	842.582.408
1. Dolgoročna bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju	282.865.782	229.168.562
2. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic	13.430.000	0
3. Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države	615.146.449	608.628.205
4. Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občine	4.519.688	4.496.524
5. Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od drugih	290.033	289.117
b) Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	22.334.466	17.817.064
2. Kratkoročna bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju	10.367.319	5.749.818
3. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	1.174.542	1.024.391
4. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	8.997.892	9.938.860
8. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	1.794.713	1.103.995
Č. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	93	83
IZVENBILANČNA EVIDENCA	80.284.354	96.620.928

³ Skupaj sredstva in skupaj obveznosti do virov sredstev so na dan 31.12.2004 enake in znašajo po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan 31.12.2004 (239,743 SIT za EUR) 3.916.197 tisoč EUR.

3.4.2.2. Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva v upravljanju

Preglednica stanja in sprememb opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d.

v tisoč tolarjih	Zemljišča	Avtoceste (zg.,sp. ustroj, objekti)	Zgradbe
Nabavna vrednost			
Stanje 31.12.2003	177.973	784.791.585	9.112.404
Povečanja ob pripojitvi PVAC 1.1.2004	-	46.369	1.431.499
Zmanjšanja – dokapitalizacija DARS d.d. 1.1.2004	-	-3.497.555	-58.310
Popravki otvoritvenega stanja	-	-	-
Neposredno povečanja – investicije	-	-	-
prenos naložb	-	117.522	5.047
prenos z investicij v teku	-	115.892.099	1.454.626
Prenosi na druge uporabnike	-	-25.277	-
premiki med postavkami	-	-	-
Stanje 31.12.2004	177.973	897.324.743	11.945.267
Popravek vrednosti			
Stanje 31.12.2003	-	161.848.510	1.501.430
Povečanja ob pripojitvi PVAC 1.1.2004	-	6.164	593.378
Zmanjšanja – dokapitalizacija DARS d.d. 1.1.2004	-	-1.085.651	-12.574
Odpisi v letu 2004	-	22.748.515	693.713
Prenos naložb	-	-954.197	-
Investicijsko vzdrževanje	-	-2.283.040	-
Prenosi na druge uporabnike	-	-1.622	-
Premiki med postavkami	-	-	-
Stanje 31.12.2004	-	180.278.679	2.775.948
Sedanja vrednost			
Stanje na dan 31.12.2003	177.973	622.943.076	7.610.974
Stanje na dan 1.1.2004	177.973	620.571.376	8.403.360
Stanje na dan 31.12.2004	177.973	717.046.064	9.169.319
Stanje na dan 31.12.2004 v EUR ⁴	742	2.990.895	38.246

⁴ Za preračun je uporabljen srednji tečaj Banke Slovenije na dan 31.12.2004 – 239,7430 SIT za EUR.

Drugi uporabniki	Avtoceste v gradnji	Druga oprema na AC	Opredmetena osnovna sredstva trajno zunaj uporabe	Neopredmetena dolgoročna sredstva	Skupaj
80.917.651	146.114.181	18.561	-	-	1.021.132.355
-	5.996	238.798	229.182	84	1.951.928
-	-	-18.561	-	-	-3.574.426
-	5	44.253	-	-	44.257
-	96.838.924	1.345.073	-	-	98.183.997
-	-	-1.076.766	-	-	-954.197
16.367.075	-135.691.204	1.042.564	-	-	-934.839
-	-	-	-	-	-25.277
-	-	-121.030	121.113	-84	0
97.284.726	107.267.902	1.472.892	350.295	0	1.115.823.798
-	-	15.584	-	-	163.365.524
-	-	152.719	224.310	75	976.647
-	-	-15.584	-	-	-1.113.809
-	-	82.882	-	-	23.525.111
-	-	0	-	-	-954.197
-	-	0	-	-	-2.283.040
-	-	-113.575	113.650	-75	-1.622
-	-	-113.575	113.650	-75	0
-	-	122.027	337.961	0	183.514.614
80.917.651	146.114.181	2.977	-	-	857.766.832
80.917.651	146.120.177	86.078	4.872	8	856.281.495
97.284.726	107.267.902	1.350.865	12.335	0	932.309.184
405.788	447.429	5.635	51	0	3.888.786

Stanje opredmetenih osnovnih sredstev na dan 1.1.2004 se razlikuje od stanja na dan 31.12.2003 za prenos sredstev na podjetje DARS d.d. (dokapitalizacija sredstev DARS d.d. v skladu z zakonom o DARS) in za povečanje sredstev v upravljanju ob pripojitvi Podjetja za vzdrževanje avtocest d.o.o.

3.4.2.3. Kratkoročne poslovne terjatve

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	630.596	1.223.704
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	3.771.575	36
– za obresti na avista sredstva	0	23
– obresti od depozitov	0	13
– terjatve za vstopni DDV	3.771.575	0
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve:	4.402.171	1.223.740

Kratkoročne poslovne terjatve so se v primerjavi s preteklim letom povečale zaradi preoblikovanja podjetja v navadno delniško družbo in posledično vstopa v sistem davka na dodano vrednost.

Pregled kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev:

Firma	v tisoč tolarjih
MOL	426.699
Odločba o vračilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti	119.792
Odločba o vračilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti	51.339
Alea Group Žalec	3.346
Verdel – terjatev od prodaje lesne mase z avtocestne trase	24.040
SCT, zahtevak za povrnitev odškodnine	5.379
Skupaj:	630.596

Za kratkoročne poslovne terjatve lastnine Republike Slovenije v upravljanju DARS d.d. ni oblikovnih nobenih popravkov vrednosti.

Terjatev do Mestne občine Ljubljana je bila v celoti poplačana v letu 2005, medtem ko pa je terjatev na podlagi Odločbe o vračilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti do Mestne občine Murska sobota in proračuna Republike Slovenije na podlagi pravnomočne odločbe Upravnega sodišča v letu 2005 odpisana in bo povečala strošek gradnje avtocest.

3.4.2.4. Kratkoročne finančne naložbe do drugih

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
kratkoročni tolarski depozit pri Banki Celje	15.642	14.975
kratkoročni tolarski depozit pri Abanki	–	50.000
naložba v devizne certifikate pri Abanki	–	236.378
Skupaj Kratkoročne finančne naložbe do drugih:	15.642	301.353

Kratkoročni tolarski depozit se nanaša na sredstva rezervirana za odškodnine na podlagi razlastitev. Depozit je bil obrestovan po 5 % letni obrestni meri.

3.4.2.5. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
Tolarski transakcijski računi	23.184	3.395
Izločena sredstva – poštne nakaznice	1.515	37
Devizni transakcijski računi	6.848	25.192
Skupaj denarna sredstva:	31.546,17	28.625

Denarna sredstva za investicije so začasno neangažirana namenska sredstva, ki se vodijo na posebnem transakcijskem računu. Izločena sredstva za poštne nakaznice so sredstva, ki jih upravičenci še niso dvignili na pošti. Sredstva na deviznih transakcijskih računih so predvsem neporabljena sredstva od črpanja investicijskih kreditov.

3.4.2.6. Terjatve iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev v lasti družbe

V bilanci državnega premoženja se pojavljajo terjatve države (sredstev v upravljanju) do družbe iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev v lasti družbe. V isti višini je v bilanci premoženja družbe izkazana obveznost družbe do države iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev družbe. Terjatev države do družbe je na 31.12.2004 znašala 2.122.182 tisoč SIT.

V skupni bilanci stanja se medsebojna razmerja ne prikazujejo, ker se medsebojno pobotajo.

3.4.2.7. Zunajbilančna evidenca

V zunajbilančni evidenci v podbilanci sredstev v upravljanju so evidentirana:

- potencialna denarna sredstva oziroma terjatve iz naslova vnovčenja prejetih garancij za dobro izvedbo del oziroma garancij za odpravo napak v garancijski dobi ter drugih vrednotnic od izvajalcev del. Na dan 31.12.2004 so potencialna sredstva iz tega naslova znašala 79.078.492 tisoč SIT.
- in potencialne obveznosti iz naslova tožbenih zahtevkov v višini 1.205.862 tisoč SIT.

3.4.2.8. Dolgoročne rezervacije

Pod postavko dolgoročne rezervacije vodi družba obveznosti iz naslova prodanih elektronskih tablic do 31.12.2003. Oblikovane so v višini sofinanciranja elektronskih tablic s strani uporabnikov do polne nabavne cene in se nanašajo na obveznosti za vračilo kupnine ob morebitnem vračilu elektronskih tablic. Popravljene so za 14,29 % letno amortizacijo, ki je v preteklih letih predstavlja vir za nakup novih elektronskih tablic in je prikazana med obveznostmi iz dela cestnin za naložbe v osnovna sredstva v letu 2004 pa predstavlja vir za gradnjo avtocest. Na dan 31.12.2004 znašajo 294.214 tisoč SIT in so za 27 % manjše kot na dan 31.12.2003.

3.4.2.9. Dolgoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Podjetje DARS d.d. v svojem imenu in za račun države, v skladu z ZDARS in pogodbo o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom, najame posojila z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest. Obveznosti iz najetih posojil so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije ter po vsebini predstavljajo obveznost države.

Obrestne mere in načini obračuna obresti za najeta posojila so pogodbeno določene ter predstavljajo poslovno skrivnost.

Dolgoročne finančne obveznosti se v celoti nanašajo na gradnjo avtocest.

v tisoč tolarjih	31.12.2004	struktura	1.1.2004	2004/2003
Dolgoročno dobljena posojila pri domačih bankah	106.080.846	40	79.449.584	150
Dolgoročno dobljena posojila pri tujih bankah	171.155.736	58	145.809.476	117
Dolgoročno dobljena posojila pri tujih podjetjih	5.629.200	2	3.909.502	144
Skupaj:	282.865.782	100	229.168.562	123

Najeta posojila DARS so zavarovana s poroštvom Republike Slovenije, na podlagi sklenjenih pogodb med RS in posojilodajalci.

Stanje dolgoročnega dela glavnice iz bančnih posojil po posameznih posojilodajalcih:

Posojilodajalec	31.12.2004 v tisoč SIT	Prevrednotenje
Konzorcij bank	96.492.253	–
Hypo Alpe Adria Bank	5.991.479	valutna klavzula
Hypo Alpe Adria Bank	3.597.114	–
Evropska banka za obnovo in razvoj	1.869.095	USD
Evropska investicijska banka	126.154.844	EUR
Kreditanstalt für Wiederaufbau	43.131.796	EUR
Avtovie Venete S.p.A.	5.629.200	EUR
Skupaj:	282.865.782	

a) Posojila Konzorcija bank

DARS je pri domačih bankah (Bančni konzorcij za sofinanciranje izgradnje avtocest v RS) v obdobju 1996 in 2004 najel 7 posojil. V letu 2004 je DARS izvedel refinanciranje prvih šestih posojil pri Konzorciju bank, s katerim je spremenil obrestno mero in dinamiko odplačil.

Dolgoročne obveznosti do Konzorcija bank ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	v tisoč tolarjih
I	od 2002 do 2016	28.700.430
II	od 2004 do 2019	10.614.957
III	od 2007 do 2019	16.797.365
IV	od 2008 do 2020	8.253.592
V	od 2007 do 2020	9.513.966
VI	od 2009 do 2021	7.898.547
VII	od 2012 do 2024	14.713.395
Skupaj:		96.492.253

b) Posojila Hypo Alpe Adria Bank

V letih 2003 in 2004 je DARS najel dve posojili pri Hypo Alpe Adria Bank, ki sta bili v celoti črpani v letu 2004.

Dolgoročne obveznosti do Hypo Alpe Adria Bank ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	v tisoč tolarjih
I	od 2011 do 2023	5.991.479
II	od 2012 do 2024	3.597.114
Skupaj:		9.588.593

c) Posojilo Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD)

Posojilo Evropske banke za obnovo in razvoj je bilo v letu 2004 odplačano v znesku 2.651.308,44 USD, končna zapadlost posojila je leta 2009.

d) Posojila Evropske investicijske banke (EIB)

Posojila Evropske investicijske banke so bila v letu 2004 odplačana v znesku 20.493.999,97 EUR ter povečana za nova črpanja v višini 143.050.202,30 EUR. Končne zapadlosti posojil so med leti 2014 in 2027.

Dolgoročne obveznosti do Evropske investicijske banke ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	v tisoč tolarjih	v EUR
A, B, C	od 2000 do 2014, 2015, 2016	14.423.706	60.163.200,12
II	od 2003 do 2018	25.972.158	108.333.333,35
III	od 2004 do 2019	37.759.522	157.499.999,99
IV	od 2005 do 2019	35.801.621	149.333.333,30
V	od 2007 do 2027	12.197.836	50.878.800,00
Skupaj:		126.154.844	526.208.666,76

f) Posojila Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)

Stanje posojil Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) se v letu 2004 iz naslova črpanj oziroma odplačil ni spremenilo.

Dolgoročne obveznosti do Kreditanstalt für Wiederaufbau ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	v tisoč tolarjih	v EUR
I	od 2005 do 2014	10.766.491	44.908.470,23
II	od 2006 do 2017	20.378.155	85.000.000,00
III	od 2009 do 2020	11.987.150	50.000.000,00
Skupaj:		43.131.796	179.908.470,23

g) Posojilo Autovie Venete (AVV)

Posojilo DARS pri Autovie Venete je pridobljeno na podlagi memoranduma o soglasju med Vlado Republike Slovenije in Vlado Italijanske Republike za izvedbo avtocestnih objektov, potrebnih za povezavo s slovenskega avtocestnega omrežjem z italijanskim.

Obveznosti iz posojila Autovie Venete so se v letu 2004 povečale za nova črpanja v višini 6.962.772,52 EUR. Prvi obrok vračila glavnice zapade v plačilo dve leti po začetku odprtja avtocestnega odseka Vipava – Razdrto.

3.4.2.10. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic

Obveznice DARS 1. emisije (DRS1)

DARS je v letu 2004 izdal obveznice 1. emisije z oznako DRS1, v skupni nominalni vrednosti 13.430.000 tisoč SIT. Glavnica v celoti zapade v letu 2024. Z obveznicami se trguje na prostem trgu Ljubljanske borze.

Podjetje DARS d.d. v svojem imenu in za račun države, v skladu z ZDARS in pogodbo o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom, izda obveznice z namenom financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest. Obveznosti iz izdanih obveznic so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije ter po vsebini predstavljajo obveznost države.

3.4.2.11. Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004	Indeks
1. Dolg. obv. iz prenesenih avtocest v upravljanje	252.768.309	280.231.709	90
2. Dolg. vir iz zbranih namenskih sredstev za gradnjo avtocest	283.897.323	260.397.323	109
3. Dolg. vir iz dela cestnin za gradnjo avtocest	25.558.861	25.558.861	100
4. Dolg. vir iz dela cestnin za investicijsko vzdrževanje	14.678.955	14.678.955	100
5. Dolg. vir iz dela cestnin za naložbe v osnovna sredstva	5.751.195	5.751.195	100
6. Dolg. vir iz dela cestnin za plačilo obresti od prejetih posojil	0	4.998.200	0
7. Dolg. vir iz dela cestnin za odplačilo glavnice	15.225.809	15.225.809	100
8. Dolg. vir iz prejetih obresti od danih depozitov in prejetih a vista obresti za sredstva na izločenem računu	704.546	614.292	115
9. Dolg. vir iz prejetih sredstev iz naslova povračil zavarovalnic za povzročeno škodo na avtocestah	196.581	196.581	100
10. Dolg. viri iz prejetih sredstev iz naslova Koncesijske pogodbe	15.232.780	–	–
11. Dolgoročni viri iz vplačanega presežka pri izdaji obveznic	195.435	–	–
12. Dolg. obv. za sredstva dobljena v upravljanje iz pripojitve PVAC	936.656	975.281	96
Skupaj:	615.146.449	608.628.205	101

Dolgoročne obveznosti iz prenesenih avtocest v upravljanje so sestavljene iz prevrednotenih izvirnih vrednosti avtocest prenesenih v upravljanje na družbo ob njeni ustanovitvi, zmanjšane za prevrednotene kumulativne popravke vrednosti (amortizacijo) aktiviranih avtocest in povečane za učinke revalorizacije s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin (v letih 1994 do 2001). Spremembe v letu 2004 se nanašajo na:

- prenos sredstev na DARS d.d. (dokapitalizacija) v višini 2.460.617 tisoč SIT,
- zmanjšanje za obračunano amortizacijo sredstev v upravljanju v višini 23.442.228 tisoč SIT,
- na prenos sredstev na druge upravljavce v višini 23.655 tisoč SIT,
- na učinek prevrednotenje prejetih dolgoročnih tujih in domačih posojil, deviznih sredstev na transakcijskih računih ter naložb v tuji valuti (4.104.686 tisoč SIT) in
- na odpravo rezervacij za prodane elektronske tablice (107.169 tisoč SIT).

Obveznosti iz zbranih namenskih sredstev za gradnjo avtocest so se v letu 2004 povečale za 23.500 tisoč SIT.

Dolgoročni viri iz prejetih sredstev iz naslova Koncesijske pogodbe so bili v letu 2004 oblikovani v višini 17.254.258 tisoč SIT in zmanjšani za odplačila obresti od prejetih posojil v višini 2.021.477 tisoč SIT. Odplačila obresti od prejetih posojil v višini 4.998.200 tisoč SIT pa so zmanjševala v preteklih letih oblikovan vir iz naslova cestnine za poplačilo obresti iz najetih posojil.

Dolgoročni viri iz vplačanega presežka pri izdaji obveznic je nastal pri emisiji obveznic DRS 1 in predstavlja presežek vplačanega zneska nad nominalnim zneskom.

3.4.2.12. Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občine

Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občine so oblikovane v višini sofinanciranja gradnje avtocest s strani lokalnih skupnosti in javnih podjetij za izgradnjo komunalnih vodov.

Povečanje v letu 2004 se nanašajo valorizacijo in zamudne obresti terjatve za sofinancerski prispevek Mestne občine Ljubljana v višini 23.163 tisoč SIT.

3.4.2.13. Dolgoročne poslovne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od drugih

Obveznosti iz drugih naslovov oblikovane v preteklih letih se nanašajo na prodano lesno maso in zemljišča, povečanja v letu 2004 pa na zaračunano služnost na zemljiščih in na odprodajo osnovnih sredstev v upravljanju.

3.4.2.14. Kratkoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Kratkoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju predstavljajo del glavnice dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2005.

	31.12.2004 v tisoč SIT	31.12.2004 (v tuji valuti v tisoč)	1.1.2004 v tisoč SIT
Evropska banka za obnovo in razvoj	467.274	2.651 USD	502.071
Evropska investicijska banka I	1.437.020	5.994 EUR	1.418.722
Evropska investicijska banka II	2.077.773	8.667 EUR	2.051.316
Evropska investicijska banka III	2.797.002	11.667 EUR	735.436
Evropska investicijska banka IV	2.557.259	-	-
Kreditanstalt für Wiederaufbau I	633.323	-	-
Konzorcij bank I	289.903	-	500.212
Konzorcij bank II	107.766	-	542.062
Skupaj:	10.367.319	-	5.749.818

3.4.2.15. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi zadržanih sredstev

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi na podlagi predujmov se izkazujejo zadržana sredstva (varščine) kot garancija za dobro izvedbo del in odpravo napak v garancijski dobi, v kolikor izvajalci ne predložijo ustreznih bančnih garancij, ali drugih finančnih zavarovanj za dobro izvedbo del oziroma za odpravo napak v garancijski dobi. Zadržana sredstva po sklenjenih pogodbah z izvajalci pripadajo graditeljem in se nakažejo, ko graditelji izpolnijo pogodbeno obveznost in dostavijo investitorju zahtevano dokumentacijo.

Na dan 31.12.2004 obveznosti na podlagi zadržanih sredstev znašajo 1.174.542 tisoč SIT in so za 15 % višje kot konec preteklega leta kar je posledica povečane gradnje avtocest.

3.4.2.16. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004	Indeks
Kratkoročne obveznosti do domačih dobaviteljev	8.409.012	9.571.223	88
Kratkoročne obveznosti do tujih dobaviteljev	463.702	120	-
Kratkoročne obveznosti iz naslova odškodnin	125.178	367.517	34
Skupaj:	8.997.892	9.938.860	91

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev se nanašajo na še neplačane nezapadle gradbene situacije za izvedena in obračunana dela pri gradnji avtocest domačim in tujim dobaviteljem ter na obveznosti iz naslova odškodnin pri pridobivanju zemljišč.

Pregled obveznosti do dobaviteljev na dan 31.12.2004

v tisoč tolarjih	31.12.2004	Delež v %
SCT d.d.	3.802.603	42
PRIMORJE d.d.	1.354.588	15
SGP Kranj d.d.	514.641	6
IMPRESA GRASSETTO S.P.A.	463.582	5
PREVENT GRADNJE NGR d.d.	397.928	4
Ostali dobavitelji	2.464.550	27
Skupaj:	8.997.892	100

3.4.2.17. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih

Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih predstavljajo natečene obresti na dan 31.12.2004 za bančna posojila in obveznice, najeta oziroma izdana za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev.

v tisoč tolarjih	31.12.2004	1.1.2004
Obresti od dolgoročnih posojil	1.502.776	1.103.995
Obresti od obveznic – DRS I	291.937	–
Skupaj:	1.794.713	1.103.995

3.4.3. Dodatna razkritja postavk v poslovnem izidu DARS d.d.

3.4.3.1. Izkaz poslovnega izida družbe Dars d.d. za obdobje od 1.1. do 31.12.2004⁵

v tisoč tolarjih	leto 2004	leto 2003
Čisti prihodki od prodaje	34.585.025	9.688.556
Prihodki od cestnin	27.843.154	9.090.518
Prihodki od zakupnin	469.804	419.936
Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	230.871	178.102
Prihodki od služnosti	1.905	-
Prihodki po agentski pogodbi	5.555.580	-
Drugi prihodki od prodaje	483.711	-
Drugi poslovni prihodki	187.505	2.606
Stroški blaga, materiala in storitev	-24.847.000	-8.801.391
a) Stroški materiala	-1.493.172	-47.268
b) Stroški storitev	-6.099.570	-8.754.122
c) Dajatev po koncesijski pogodbi	-17.254.258	-
Stroški dela	-5.227.846	-765.600
a) Stroški plač	-3.773.176	-550.428
b) Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	-616.170	-90.848
c) Drugi stroški dela	-838.500	-124.324
Odpisi vrednosti	-3.283.847	-64.848
a) Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolg. sr. in opredmetenih OS	-3.266.937	-64.848
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	-16.910	0
Drugi poslovni odhodki	-317.678	-45.299
Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev	345.113	76.097
c) Drugi finančni prihodki iz obresti in kratk. terjatev	345.113	76.097
Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	-13.517	-4.440
c) Drugi finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	-13.517	-4.440
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	1.427.755	85.682
Izredni prihodki	3.487	1.717
a) Izredni prihodki DARS d.d.	3.487	1.717
Izredni odhodki	-354	-29.776
a) Izredni odhodki brez prevrednotovalnega popr. kapitala	-354	-29.776
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	3.133	-28.059
Davek iz dobička	353.489	-
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.077.399	57.623

⁵ Podatki iz izkaza poslovnega izida za leto 2004 niso primerljivi s podatki za leto 2003 zaradi pripojitve PVAC, d.o.o. k DARS d.d. in ker sta s 1.1.2004 začeli veljati pogodba o izvajanju naročila za opravljanje nalog zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po NPIA RS – agentska pogodba in koncesijska pogodba za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji, ki prihodke od pobiranja cestnine obravnava na drugačen način kot ga je prejšnje pogodbeno razmerje z državo.

3.4.3.2. Čisti prihodki od prodaje

Prihodki od pobiranja cestnine so v letu 2004 znašali 27.843.154 tisoč SIT in predstavljajo 81 % vseh prihodkov od prodaje ter so za 15 % višji od planiranih. Zajemajo tudi 831.367 tisoč SIT kratkoročno odloženih prihodkov v višini neporabljenih sredstev na cestninskih medijih iz leta 2003. Cestnina je s preoblikovanjem DARS d.d. v gospodarsko družbo postala storitev, na katero se obračunava davek na dodano vrednost.

Prihodkom od cestnine sledijo prihodki po agentski pogodbi, ki predstavljajo 16% čistih prihodkov od prodaje. Prihodki izvirajo iz pogodbenega razmerja z Republiko Slovenijo (Pogodba o izvajanju naročila za opravljanje nalog zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in drugih povezanih nalog po NPIA RS). Za izvrševanje naročila po tej pogodbi je Republika Slovenija dolžna plačati DARS d.d. nadomestilo za opravljanje nalog v višini 5,49 % od vrednosti del gradnje in obnove avtocest, ki jih določa LP ROAC. Mesečne akontacije nadomestila se plačujejo na osnovi vrednosti del iz LP ROAC, dokončen obračun nadomestila pa se opravi na podlagi dejansko realiziranih vrednosti del iz vsakoletnega poročila Državnemu zboru o realizaciji LP ROAC. Plačilo za izvrševanje naročila se poveča ali zmanjša skladno s pogodbenimi določili o stroškovni nagradi in kazni. Ti prihodki se v skladu s pogodbenimi določili zaračunavajo Ministrstvu za promet in se pokrivajo iz namenskega računa za gradnjo avtocest.

Prihodki od zakupnin (povračil za spremljajoče dejavnosti ob avtocestah), ki nastanejo z oddajanjem pravice do uporabe zemljišč ob avtocestah v zakup za izvajanje servisnih dejavnosti s področja gostinstva in postavitve bencinskih črpalk s servisi, so se povečali za 15 % glede na leto 2003. Cene so določene z razpisi.

Drugi prihodki od prodaje predstavljajo:

- prihodke, ki izvirajo iz konsolidacije stanj PVAC d.o.o. in DARS d.d. ob pripojitvi v višini 396.110 tisoč SIT,
- prihodki od porabe in odprave rezervacij 50.554 tisoč SIT,
- prihodki od vlek, pluzenja, reševanja prometnih nezgod v višini 15.224 tisoč SIT,
- prihodki iz naslova najemnin iz počitniških kapacitet 7.535 tisoč SIT,
- prihodki od prodaje materiala 6.400 tisoč SIT,
- ostali prihodki v višini 5.072 tisoč SIT,
- prihodki iz naslova izdelave razpisne dokumentacije 1.792 tisoč SIT in
- prihodki od najemnin za stanovanja 1.024 tisoč SIT.

Čisti prihodki od prodaje so v celoti ustvarjeni na domačem trgu.

3.4.3.3. Drugi poslovni prihodki

Drugi poslovni prihodki v višini 187.505 tisoč SIT izhajajo iz plačanih odškodnin zavarovalnic za odpravo nastale škode na avtocestnih odsekih in objektih.

3.4.3.4. Stroški in poslovni odhodki

Pregled stroškov upravljanja in vzdrževanja avtocest:

v tisoč tolarjih	2004	Struktura v %
Stroški materiala	1.493.172	4
Stroški storitev	23.353.828	69
Stroški dela	5.227.846	16
Amortizacija	3.255.976	10
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolg. sr. in opredmetenih OS	10.961	0
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	16.910	0
Drugi poslovni odhodki	317.678	1
Skupaj poslovni odhodki	33.676.371	100

Vkalkulirana delovna uspešnost po zaključnem računu za leto 2004 je vključena v druge poslovne odhodke. Družba predvideva izplačilo uspešnosti v višini 203.000 tisoč SIT šele po sprejetem zaključnem računu na podlagi Pravilnika o splošnih določbah o plačah, nadomestilih, drugih osebnih prejemkih ter povračilih stroškov v zvezi z delom. Pri predvidenem izplačilu uspešnosti so upoštevane tudi določila iz pogodb o zaposlitvi in pogodb z delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter po individualnih pogodbah.

v tisoč tolarjih	2004	Struktura v %
Stroški materiala:	1.493.172	6
– Stroški materiala	568.521	2
– Stroški energije	405.565	2
– Odpis drobnega inventarja	372.543	1
– Drugi stroški materiala	146.543	1
Stroški storitev:	23.353.828	94
– Stroški nadzornega inženirja	3.731.989	15
– Stroški vzdrževanja osnovnih sredstev	810.146	3
– Najemnine	175.313	1
– Stroški plačilnega prometa	203.667	1
– Dajatev po koncesijski pogodbi	17.254.258	69
– Drugi stroški storitev	1.178.455	5
Skupaj:	24.847.000	100

69 % vseh poslovnih odhodkov predstavljajo stroški storitev. V okviru stroškov materiala in storitev pa 69 % le teh predstavljajo stroški dajatev po koncesijski pogodbi, ki jo družba plačuje državi na osnovi podeljene koncesije po koncesijski pogodbi za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji. DARS d.d. za izključno pravico upravljati in vzdrževati avtoceste v Republiki Sloveniji plača koncesijsko dajatev. Koncesijska dajatev se plačuje v obliki mesečnih akontacij, po zaključku poslovnega leta pa se opravi poračun glede na letni obračun koncesijske dajatve.

Stroški nadzornega inženirja predstavljajo 15 % stroškov materiala in storitev in se nanašajo na stroške inženirja za področje gradnje in obnavljanja ter vzdrževanja avtocest.

Razčlenitev stroškov po funkcionalnih skupinah:

v tisoč tolarjih	2004
stroški vzdrževanje AC in nadzornega inženirja	18.146.369
stroški prodaje	10.890.792
stroški uprave	4.639.210
Skupaj	33.676.371

3.4.3.4.1. Stroški dela

Stroški dela predstavljajo 16 % vseh poslovnih odhodkov DARS d.d.

V DARS d.d. je bilo na dan 31.12.2004 zaposlenih 1095 delavcev. V povprečju je bilo v letu 2004 zaposlenih 1015 delavcev (na podlagi delovnih ur).

V letu 2004 smo v DARS d.d. izplačevali plače na podlagi Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti in Zakona o izvajanju dogovora o politiki plač za obdobje 2002–2004 (Ur. List RS 59/02) ter Podjetniške pogodbe.

V letu 2004 je povprečna plača DARS d.d. znašala (v tisoč tolarjih):

Povprečna bruto plača	Leto 2004
DARS d.d.	298
Republika Slovenija	268

Pregled prejemkov po določilu 16. točke 65. člena zakona o gospodarskih družbah v letu 2004:

v tisoč tolarjih	št. prejemkov	v tisoč tolarjih
Individualne pogodbe:		
Člani uprave	3	58.035
Drugi delavci – zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	47	510.866
Skupaj:	50	568.901
Nadzorni svet:		
Člani Nadzornega sveta – zunanji	4	2.783
Člani Nadzornega sveta – delavci DARS d.d.	2	795
Skupaj:	6	3.578

Dodatna razkritja prejemkov članov uprave in članov Nadzornega sveta:

Vrsta prejema v tisoč tolarjih	Predsednik uprave	Namestnik predsednika uprave	Član uprave
	od 1.1. do 2.12.2004	od 1.1. do 31.12.2004	od 1.1. do 31.12.2004
Plača	16.627	18.477	18.994
Regres	194	195	194
Izplačilo delovne uspešnosti za leto 2003 po zaključnem računu	1.096	1.113	1.145
SKUPAJ IZPLAČILA	17.917	19.785	20.333
Bonitete	367	1.316	986

Vrsta prejema	v tisoč tolarjih
SEJNINE in potni stroški	3.595
predsednik Nadzornega sveta	866
člani Nadzornega sveta	2.729
OSTALI STROŠKI	2.704
reprezentanca	678
izobraževanja	694
listine, pridobitev mnenj	1.159
ostali stroški	173
SKUPAJ	6.299

Zahtevki zaposlenih, ki izhajajo iz delovnih sporov, ter jim uprava DARS d.d. nasprotuje so razkriti v okviru pojasnil postavke pasivnih časovnih razmejitev.

3.4.3.5. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev

Finančni prihodki v višini 345.113 tisoč SIT so posledica nalaganja kratkoročnih viškov likvidnih sredstev DARS d.d. pri bankah v obliki tolarskih in deviznih depozitov ali deviznih certifikatov ter naložb v vrednostne papirje.

3.4.3.6. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti

Finančni odhodki v višini 13.517 tisoč SIT izvirajo iz negativnih tečajnih razlik (10.962 tisoč SIT) in odhodkov za zamudne obresti (2.825 tisoč SIT).

3.4.3.7. Davek od dobička

Davek od dobička je obračunan po Zakonu o davku od dobička pravnih oseb. Osnova za obračun davka od dobička je celotni dobiček, povečan za davčno nepriznane stroške in zmanjšan za zakonsko dovoljene olajšave. Od tako dobljene osnove je obračunana obveznost za davek od dobička v višini 25 %. Celotni dobiček, ugotovljen v izkazu poslovnega izida je zmanjšan za obveznost za davek od dobička za obračunsko obdobje in dobimo čisti dobiček obračunskega obdobja.

v tisoč tolarjih	2004
Prihodki	35.121.130
Odhodki	-33.690.242
Celotni dobiček	1.430.888
Davčno nepriznani stroški	246.533
Davčna osnova I	1.677.421
Davčna osnova II	1.677.421
Investicijska olajšava	-91.462
Investicijska rezerva	-164.227
Druge olajšave	-7.774
Davčna osnova III	1.413.958
Davek od dobička 25 %	353.489

Čisti poslovni izid obračunskega obdobja

v tisoč tolarjih	2004
Poslovni izid iz rednega delovanja	1.427.755
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	3.133
CELOTNI DOBIČEK	1.430.888
Davek od dobička	353.489
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	1.077.399

3.4.4. Računovodski kazalniki⁶

v tisoč tolarjih	vrednost 31.12.2004	vrednost 1.1.2004	31.12.2004	1.1.2004
stopnja lastniškosti financiranja v %				
kapital	8.725.626	7.648.227	0,92	0,88
obveznosti do virov sredstev	951.184.373	872.072.637		
stopnja dolžniškosti financiranja v %				
dolgovi	942.493.895	864.424.410	99,09	99,12
obveznosti do virov sredstev	951.184.373	872.072.637		
stopnja dolgoročnosti financiranja v %				
kapital + dolgoročni dolgovi	925.366.074	850.230.635	97,29	97,5
obveznosti do virov sredstev	951.184.373	872.072.637		
stopnja kratkoročnosti financiranja v %				
kratkoročni dolgovi (skupaj s kratkoročnimi PČR)	25.818.298	21.431.040	2,71	2,46
obveznosti do virov sredstev	951.184.373	872.072.637		
stopnja osnovnosti investiranja v %				
osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	935.777.002	862.808.206	98,38	98,94
sredstva	951.184.373	872.072.637		

⁶ Računovodski kazalniki so izračunani za skupno podjetje DARS d.d. Za primerjalno leto niso zaradi neprimerljivosti prikazani kazalniki, ki imajo podlago v izkazu poslovnega izida.

v tisoč tolarjih	vrednost 31.12.2004	vrednost 1.1.2004	31.12.2004	1.1.2004
stopnja dolgoročnosti investiranja v %				
osn. sred.+dolg.finan.nal.+dolg.poslovne terj.	935.908.323	863.802.719	98,39	99,05
sredstva	951.184.373	872.072.637		
gospodarnost poslovanja				
poslovni prihodki	34.772.530		103,25	
poslovni odhodki	33.676.371			
stopnja delovne stroškovnosti posl. prihodkov				
stroški dela	5.227.846		15,03	
poslovni prihodki	34.772.530			
stopnja materialne stroškovnosti posl. prihodkov				
stroški materiala	1.493.172		4,29	
poslovni prihodki	34.772.530			

3.4.5. Dogodki po datumu sestavitve računovodskih izkazov

DARS je dne 26.4.2005 izdal obveznice 2. emisije z oznako DRS2, v skupni nominalni vrednosti 14.800.000 SIT. Dospetje obveznic je 20 let od dneva izdaje, obresti pa se plačujejo letno, po 4,5 % kuponski obrestni meri. Obveznice bodo naknadno uvrščene na prosti trg Ljubljanske borze.

Terjatev do Mestne občine Ljubljana je bila v celoti poplačana v letu 2005, medtem ko pa je terjatev na podlagi Odločba o vračilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti do Mestne občine Murska sobota in proračuna Republike Slovenije na podlagi pravnomočne odločbe Upravnega sodišča v letu 2005 odpisana in bo povečala strošek gradnje avtocest.

Primorje

Primorje

Primorje

REVIZORJEVO POROČILO

REVIZORJEVO POROČILO

namenjeno

**skupščini družbe
DARS d.d.**

Revidirali smo priloženo bilanco stanja gospodarske družbe DARS d.d. na dan 31. decembra 2004 ter z njo povezane izkaz poslovnega izida, izkaz finančnega izida, izkaz gibanja kapitala in prilogo k računovodskim izkazom za tedaj končano leto. Pregledali smo tudi poslovno poročilo posloводства. Za te računovodske izkaze je odgovorno posloводство gospodarske družbe. Naša naloga je izraziti o teh računovodskih izkazih mnenje na podlagi revizije.

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti zahtevajo od nas načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev primerne zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo bistveno napačnih navedb. Revizija vključuje preizkuševalno preverjanje dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Revizija vključuje tudi presojanje uporabljenih računovodskih načel in pomembnih ocen posloводства ter ovrednotenje celovite predstavitve računovodskih izkazov. Prepričani smo, da je naša revizija primerna podlaga za naše mnenje.

Po našem mnenju so računovodski izkazi in priloga, našeti v prvem odstavku, v vseh bistvenih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe DARS d.d. na dan 31. decembra 2004, poslovnega izida in finančnega izida njenega poslovanja ter gibanja kapitala v tedaj končanem letu v skladu z zakonom o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji, zakonom o računovodstvu in slovenskimi računovodskimi standardi.

Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

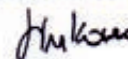
Ljubljana, 15. junij 2005

 ERNST & YOUNG
*Revizija, davčno in poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1*

Janez Uranič, univ. dipl. ekon.
Direktor

Lidija Šinkovec, univ. dipl. ekon.,
pooblaščená revizorka

Povezujemo Slovenijo • DARS